

MILEN

LANDSKABS- OG KUNSTSTRATEGI
FOR ROSKILDE RÅSTOF- OG FESTIVALOMRÅDE

NOVEMBER 2013

MORTEN STRÆDE

SLA
Urbanity | Strategy | Landscape

20. november 2013

Udarbejdet af SLA A/S og kunstner Morten
Stræde for Roskilde Kommune

Njalsgade 17B
Pakhus 2, 3. sal
DK 2300 Copenhagen S
+45 3391 1316
landskab@sla.dk
www.sla.dk

MORTEN STRÆDE

ROSKILDE
KOMMUNE

s.50-53 er udarbejdet i samarbejde med Orbicon a/s

INDHOLD

VISION

1.0	Baggrund og vision	4
1.1	Milen: En ny natur i Roskilde	5
1.2	Tre lag	8
1.3	Vision for området i 2040	9

INTRO

2.0	Overblik over området	10
2.1	Eksisterende forhold og rammer	11
2.2	Terræn	12
2.3	Området anno 2013	13

OMRÅDER

3.0	Delområder	15
3.1	Himmelsøen (Darup grusgrav)	16
3.2	Eventscenen (Kamstrup grusgrav)	20
3.3	Spisekammeret	24
3.4	Åndehullet	25
3.5	Geokammeret (graveområde 1)	26
3.6	Terrasserne (graveområde 2)	27
3.7	Plateauet (graveområde 3)	28
3.8	Dybet (graveområde 4)	29
3.9	Landbrug	30
3.10	Idræt	31

ETAPER

4.0	Etapedeling	32
4.1	Milen vision 2018	34
4.2	Vision 2040	35

GENERELLE PRINCIPPER

5.0	Implementering af kunststrategien	37
5.1	Beplantning	38
5.1.1	Træbeplantning	40
5.1.2	Enge og marker	42
5.1.3	Placering af beplantninger	44
5.2	Hegning	45
5.3	Veje og stier	46
5.4	Inventar	48
5.5	Forsyning	49
5.6	Regnvands- og skybrudshåndtering	50
5.7	Regnvandshåndtering i Eventscenen	52
5.8	Drift og pleje	54
5.9	Arealanvendelse	55

SIGNATURFORKLARING

6.0	Signaturforklaring	57
-----	--------------------	----

1.0 | BAGGRUND OG VISION

BAGGRUND

Det store landskabsområde syd for Roskilde Dyrskueplads rummer efter endt grusgravning et stort potentiale for friluftsliv og for udfoldelse af musik, kunst og idræt hele året rundt.

Det er intentionen at videreudvikle området, der i årtier har været et nationalt og regionalt eventsted for Roskilde Festival og Roskilde Dyrskue.

Grusgravningen vil foregå i mange år endnu, men nogle af områderne er allerede færdigudgravede. Landskabsomdannelsen efter grusgravningen skal udnyttes til at skabe markante landskabsrum, som kan byde på anderledes oplevelser end Roskildes øvrige rekreative områder.

Roskilde Kommune og de største aktører i området, Roskilde Festival og Roskilde Dyrskue

ønsker, at der bliver skabt et spektakulært område, der kan bruges intensivt under de store events, men som i lige så høj fungerer som et attraktivt rekreativt landskab i hverdagen. Vekselvirkningen mellem de mange forskellige aktiviteter og en varieret skare af besøgende giver i sig selv en masse energi til området. Gennem et tættere samspil mellem de mange aktører er det målet, at området bliver en smeltedigel af oplevelser under åben himmel året rundt.

Store dele af landskabsområdet er i dag kommunalt ejet, herunder Darup Idrætscenter og de færdigudgravede Darup og Kamstrup Grusgrave. Samtidig er der indgået aftale mellem kommunen og Nymølle om rækkefølge for udgravning af størstedelen af de tilbageværende graveområder.

Der er således et godt afsæt for en sammenhængende og strategisk udvikling af området.

VISION

1. Det musiske landskab

Roskilde kommune ønsker at være en førende musisk by i Danmark. Ideen om den musiske by gælder også landskabet syd for Roskilde Dyrskueplads, med tilføjelse af nye musiske facetter.

Området skal være platform for organisering af aktører omkring fælles temaer samt for musisk udfoldelse. Landskabet skal videreudvikles som et udendørs eventsted på nationalt niveau tæt på København – Roskildes Åben Arena.

Her skal kunst og kreativitet spille sammen i et bearbejdet landskab med et stærkt formsprog, hvor scenen er sat for leg, musik og bevægelse samtidigt med, at der skabes en fortælling om gruset, der nu er omsat til ny værdi i området.

2. Mødet mellem land og by

Området skal kunne noget andet end den øvrige del af Roskildes grønne ring og Hedeland. Det skal have sin helt egen landskabskarakter.

For at sikre at by møder land skal der ske en tættere kobling - både fysisk og mentalt.

En særlig platform for området er, i samspil med Roskildes aktører, at udvikle et udstillingsvindue for fødevareproduktion – en videreudvikling af det årlige dyrskue og Madkulturen. Bedre mad til alle.

Samtidig skal området som bynært, rekreativt landskab understøtte ønsket om let adgang til bevægelse i hverdagen for byens borgere.

3. Det fleksible rekreative landskab

Området skal være yderst fleksibelt i sin brug året rundt. Det skal kunne fungere i to meget forskellige kontekster: en tæt bebygget storby få uger af året og et hverdagslandskab, der inspirerer til bevægelse og aktivitet.

Derfor skal området være et helårslandskab, som indeholder en varieret vifte af tilbud, der kan tilfredsstille et utal af forskellige brugere - både til hverdag og fest.

Samtidig skal naturen kunne finde indpas, fx i de tidligere råstofgrave og i det robouste og fleksibele landskab, som kan modstå den lejlighedsvis intensive brug af området.

1.1 | MILEN: EN NY NATUR I ROSKILDE

”Milen” er det nye navn for Roskilde Råstof- og Festivalområder. Ligesom de store sandmiler ved kysten er Milen i Roskilde nemlig et landskab i langsom, men konstant forandring.

Milens grundidé tager afsæt i de specielle forudsætninger, som råstofindvindingen skaber i takt med, at gravearbejderne omdanner landskabet, som vi kender det. De menneskeskabte og naturlige processer, som forandrer landskabet, danner grundlag for at skabe et nyt sted, der både rummer kunst, ny natur og et rekreativt miljø. Her er der plads til festivaler, markeder, motion, rekreation og til kommerciel indvinding af sten og grus.

GRUSGRAVENS DYNAMIK

I grusgraven graves der efter grus og sten - abiotisk stof. Mineralerne bruges til vejanlæg, beton, til at bygge de steder, hvor vi bor, hvor vi færdes i vores hverdag og der, hvor vi har vores virke.

Det levende, biotiske stof, i form af plante- og dyreliv, indfinder sig gradvist over tid. Planter og træer breder sig og indtager de områder, hvor der ikke graves. Festivaler og markeder indtager ligeledes delområder og sætter deres præg på landskabet. For en tid. Med tiden forsvinder sporene i takt med, at det biotiske stof breder sig.

Tiden går og nye aktiviteter indtager igen landskabet og påvirker det. Forandrer det. Det forvandles hele tiden fra én tilstand til en anden. Når landskabet aktiveres med kunstneriske og arkitektoniske handlinger, performer det på en helt anden måde end det gør idag.

II. Mile, *en.* [ˈmiˌlɐ] (*dial.* **Mel(e).** *Feilb.* (*u.* 1. mele). *Esp.*230 (mäl). **Mjøl.** *Cit.*1759. (*JySaml.*VII.34). *Andres.*Klitf.84. *Feilb.* (*u.* 1. mele)). *flt.* -r. (*jf. sv. dial.* mjälla, løst, fint sand, *no. dial.* mjæla, fin sandjord, mjell, mjöll, let, tør sne, flyvende støv olgn., *oldn.* melr, sandbanke, marehalm, mjǫll, tør, nyfalden sne (*gen.* mjallar, *jf.* mjallhvitr, hvid som sne, mjallroka, fygevejr); *af sa.* rod som I. male, *jf.* Mel || *nu undertiden opfattet som sa. ord som III. Mile* || *i rigsspr. næsten kun om vestjy. forhold*) *egl.:* **hob, dyng, banke af smaadele (som sand, grus, isstumper osv., jf. ssgr. som Is-, Lermile (MDL.), Sandmile (s. d.), sml. ogs.: Miil eller Miel . . (Jydsk) En Aare eller Gang i Jorden, af Sand, Leer, eller nogen anden fra Hovedmassen afvigende Jordart. VSO.); i alm. spr. nu kun: stor, ubevokset (vandrende) banke af flyvesand; ubevokset klit; vandreklit. Skiverens Miile (i Raabjerg sogn, Hjørring amt). Videnskabernes Selskabs Kort. Jylland.Nr.4.(1795). selv de uhyre Miler flytte sig, skifte Overflade og Retning. Blich.(1920).XIX.196. smst.XXIII.157. De enkelte Klitbakker kaldes ialmindelighed . . Sande, i Hjørring Amt Miler, i Ringkjøbing Amt Mjøler.Andres.Klitf.84. *Flyvesandet | fra hvide Miler blinker. Schand. LyriskePortrætter.(1898).107. Uss.Danm Geol.3309. jf.: *Vort Jydeland har kun til Værn og Vagt | Mod Fjenden de Flyvesandsmiler. Blich.(1920).XXIII.15. samt (nu næppe br.) Klitmile. VSO.III.K164.**

abiotisk stof
grus og sten
betonstøbninger

biotisk stof
træbeplantninger
landskabsbearbejdning

DET OVERORDNEDE GREB

De kunstneriske og arkitektoniske indgreb forholder sig til de 3 begreber: materiale, form og tid.

Materialet er to-delt. Der er det biotiske stof, som er vegetationen og der er det abiotiske stof, mineralerne. De findes i råstofgraven som stenmateriale.

Formen forholder sig til en proces, en handling. Den ene handling er plantningen af det biotiske stof som træer og planter. Den anden handling er støbningen af beton, et abiotisk stof, sammensat af materialer hentet fra den danske undergrund.

Tiden sætter spor i landskabet. Både i form af vækst og som erosion.

Vandet eroderer, råstofgravningen eroderer, festivalerne eroderer og vinden fjerner materiale fra overfalden.

Træer og planter vokser, holder på jorden og omsætter regnvandet i fotosyntesen, så vegetationen indgår i det lokale økologiske kredsløb. Terrænet omformes konstant.

KUNSTSTRATEGI

Sten og grus indsamles. Det sorteres. Store sten for sig og små sten for sig. Vi blander det med cement, med sand og vand og rører rundt. Det bliver til beton. Der støbes. Det hærder. En ny form er skabt. En træform, der ikke ændres, når det løse råstof graves eller eroderes væk. Den nye form henviser til en proces, der har foregået, foregår, og vil foregå fremover. Betonformen forgår ikke. Den ligger dér og får os til at undres og den er afsæt for sociale samvær, for rekreation og ny tænkning over, hvad området kan bruges til.

Vi foreslår at gøre råstofindvinding til en handling, der ikke kun har et kommercielt sigte.

Men at den også har et erkendelsesmæssigt sigte. Hver gang gravemaskiner og festivaler indtager landskabet, skabes et stadig skiftende grundlag for en ny fortælling om, hvad et landskab er. Landskabet er. Hele tiden nærværende og i forandring. Det er en handling og en skiftende topografi. Et nyt terræn der konstant omformes. Det er afsæt for nye rumlige og sanselige oplevelser, og skaber nye fælles historier.

Børnehaver, skoler og universiteter vil besøge Milen for at lære om geologi, om det foranderlige i naturen og om kunstens artikulering af de processer, der hele tiden foregår, så længe råstofindvinding og festivaler aktiverer stedet. Der vil være studier og undervisning *on location* med afsæt i landskabets og kunstens fortløbende processer.

Sportsudøvere og idrætsforeninger vil finde helt nye udfordringer, når en betonstøbning af gigantiske dimensioner pludselig kommer til syne som følge af en enkel støbeprocess på terrænet. Næste gang de kommer, har terrænet sat sig og støbningen træder frem på en ny måde. Tredje gang er planter måske ved at overtage og dække en del af støbningen. Tiden sætter spor i landskabet. Både i form af vækst og erosion.

Tænk at have mulighed for løbende at skabe et nyt landskab, der ikke skal passes, som vi ellers kender det fra have- og landskabskunsten. Og som konstant udfordrer de besøgende frem for bare at behage.

Milen er en ny måde at skabe adgang til naturens og kulturens skatkammer på.

LANDSKABSARKITEKTURSTRATEGI

Der plantes. Der plantes tusindvis af træer. Alle de træsorter, der kan finde sig til rette i dette omskiftlige landskab, slår rødder. De bliver den faste base. Den store tætte og tykgrønne volumen, der rummer liv. Ikke monokulturer. Men

multikulturer. I sammenspil med det rå underlag skabes beplantninger, der tager aftryk af det landskab, de vokser i.

Nogle steder plantes frugttræer, nøddebuske, bærbuske og spiselige urter, så både smådyr og mennesker kan fouragere. Der græsser husdyr i indhegninger rundt om i landskabet. Her kan man opleve fødevarernes oprindelse i det åbne land.

Andre steder, på mere afsides beliggende lokaliteter, får grusgravenes terræn lov til at stå helt urørt. Gennem naturlig succession kommer en blomsterrig flora langsomt frem. Med tiden kommer pionertræerne til.

Overalt begynder fugle og mindre dyr at indfinde sig. Insekter og frøer dukker op, hvor der er fugtigt.

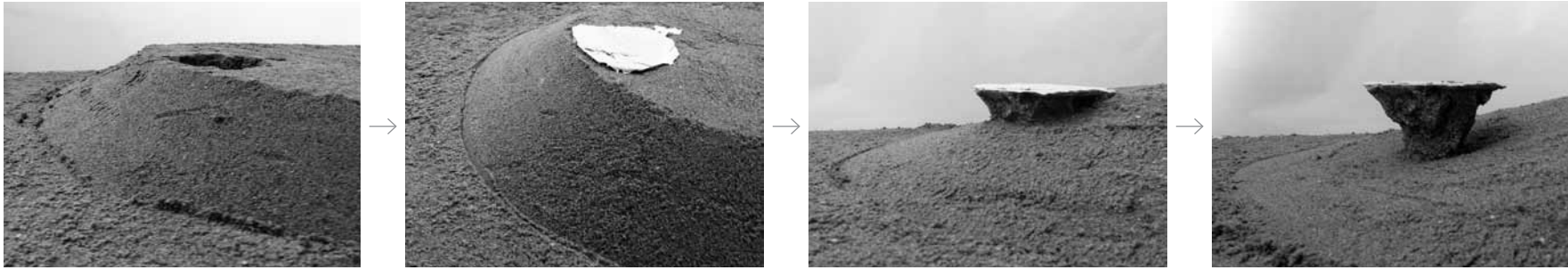
Milen giver Roskildes borgere mulighed for at opleve naturens processer – ikke blot indenfor geologi, men også indenfor plante- og dyreliv og madkultur.

KONKLUSION

Landskabs arkitekturstrategien og kunststrategien fremviser hver gang de sættes i spil, hvordan simple og enkle handlinger, som at støbe med det lokale materiale, som at grave i det lokale materiale og som at plante træer, skaber nye attraktioner for de besøgende i området og giver plads og rum til store events.

Kunstnerisk og landskabsarkitektonisk bearbejdning bliver til ét, når betonstøbninger fastfryser øjeblikket i et landskab i konstant forandring. Naturens processer stilles til skue og skaber nye oplevelser, nye rum og nye muligheder for anvendelse

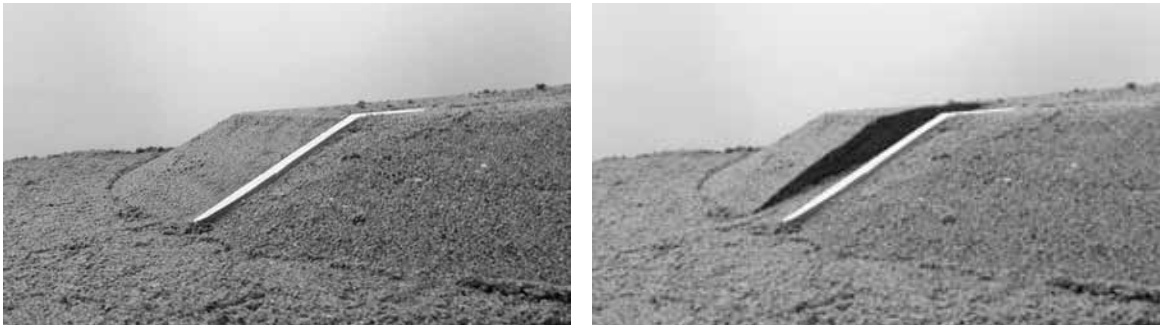
princip for kunststøbninger i landskabet

*modelstudie maj 2013:
der graves et hul - hullet fyldes med beton - skrænten eroderer og en ny form kommer til syne - afstøbningen peger tilbage på det landskab, der var engang*

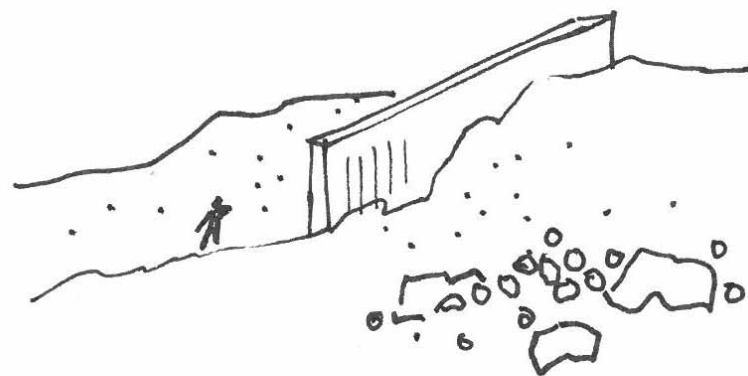
Der laves en støbning langs kanten af en af grusgravens skrænter. Med tiden vil støbningens kanter blottes - et minde om den tidligere skarpe skrænt.

Der støbes en linje, en indskæring i skrænten. Jord graves væk langs støbningen, blotlægger den og skaber en ny adgangsvej i landskabet.

Der graves et hul, der støbes ned i det. Støbningen vippes op og fremviser nu, som en negativ figur, aftrykket af jorden.

1) Terræn, grus og beton

Opmærksomhed på landskabet som en proces. Terrænet bearbejdes: nogle steder fremvises grusgravens originale stejle skrænter, andre steder reguleres de til et nyt, kunstigt landskab. Kunstværker, i form af store betonstøbninger, skærer igennem landskabet som permanente spor. Grus og beton er gennemgående materialer.

2) Vegetation

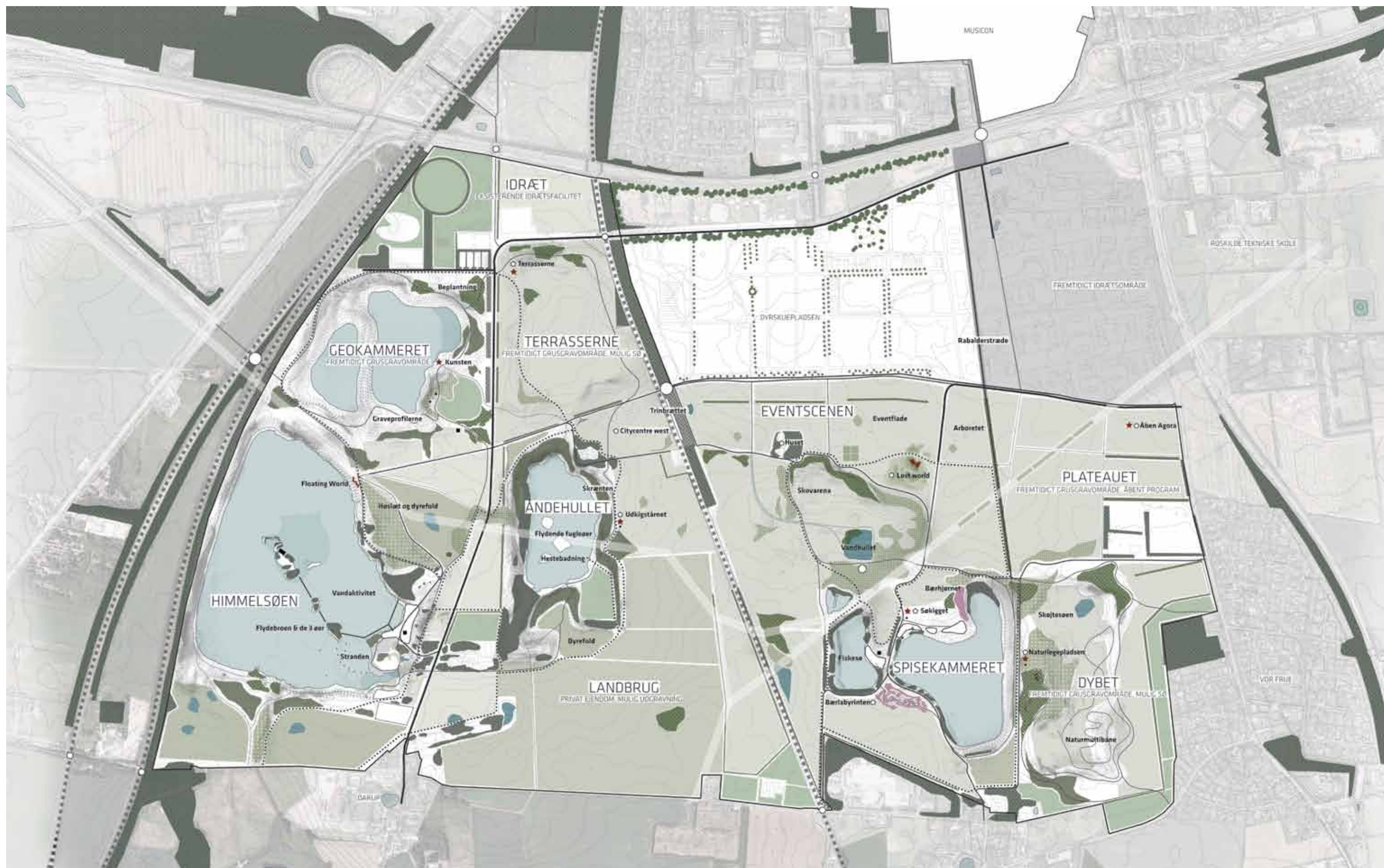
Planterne befolker gruslandskabet. Træbeplantninger indrammer og understreger rumlige forløb. Vild natur får lov til at spire frem. Træerne tager form af deres vilkår i det barske landskab og naturens processer stilles til skue.

3) Hverdagsaktiviteter og events

Landskabet gøres tilgængeligt med stier og der skabes mange rekreative tilbud. Nye permanente aktiviteter, såvel som midlertidige, skaber foranderlighed og nye oplevelser i landskabet. Festival, dyrskue og andre events får nye rammer.

1.3 | VISION FOR OMRÅDET I 2040

2.0 | OVERBLIK OVER OMRÅDET

Roskilde råstof- og festivalområde ligger i udkanten af Roskilde by, cirka 4 km fra centrum.

Mod nord møder området byen og det nye byudviklingsområde Musicon. Mod syd støder området op til landsbyer og landbrugsarealer.

Roskilde råstof- og festivalområde indgår i den såkaldte “grønne ring”, der indrammer hele Roskilde by med forskellige rekreative naturområder.

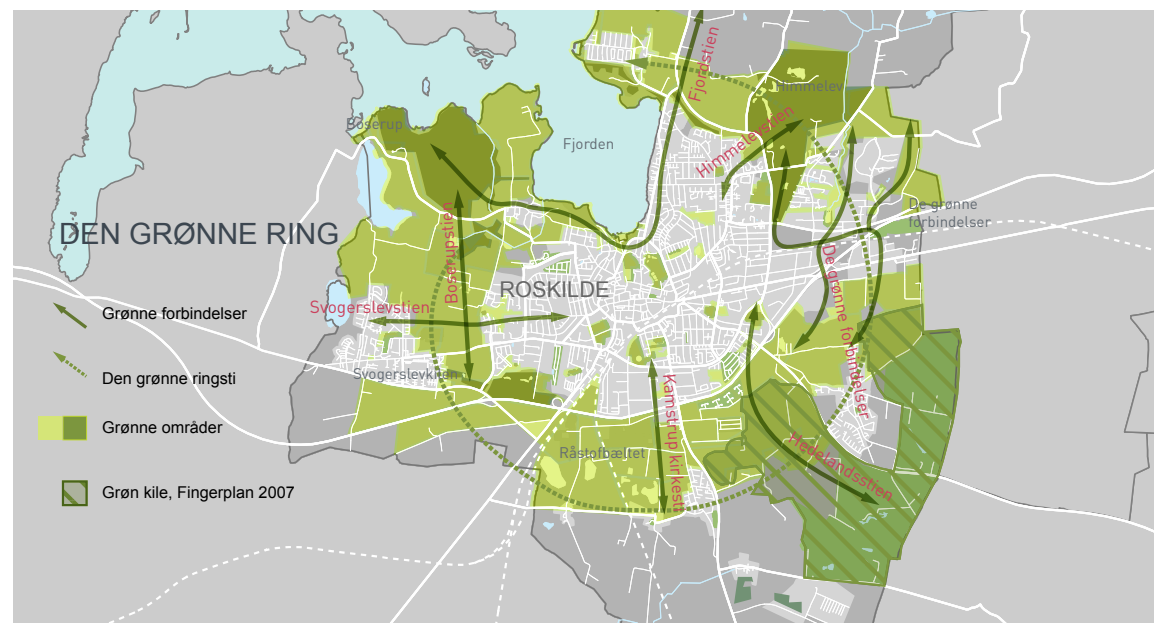
I dag fremstår området som et grønt område med en blanding af dyrkede marker, grusgrave, søer i efterbehandlede grusgrave samt en hel del græsmarker, der bliver brugt, når årets to store begivenheder – Roskilde Dyrskue og Roskilde Festival – finder sted.

Både dyrskue og festival har deres hovedaktiviteter koncentreret på selve Dyrskuepladsen (som ligger udenfor projektområdet), men benytter de omkringliggende områder til parkering og camping.

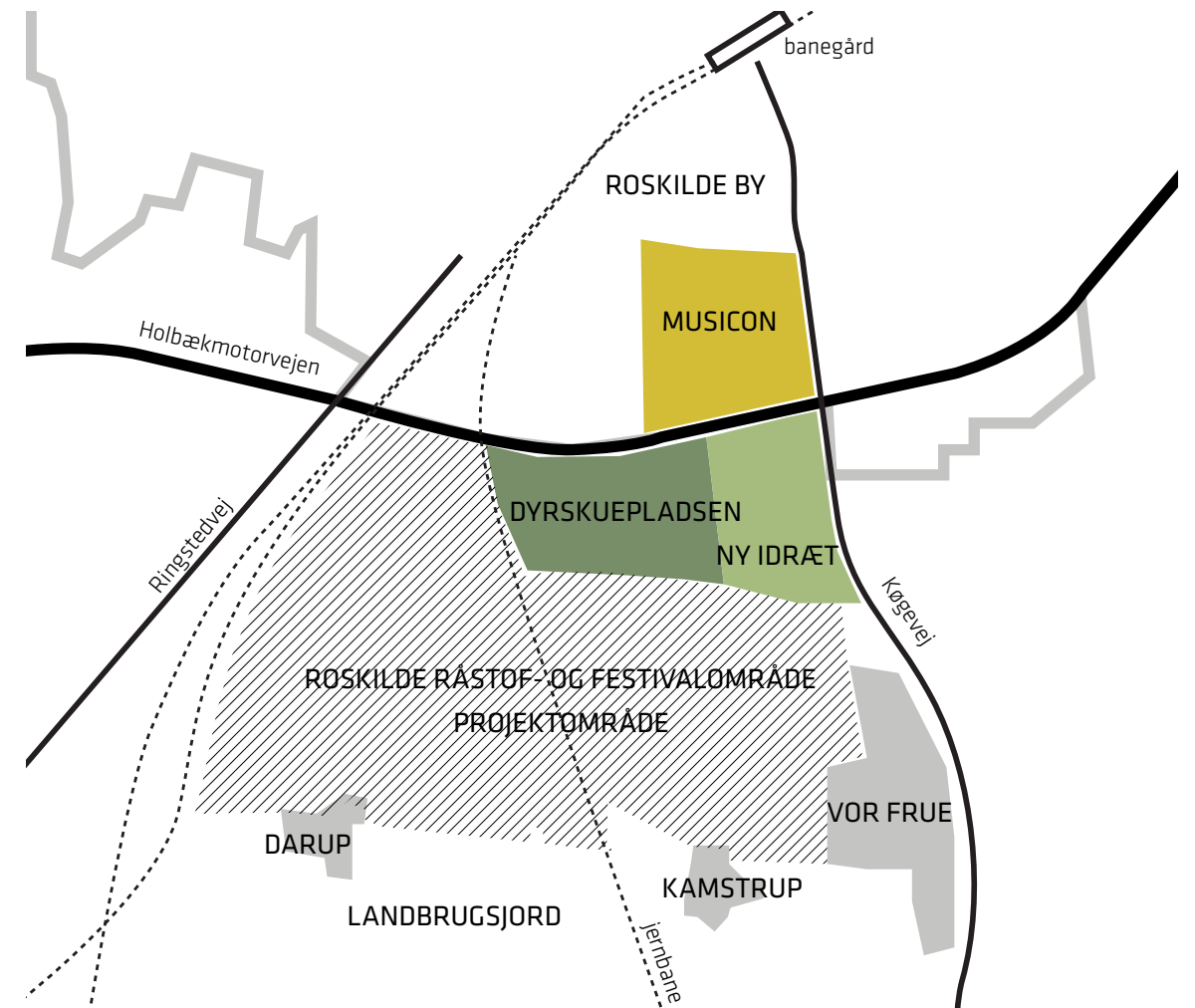
PLACERING OG UDSTRÆKNING

Projektområdet (Roskilde råstof- og festivalområde) dækker over et areal på knap 300 hektar i udkanten af Roskilde by.

DEN GRØNNE RING

Roskilde råstof- og festivalområde indgår i den såkaldte “grønne ring”, der indrammer hele Roskilde by med forskellige rekreative naturområder.

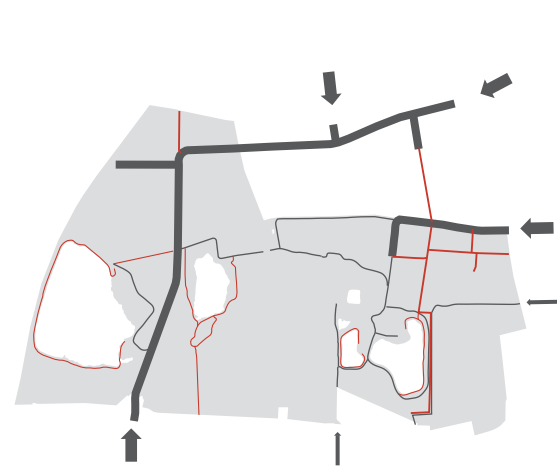

DE NÆRE OMGIVELSER

Nord for Roskilde Råstof- og festivalområde ligger Dyrskuepladsen og ved siden af denne planlægges et nyt idrætsområde. Således kommer Roskilde Råstof- og festival område på sigt til at ligge i forlængelse af Roskilde by, Musicon (Roskildes nye kreative bydel) og et aktivt sportsområde.

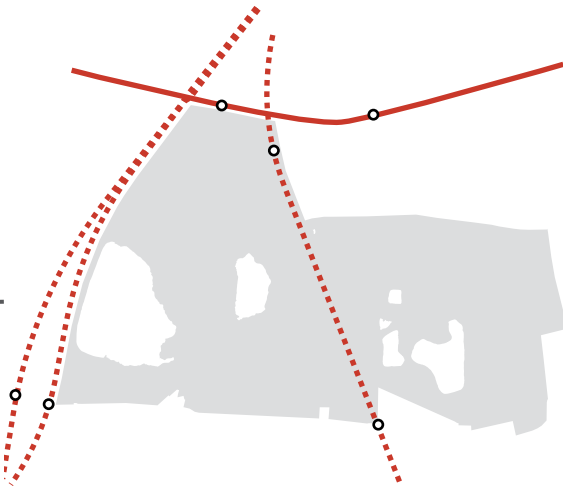
Mod syd møder området en helt anderledes situation i form af tre små landsbyer og det åbne land.

2.1 | EKSISTERENDE FORHOLD OG GÆLDENDE RAMMER

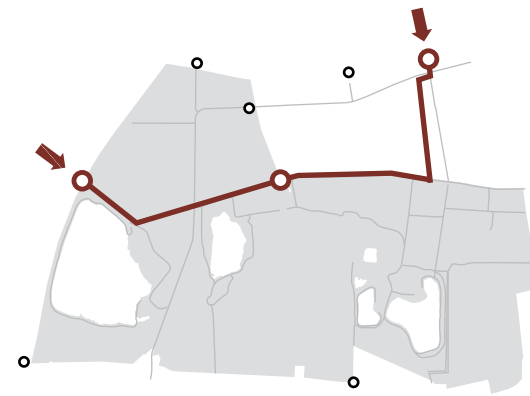
VEJE OG STIER

- Asfalterede veje og adgange
- Små grusveje
- Hovedstier
- Trådte stier

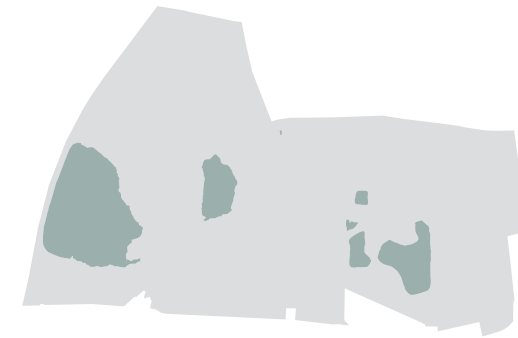
JERNBANE OG MOTORVEJ

- Barrierer i landskabet - få overgange.
- Jernbane
- Motorvej
- Overgang

ØNSKE OM FREMTIDIGE FORBINDELSER

- Musicon forbindes med Dyrskuepladsen og området forbindes på tværs.
- Overgang
- Ny forbindelse

SØER

- Søer i dag efter endt grusgravning.

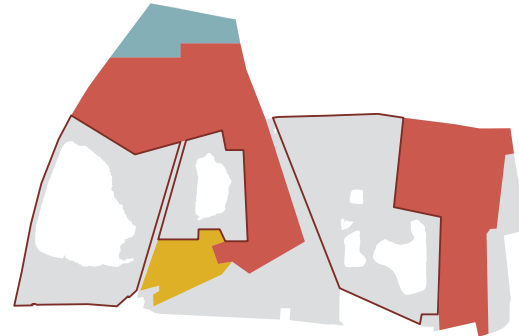
BEPLANTNING

- Eksisterende beplantning af buske og træer.

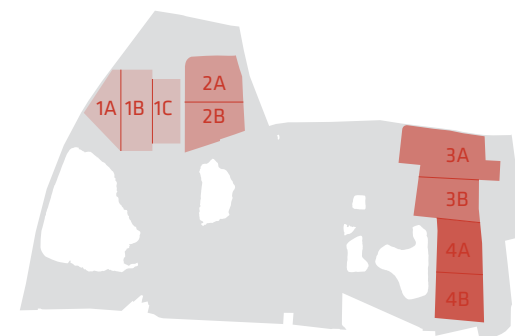
EJERFORHOLD

- Roskilde Kommune
- Nymølle har graveret
- Nymølle stenindustri
- Andre ejerforhold

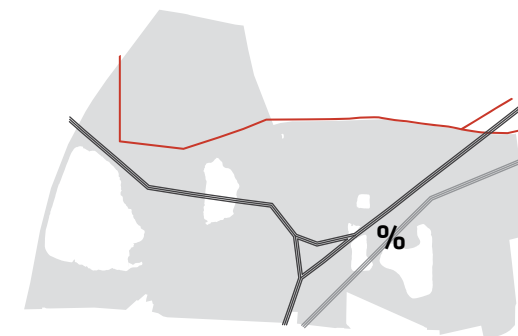
GRAVEOMRÅDER

- Udgravede og efterbehandlede grave
- Råstofgraveområde
- Råstofinteresseområde
- Råstofgraveområde, hvor det er besluttet at der ikke skal graves

ETAPEDELING FOR GRUSGRAVE, G

- G1 graves til grundvandspejl og omdannes til sø, mens G3 opfyldes. G2 og G4 omdannes til sø eller bearbejdet terræn, afhængig af givne tilladelse.

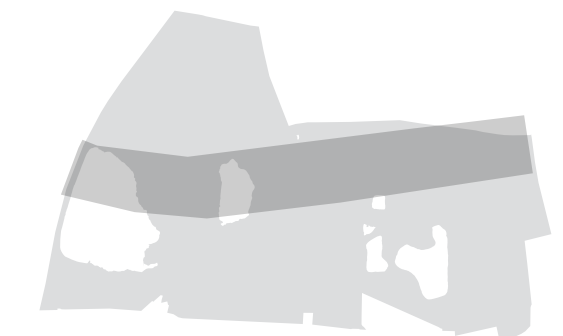

VIGTIGE LEDNINGER

- Højspænding
- Højspænding nedgravet
- Gasledning

Højspændingsledninger er friholdt fra aktivitet og ophold i en 35 m bred deklaraationszone. Det sydligste tracé bliver snart omlagt til et nedgravet tracé med et andet forløb (markeret med %).

Ved gasledningen er der tinglyst en 10 meters sikkerhedszone, som har betydning for graveområdernes udformning efter udgravning.

TRANSPORTKORRIDOR

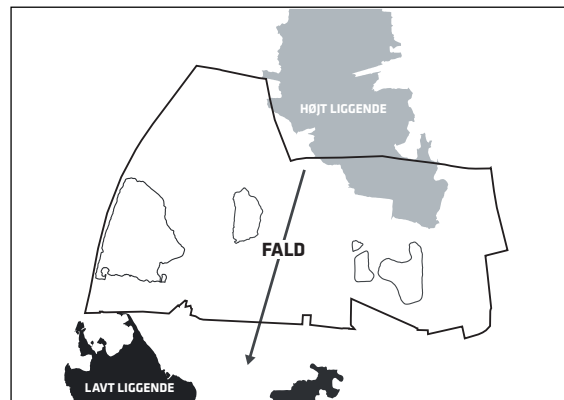
- I fingerplan 2007 er der en arealreservation til infrastruktur anlæg på tværs af Sjælland. Transportkorridoren skal friholdes for bebyggelse, anlæg og aktiviteter, der kan fordyre anlæg af ledninger, veje etc.

2.2 | TERRÆN

Landskabet skræner svagt mod syd, ca. 10 m over en strækning på 1 km. Niveauspringet er derfor svært at opleve i det oprindelige landskab og det dramatiske terræn findes i de afsluttede grusgrave. Grusgravens landskab, med sine dybe søer og stejle skrånninger, skaber derfor grundlaget for en foranderlig natur, med stor variation i terræn og beplantning.

Kortet viser terrænfaldet fra nord mod syd. Det højeste punkt ligger i området omkring Dyrskuepladsen, mens det laveste punkt ligger syd for Darup, i Darup Mose.

Grundet det naturlige fald, vil vandet på terræn primært løbe mod syd.

højdeforskel og nye søer efter endt grusgravning

terræn med kotesignatur

[illegible]

3.0 | DELOMRÅDER

Området er opdelt i ti zoner med hver sin særlige karakter og identitet.

I to områder, 'Idræt' og 'Landbrug', foretages der ikke nogen indgreb. For de øvrige otte områder gælder det, at der i hvert område skal anlægges minimum et kunstprojekt. Hvis området er i brug til Roskilde Festival, udpeges én eller flere "Agora"-er i området.

Agora skal forstås som et mødested i landskabet, både til hverdag og helt konkret under Roskilde Festival, hvor det kan bruges til fælles faciliteter såsom madboder og servicefunktioner. Som hovedregel indgår kunstværk og agora i samspil med hinanden.

1. HIMMELSØEN

Området har et højt aktivitetsniveau med mulig kabelbane, badestrand, tilgængelig gangbro og tarzanbane.

2. EVENTSCENEN

Et eventareal med nær tilknytning til Dyrskepladsen, som bl.a. indeholder kunstprojektet 'Lost World', 'Arboretet og Skovarenaen', samt 'Huset' det nye lærings- og formidlingscenter for Milen.

3. SPISEKAMMERET

Stedet, hvor man kan fange fisk, tilberede mad, samle nødder og plukke bær.

4. ÅNDEHULLET

Et fredfyldt åndehul med varieret beplantning, 'hemmelige' græsstier, svampe og vilde hjorte.

5. GEOKAMMERET

Her kan man lære om grusgravens geologi, se geologiske processer og opleve vild natur.

6. TERRASSERNE

Landskabet terrasseres i relation til et kunstprojekt, der bliver omdrejningspunkt for stedets karakter. Området anvendes primært til camping under Festivalen og parkering under Dyrskuet.

7. PLATEAUET

En højtliggende flade med åbent program. Mulighed for at nyt idrætområde kan udvides mod syd.

8. DYBET

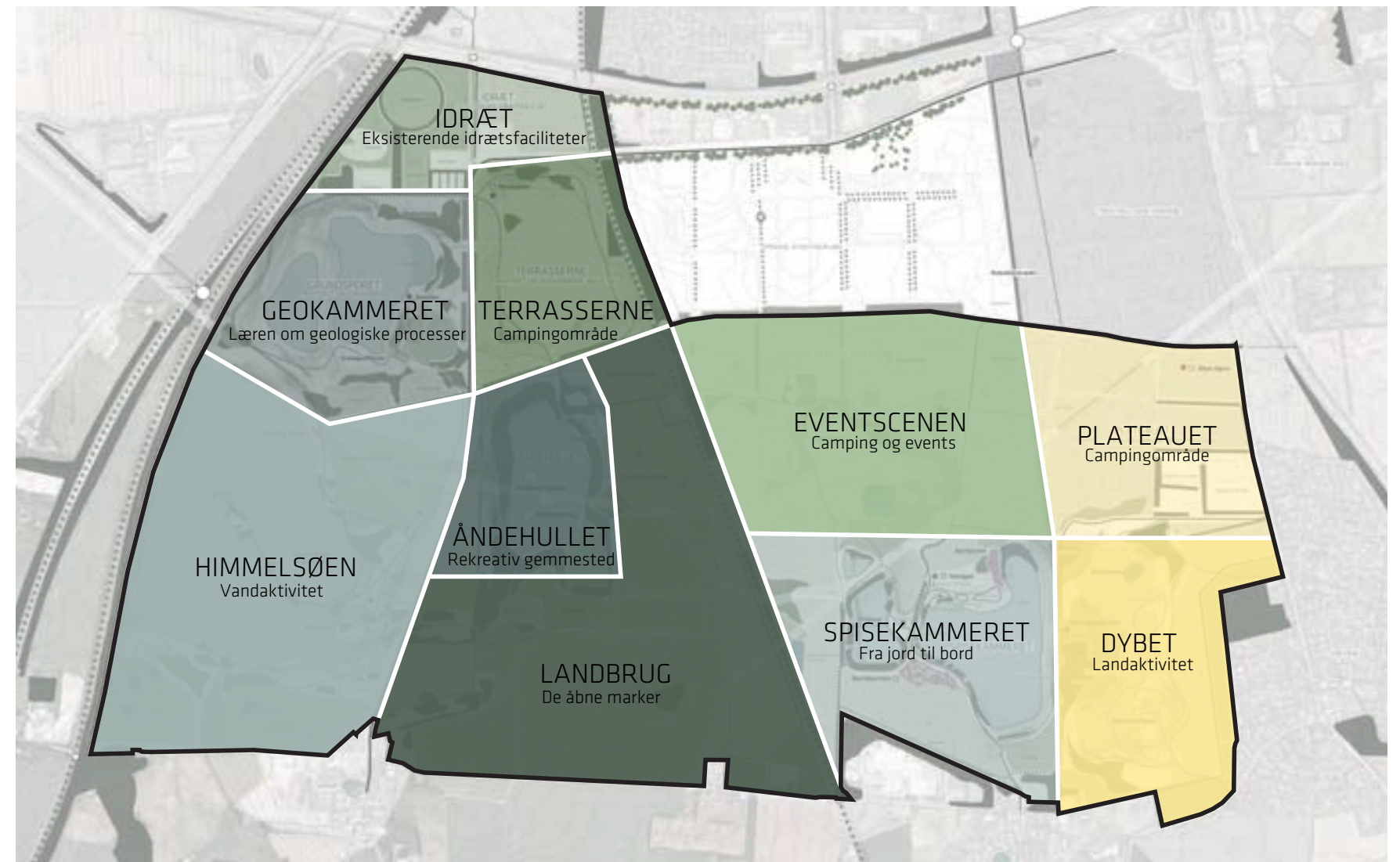
Aktiv zone på land, med natur-bmxbane, mountainbikerute, skøjtesø, kælkebakke og natur-fitness

9. LANDBRUG

Private arealer, der primært anvendes til landbrug og campingområde under festivalen

10. IDRÆT

Et eksisterende idrætsområde med BMX-bane, boldbaner, tennis og skatepark. Dele af området anvendes til camping under Festivalen og parkering under Dyrskuet.

NB: for signaturforklaring til planeren, se sidste side.

3.1 | HIMMELSØEN (DARUP GRUSGRAV)

*Vandaktivitet · kabelbane · flydebroer ·
badestrand · vildtvoksende natur · bær
og urter · dyrehold · ridning · picnic ·
gå ture og udsigt*

Denne tidligere grusgrav, som er den største sø, giver mange muligheder for rekreative aktiviteter knyttet til vand. Festival og dyrskue gør pt. ikke brug af området, men det har potentiale som alternativt campingområde og som "udstilling" af græssende dyr.

VANDAKTIVITET

I dette område er det muligt at etablere forskellige aktiviteter, der knytter sig til søen. Fx kajakpolo, roning eller anlæg af en kabelbane - vandski eller wakeboard trukket af et wiresystem.

Her i søens østlige del er søen mindre dyb og adgangen god fra Darupvej. Parkering vil ske langs vejen, hvorfra man bevæger sig af stier ned til vandet.

FLYDEBROEN & DE 3 ØER

Som rekreativt element og for at øge tilgængeligheden på den dybe sø og de 3 øer, etableres en flydebro i nær tilknytning til en potentiel kabelbane. På flydebroen kan besøgende gå på opdagelse, finde sit eget spot eller opdage den hemmelige strand, hvor man kan soppe og bade, midt på søen i et lavvandet område.

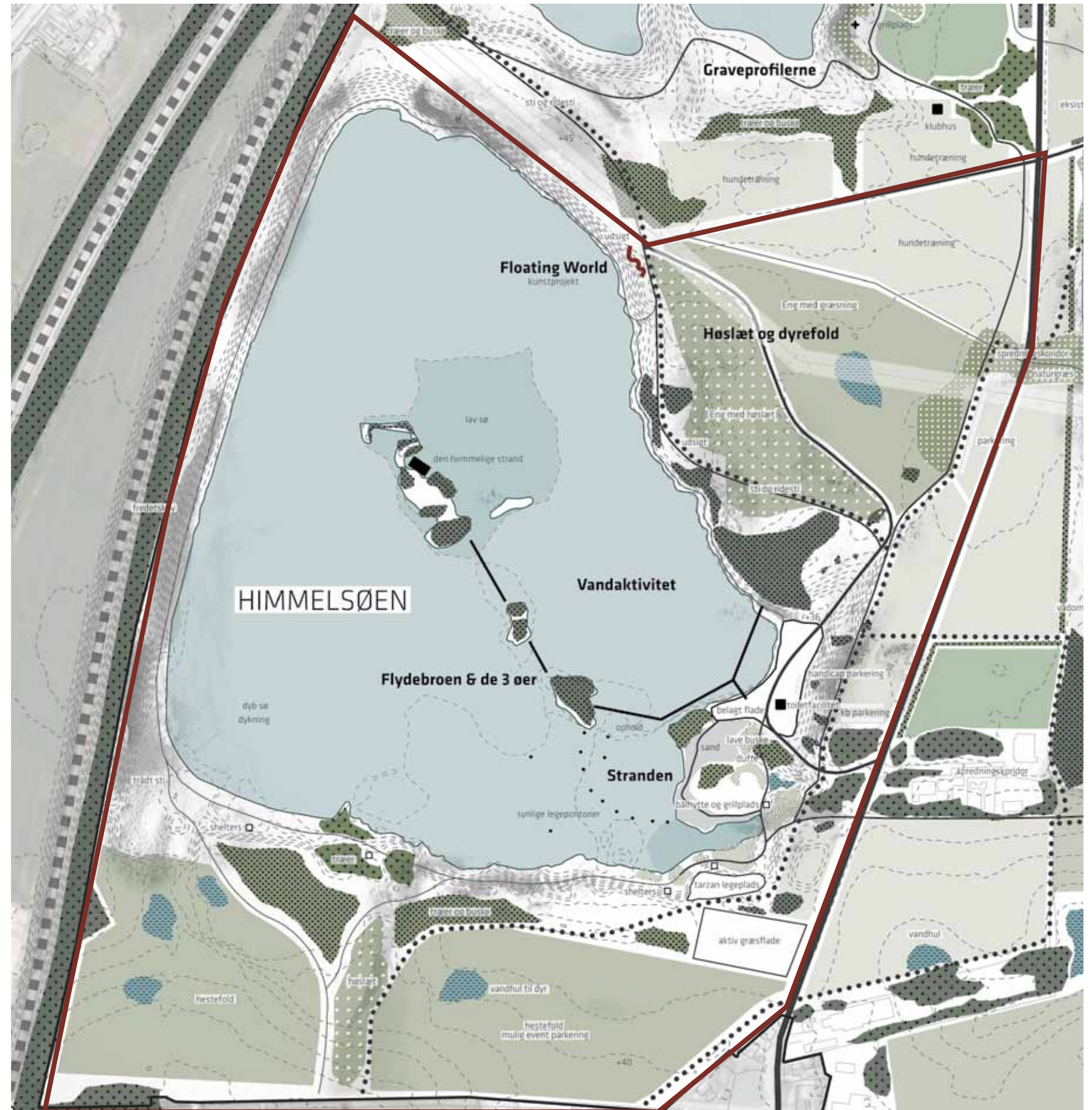
Flydebroen, som primært er et landskabeligt element, der knytter aktivitet med natur, kan få en dobbelt funktion, da der i forbindelse med vandaktiviteter kan være behov for at komme i land flere steder.

vandaktivitet

flydebroer

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

situationsplan 1:4000

STRANDEN

Der etableres en officiel badestrand inde på fastlandet. Badestranden skal sammen med de andre vandaktiviteter være med til at skabe et attraktivt rekreativt område ved vandet.

Stranden skabes ved at sortere det nuværende sten- og grus-materiale på stedet, så de mindste sten samles og kommer til at udgøre 'sandet'. Samtidig reguleres vandkanten, så der opnås en lavere dybde og mindre niveauforskel nær stranden. En diskret markering i vandet, med pæle eller flydende pontoner, viser udstrækningen af det lavere badeområde. Inde på land omformes stranden, så den går fra sin nuværende noget vindblæste karakter, til en mere intim strand med små forhøjninger, lunger og beplantning med urter og buske. Der skabes opholdssteder med mulighed for grill og bål. I nærhed til stranden er der desuden aktivitetsmuligheder til børn i form af 'tarzan'-bane (aktiv naturlegeplads) og et fladt græsareal til boldspil mm.

Udover kabelbane og badning kan man også forestille sig dykning eller roning som mulige aktiviteter på vandet.

Rundt om søen udbygges stinetværket, så det er muligt at tage både korte og lange rundture. Der anlægges også en særlig ridesti med forbindelse fra den lokale rideskole i Darup og ud i området. På udvalgte steder etableres enkle siddemuligheder og shelters.

GRÆSNING OG HØSLÆT

For at forbedre det lokale dyre- og planteliv på land udlægges en del områder til græsningsarealer og høslæt-areal. Dyrefolde er samtidig en mulighed for, at byboere kan opleve noget af landlivet, og kan på denne måde være et supplement til Roskilde Dyrskue.

Der skabes strand ved at arbejde med landskabet på stedet og sortere de små sten fra de store, så de allermindste sten kommer til at udgøre sandet.

I strandområdet anlægges en lav og læskabende beplantning, der også byder på noget at plukke fra.

Høslæt og afgræsning med dyr giver blomstrende enge og høj biodiversitet

En diskret markering med pæle i vandet afgrænser det lave badeområde visuelt.

Badestranden vil appellere til familier, mens kabelparken mest vil henvende sig til unge og voksne. Tilsammen skabes et aktivt, rekreativt område med bred appel.

Shelters rundt i landskabet giver mulighed for ly og læ eller ligefrem overnatning for de eventyrlystne.

Kunstværket FLOATING WORLD ligger på et højdepunkt i landskabet. Herfra kan man nyde det store panorama udover søen, samtidig med at landskabets topografi bliver understreget i detaljen af betonstøbningen.

FLOATING WORLD

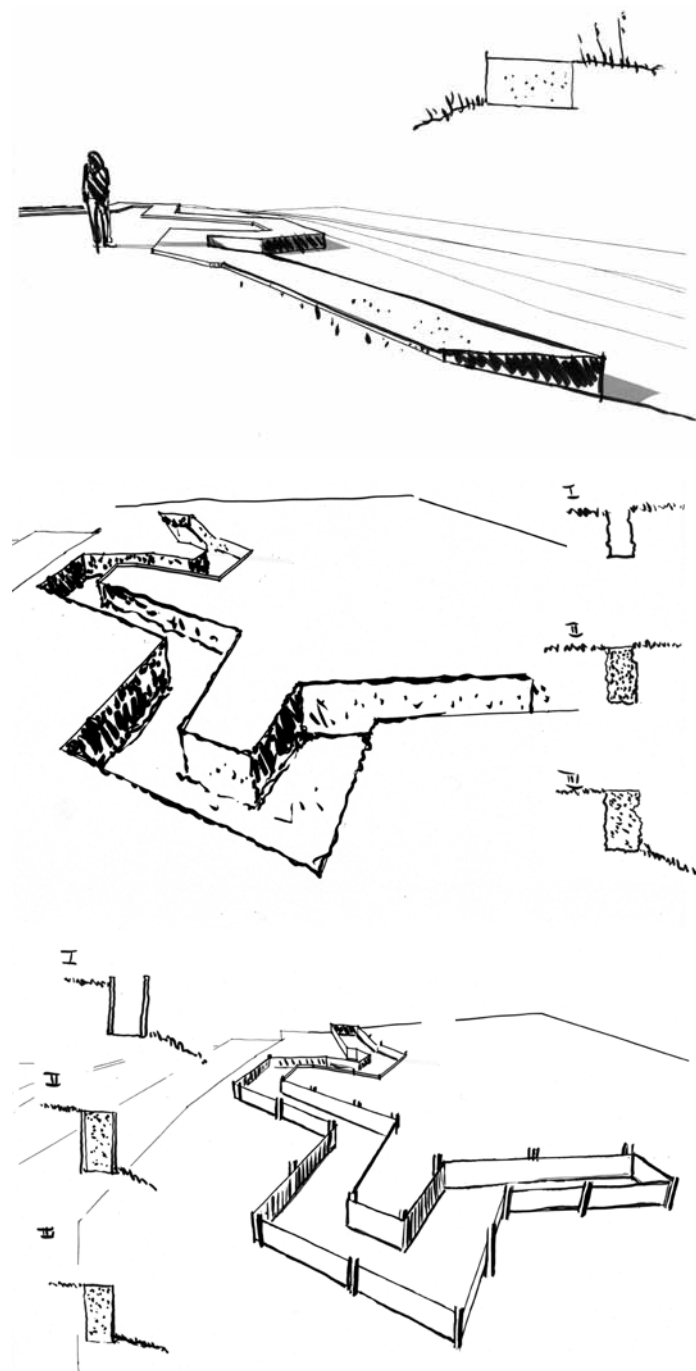
Som et særligt kunstprojekt i landskabet anlægges "Floating World".

Floating World ligger langs en højdekote i landskabet og danner en langstrakt platform med udsigt over søen. Skulpturens forløb fortæller om landskabets form.

Dens placering giver plads til at sidde og se ud over søen med dens aktiviteter på vand og gangbroerne, til at gå på og derved opleve landskabets form og til at køre hen ad på mountainbike.

Med tiden slides terrænet omkring skulpturen af vejrliget og af publikums brug, så den her og der dukker ud af skrænten. Betonen patinerer, revner og vaskes lys af regnvandet, så skulpturen til sidst får en lidt ruinagtig karakter.

I romantikken elskede man det særlige udsigtspunkt. Det skulle gerne ligge højt og have et dramatisk udsyn til en vild natur. Selvom søen og landskabet omkring er menneskeskabt, kommunikerer Floating World med dens placering og slid, at selv det menneskeskabte landskab kan rumme den store fortælling om tidens gang og det store landskab.

Princip for "Floating World"

Skulpturen lægges i landskabet, så den følger en højdekurve i terrænet. Højdekurvens forløb giver skulpturens form.

Skulpturen støbes in situ i en støbekasse. Skulpturen armeres ikke. Revner og knæk er en del af udtrykket. Skulpturen kan også støbes direkte i en gravet rende. Det giver et mere rå og uroligt udtryk

I begge tilfælde reguleres terrænet til den side, som vender ud mod søen, så der opstår en siddekant. Højden på siddekanten kan varieres mellem 20 cm og 70 cm., så der er variation langs kanten mod vandet.

Betonsstøbningens permanens i kontrast til det bløde landskab, som forandrer sig over tid.
Modelstudier i gips og sand, maj 2013, Morten Stræde

3.2 | EVENTSCENEN (KAMSTRUP GRUSGRAV)

*Lost World kunstværk · fleksibel event-
flade · testmarker · Huset · Vandhullet
· Arboretet*

Kamstrup grusgrav, der i 2013 er under opfyldning, ligger som det højeste punkt i Roskilde råstof- og festivalområde på samme niveau som Dyrskepladsen. I dag er landskabet fladt, afstandene store, og det er svært at opleve landskabets variation.

AGORA: LOST WORLD (LANDSKAB)

For at få stedets kvaliteter og karakter i spil anlægges et nyt landmark, 'Lost World', der skal skabe opmærksomhed og synlighed omkring hele Milen. Lost World består både af en landskabsbearbejdning og et kunstprojekt (*se næste opslag for mere om kunsten*).

Jord flyttes og reguleres, så der formes et bakket landskab, der bryder fladen og skaber et oplevelsesrigt terræn, hvor børn kan lege eller festivalgængerne campere.

På toppen af en høj bakke skyder kunstværket op, som et synligt aftryk af grusgraven, der skaber forundring og nysgerrighed omkring stedets geologi.

Lost World vil være et nyt pejlepunkt i landskabet og kan danne ramme om en 'agora' under Roskilde Festival.

udsiqt fra eksisterende grusmile i dag

EVENTFLADEN

'Eventfladen' betegner området lige umiddelbart syd for Dyrskuepladsen. Her etableres nye læhegn og beplantninger, der opdeler fladen og muliggør en fleksibel udvidelse af Dyrskuepladsen. Samtidig udtyndes der i beplantning langs med Dyrskuepladsen, så der opnås en bedre visuel kontakt på tværs.

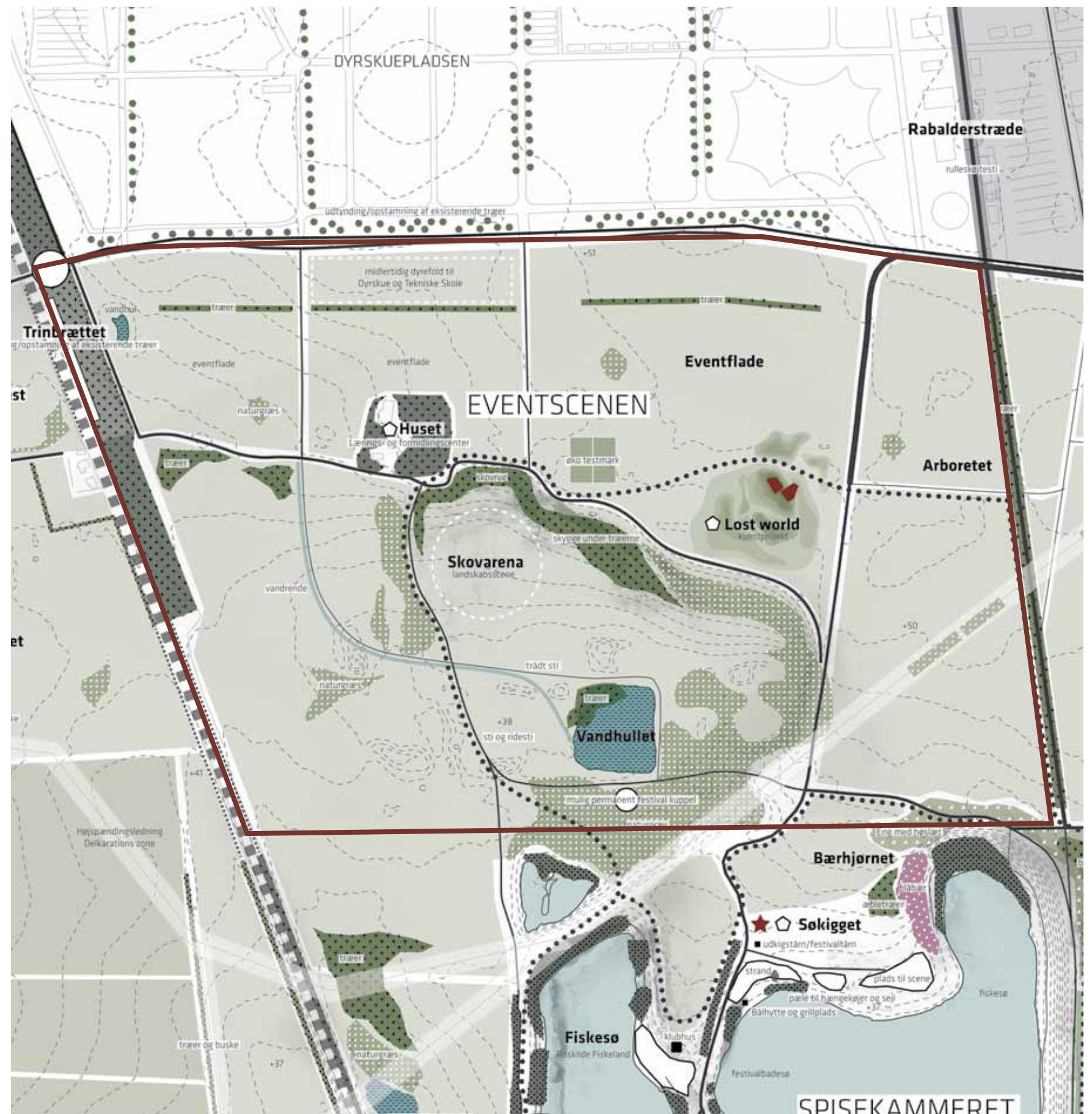
Eventfladen skal være meget åbent af hensyn til udnyttelsemulighederne under festival og dyrskue, men der er mulighed for at etablere en eller flere øko-testmarker som midlertidige tiltag i løbet af året. Testmarkerne kan indgå i undervisningen på Roskilde Tekniske Skole, hvis skolen ønsker at tage del i plejen. Mindre indhegninger med eksotiske dyr (som kunne passes af dyrepasser-studerende) kan også være et sjovt og anderledes indslag i området.

Under Dyrskuet kan fladerne anvendes til traktorshow og udstilling, hvor 'Lost World' vil give begivenhederne en særlig indramning og karakter. Der er også mulighed for at opstille midlertidige dyrefolde til dyreshow, således at Dyrskuet får gavn af arealerne og tager del i den nye natur.

TRINBRÆTTET

Ved jernbanen etableres et nyt trinbræt til brug under Roskilde Festival. Fra trinbrættet ankommer man direkte til Events scenen, men har via den kommende stibro over jernbanen også let adgang til området vest for banen.

Den eksisterende beplantning langs banen udtyndes ved trinbrættet, så man bevarer de store træer, men også får mulighed for at færdes i mellem dem og for at se på tværs af banen.

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

AGORA: HUSET

Den eksisterende gård (Danis Bo) som i dag ejes af Roskilde Dyrskue, kan opkøbes af Roskilde Kommune og omdannes til et lærings- og formidlingshus kaldet 'Huset'. I 'Huset' kan man lære om naturen og geologi, fra jord til bord og afholde større arrangementer. Derudover skal huset være et særligt tilbud til børnefamilier.

Huset er samtidig en agora, idet det kan danne basis for et samlingssted under Roskilde Festival, evt. i samspil med 'Skovarena'.

camping

dyrskue

SKOVARENA

Syd for 'Huset' ligger 'Skovarenaen', der skaber rum for koncert og forsamling. Beplantningen vil samle rummet omkring gården, der i dag fremstår som en isoleret ø.

Koncertoplevelsen vil være grøn, uformel og anderledes og tilfører området en anderledes koncertoplevelse end dem, man ellers finder på Festivalen. Under træerne kan man søge ly i regnvej og skygge i soltimer. En forsyning med el og vand er placeret i nær tilknytning, så det er let at holde et koncertarrangement på alle tider af året.

koncert mellem træer

skygge under træerne

VANDHULLET

Syd for 'Lost World' ligger 'Vandhullet', som er en fordybning i terrænet, der vidner om den tidligere grusgrav. Terrænet falder fra nord mod syd, og vand ledes på terræn ned mod et eksisterende vandhul. Vandhullet er i dag tørt i perioder. Det fremstår usikkert og affald fra festivalen samler sig hurtigt i fordybningen.

I fremtiden skal vandtilførslen forbedres således, at hullet får mere karakter af en sø. Ny træbeplantning skal styrke oplevelsen omkring stedet og skabe rum og skala. Her plantes forskellige arter af pil (se s.41), og man kan lave forsøgsplantninger med rød-el. Under træerne får en naturlig vild bevoksning af græs og urter lov at indfinde sig.

græsser

rekreativt vandhul

ARBORETET

Et arboret er en betegnelse for en samling af træer. Her i Milen er Arboretet er den 'nye' Kamstrupsti placeret i forlængelse af Rabalderstræde. Rabalderstræde har en urban karakter og forbinder Musicon med Milen. Her er rulleskøjteløb og høj fart, med respekt for skolebørn, der dagligt har sin færden mellem Roskilde og Kamstrup by.

Arboretet bliver den nye forbindelse ned til 'Spisekammeret' og Kamstrup. Arboretet består af en sti i asfalt eller in-situ-støbt beton, omgivet af en træække på hver side, så der dannes en allé. Træerne er en varieret samling, som eventuelt kan plejes af og indgå i undervisningen på Roskilde Tekniske Skole. Træerne varierer i høj-

rulleskøjteløb

variation i Arboretet

de, tæthed og alder og er en oplevelse for både store og små at gå igennem. I plantevalg tages der udgangspunkt i de hjemmehørende slægter (se: principper for beplantning), men i Arboretet plantes også 'eksotiske' arter og varianter af disse slægter.

På trods af at arboretet ligger i et fremtidigt grusgravsområde (etape 3), foreslås det, at Arboretet anlægges tidligt. Arboretet vil hurtigt skabe opmærksomhed omkring den nye natur og synliggøre forbindelsen til Musicon. Træerne kan både være på forsøgsbasis, såvel som de kan udplantes løbende i området. Et "Arboretarium" vil på den måde være dynamisk i takt med undervisningen og grusgrav E3's udvikling. Man kan evt. vælge en plejestrategi for træerne som muliggør, at de kan flyttes, når grusgraven engang skal etableres (ligesom man gør på planteskoler).

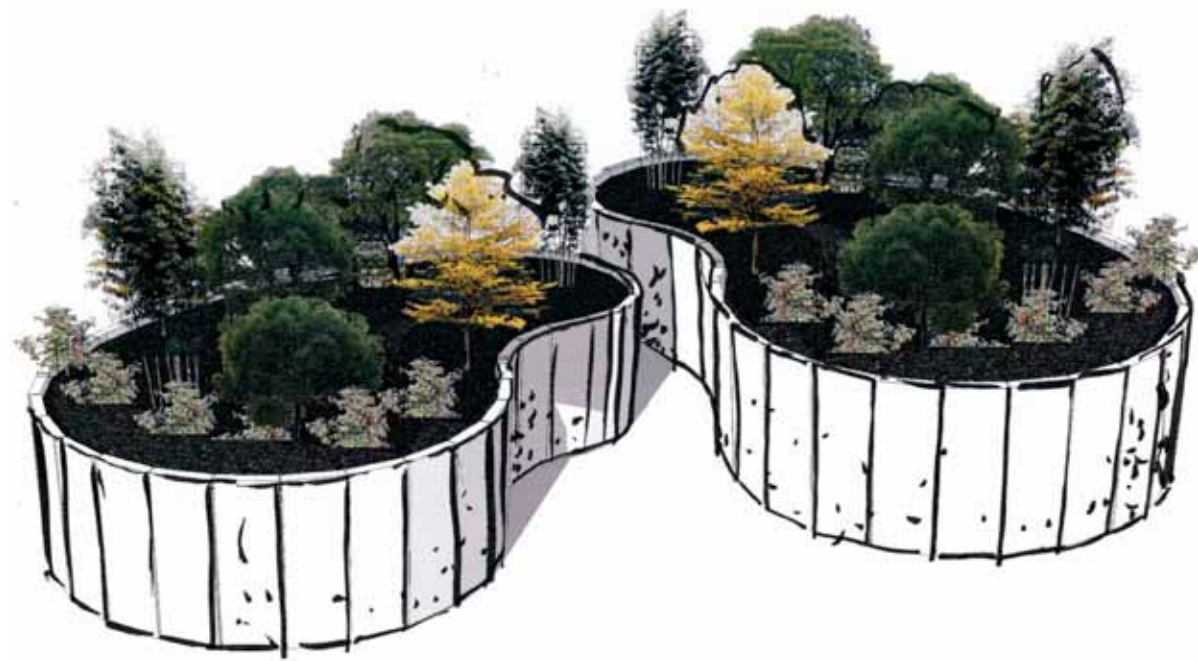

LOST WORLD (Kunst)

Lost World ligger placeret i landskabet som et vartegn for området og områdets skulpturer. Den ligger højt, så den er synlig i store dele af området. Lost World fortæller om områdets geologi. De lodrette vægge, som danner figuren og det forhøjede plateau, er et billede på geologien med dens mange lag under fødderne på os.

De utilgængelige plateauer er fra starten plantet til med træer og buske, som giver læ og fødemulighed for fuglelivet. Med tiden bliver de vildnis og urskov, et hjemsted for særlige dyre- og plantearter, som trives uden menneskelig påvirkning.

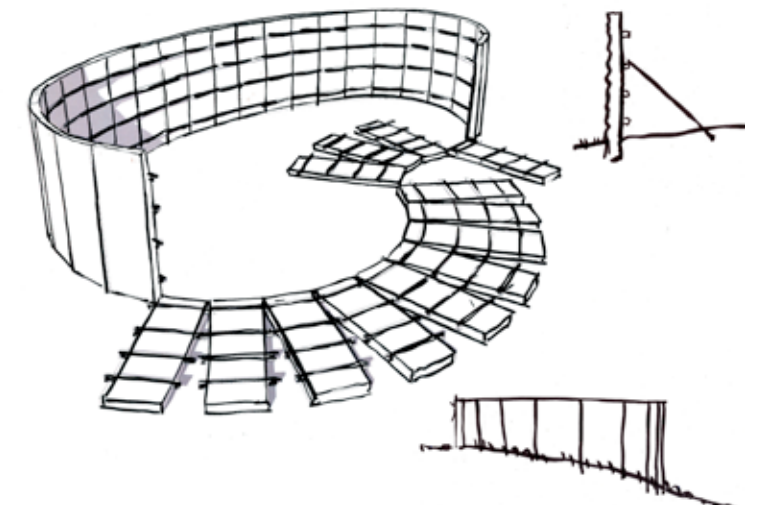
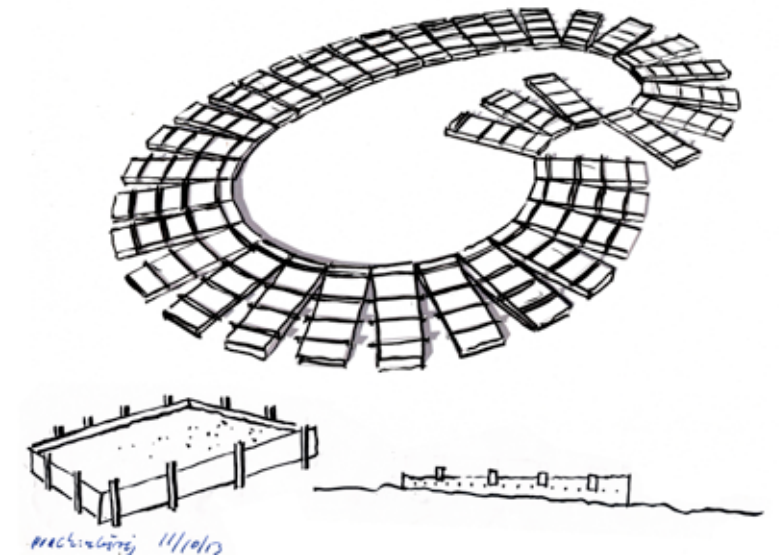
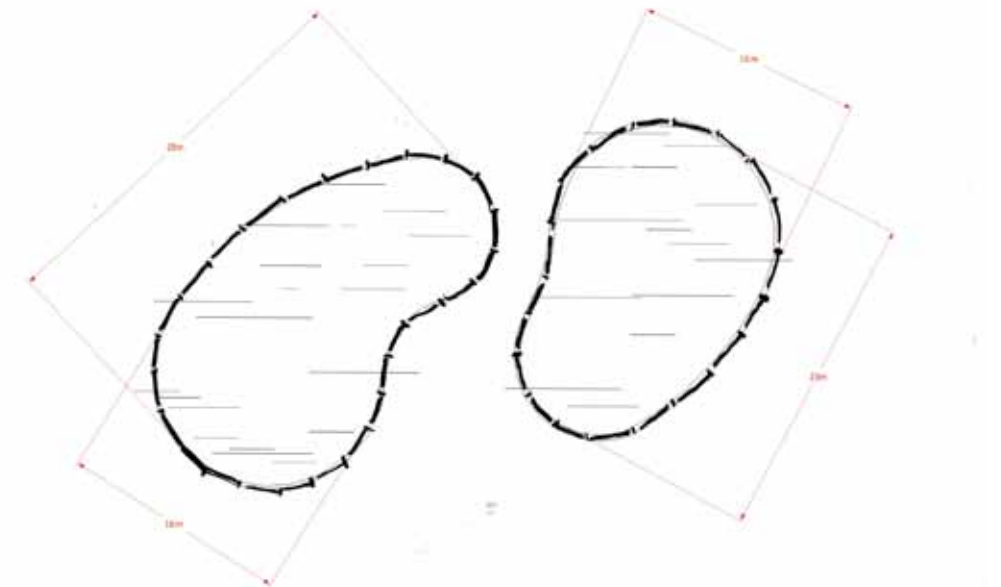
Lost Worlds små ukendte og utilgængelige territorier står som billede på en tid, hvor der stadig var områder at opdage i verden, og hvor alt endnu ikke var kortlagt.

Princip for "Lost World"

Skulpturen består af to beplantede plateauer. De er cirka 5 meter høje. Der er ikke adgang til dem for offentligheden. De to biotoper på plateauerne udvikler sig uforstyrret, og lever deres eget liv med fugle- og planteliv som i en urskov, hvor mennesker ikke kommer.

De to forme, som tilsammen udgør landskabsskulpturen deles i lige store stykker á 2 meters længde. Hvert element er 6 x 2 meter. De støbes i en meget enkel støbeform på stedet, hvor de skal rejses. Hvert element armeres og forsynes med tværgående stålprofiler til brog for samlingen af skulpturen. Vægelementerne rejses og forbindes. Sprækkerne imellem dem lukkes. Terrænet genetableres omkring skulpturen. Til slut fyldes formerne med jord, og tilplantes.

3.3 | SPISEKAMMERET

Fiskesø · søkig · frugt, bær og urter · picnic · afslapning

FISKESØ

Søerne i dette område fungerer allerede som fiskesøer, der drives på privat basis under navnet 'Fiskeland'. Der er også en lille kiosk med salg af grillvarer, øl og vand, samt få opholdsmuligheder i form af borde, bænke og grill. Under Roskilde Festival fungerer den største sø som badesø.

Disse aktiviteter bør fortsætte i området og suppleres med yderligere muligheder for rekreativt ophold.

AGORA: SØKIGGET

Nord for den store sø, hvor der er smuk udsigt sydover, indrettes nye opholdsområder med hængekøjer, sceneplade, bålpladser mv. Stedet er i forvejen i brug som agora under Roskilde Festival og vil fremover kun styrkes i denne brug. Derfor er det også på dette sted, at der på sigt skal anlægges et kunstværk i landskabet.

BÆRHJØRNET

Langs med søerne plantes forskellige træer og buske med spiselig frugt. Den nordlige kant forstærkes med plantager af blommetræer, æbletræer og en lav beplantning af blåbær.

BÆRLABYRINTEN

I nærhed til Fiskelands opholdsområde anlægges en bær-labyrint med varieret bærbepantning. Syd for Festivalens campingområde anlægges et nøddehegn.

Sammen med det allerede etablerede fiskemiljø, områdets vilde brombær, og dyrehold i form af en hestefold er der således grundlag for et område, hvor man kan gå på opdagelse i naturens og kulturens 'spisekammer'.

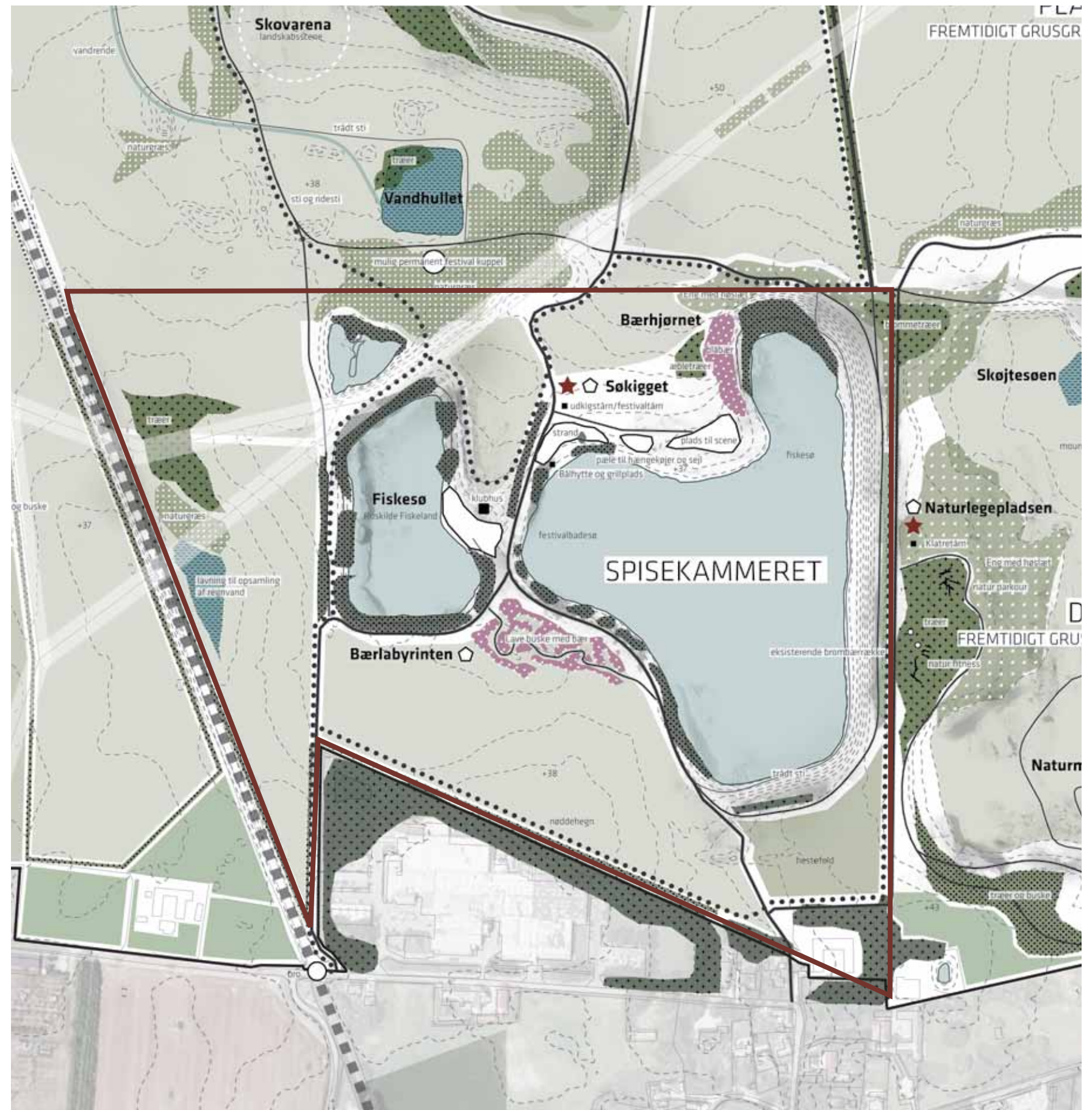
Nord for søen etableres flere opholdsmuligheder, hvor man kan nyde udsigten over sø og landskab

Brombær findes allerede vildt i området og bliver suppleret af frugttræer og flere bærbuske.

Syd for søen græsser heste

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

Situationsplan 1:4000

3.4 | ÅNDEHULLET

Fred og ro · en lukket lomme · naturoplevelser · stier · hestebadning · fuglekigning

Denne tidligere grusgrav har karakter af et vildtvoksende og uforstyrret naturområde. Der er relativt stejle skrænter ned til søen, hvilket giver oplevelsen af en lukket lomme. I dag er der kun nogle få stier i området, som blot er passager med slået græs.

Området i sig selv har store kvaliteter, som et sted at gå tur i ro og fred og opleve naturen, derfor foretages der kun få indgreb. Stinetværket udvides lidt, så stierne bliver bedre forbundet med resten af området og uafhængige af den private bolig på stedet.

AGORA: UDKIGSTÅRNET

På kanten af området placeres et udkigstårn, der både kan fungerer som opsynstårn under Festivalen, såvel som fuglekiggertårn eller almindeligt udkigstårn resten af året. Tårnet placeres, så det er et synligt pejlemærke fra områderne øst for jernbanen. I nærhed til udkigstårnet placeres et kunstværk i det gamle grusgravslandskab. Disse nye attraktioner kan danne grundlag for en agora under Roskilde festival.

SKRÆNTEN

Skrænterne får fortsat lov til at gro vildt og vil med tiden danne en mere og mere tæt ramme om søen.

FLYDENDE FUGLEØER

For at forbedre vilkårene for det vilde dyreliv kan der etableres flydende øer i søen, hvilket vil danne et godt habitat for fugle.

DYREFOLD

Der er mulighed for at etablere en dyrefold syd for søen i tilknytning til de dyrkede marker. Besøgende langs stien vil på den måde få et kig ind i landbrugslivet.

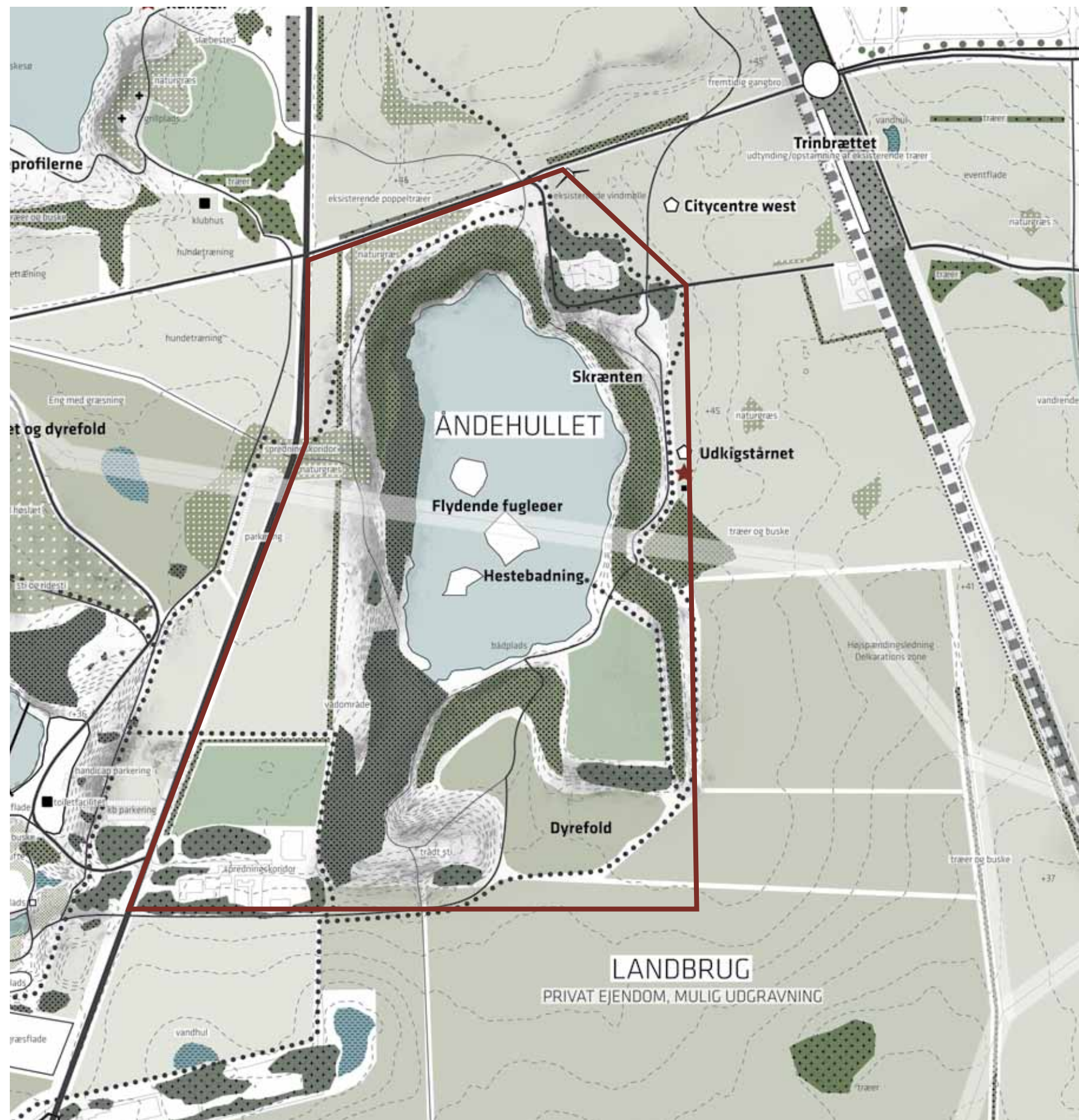
Udsigt over den nordlige del, september 2013

Langs stien, september 2013

HESTEBADNING

I søens sydlige del er der adgang til vandkanten. Den nærliggende rideskole vil kunne anvende området til hestebadning.

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

situationsplan 1:4000

3.5 | GEOKAMMERET (GRAVEOMRÅDE 1)

Sø · stejle skrænter · geologi · vild natur · kunstprojekt · åbent program

Dette område er det første graveområde for fremtidig grusindvinding. Med sin lidt afsides beliggenhed i forhold til Dyrskepladsen er det oplagt at udnytte stedets potentiale som et særligt sted, hvor man kan opleve geologien. Efterbehandling af grusgraven skal ske med henblik på at etablere en særlig natur her. Råstofgrave har potentiale for stor naturværdi i kraft af, at udgravningerne blotter en næringsfattig mineraljord, hvor primær succession kan finde sted – et særsyn i dansk natur!

GRAVEPROFILERNE

Roskilde råstof- og festivalområde er særligt geologisk interessant, eftersom der graves i Hedelandsformationen, som udmærker sig ved særligt flotte skrænter, hvor de forskellige jordlag kan ses som farvede bånd. 'Geokammeret' skal derfor efterlades stort set uberørt efter endt grusindvinding. Store sten og blokke bevares som skjulested for små pattedyr, krybdyr og padder. De stejle skrænter skal bestå, og kun reguleres på udvalgte steder for at skabe adgang til området. En eller flere skrænter, hvor et særligt interessant geologisk profil kan ses, vælges ud og 'vedligeholdes' med afrensning et par gange om året. De geologiske profiler kan indgå i forskning og uddannelse.

BEPLANTNING

Der tilføjes ikke jord til området, og der udlægges ikke muld på selve grusgravens område. Naturlig succesion får lov at finde sted. Efter nogle år kan det vurderes, om udvalgte arealer skal holdes som lysåbne flader, ved fx høslæt eller græsning. I områdets periferi plantes volumener af træer for at indramme stedet og give det karakter. Her plantes direkte i den næringsfattige jord.

KUNSTEN

I området tilføjes også et kunstprojekt i samspil med grusgravslandskabet.

Eksempel på skrænt, hvor man kan iagttage de geologiske aflejringer fra istiden

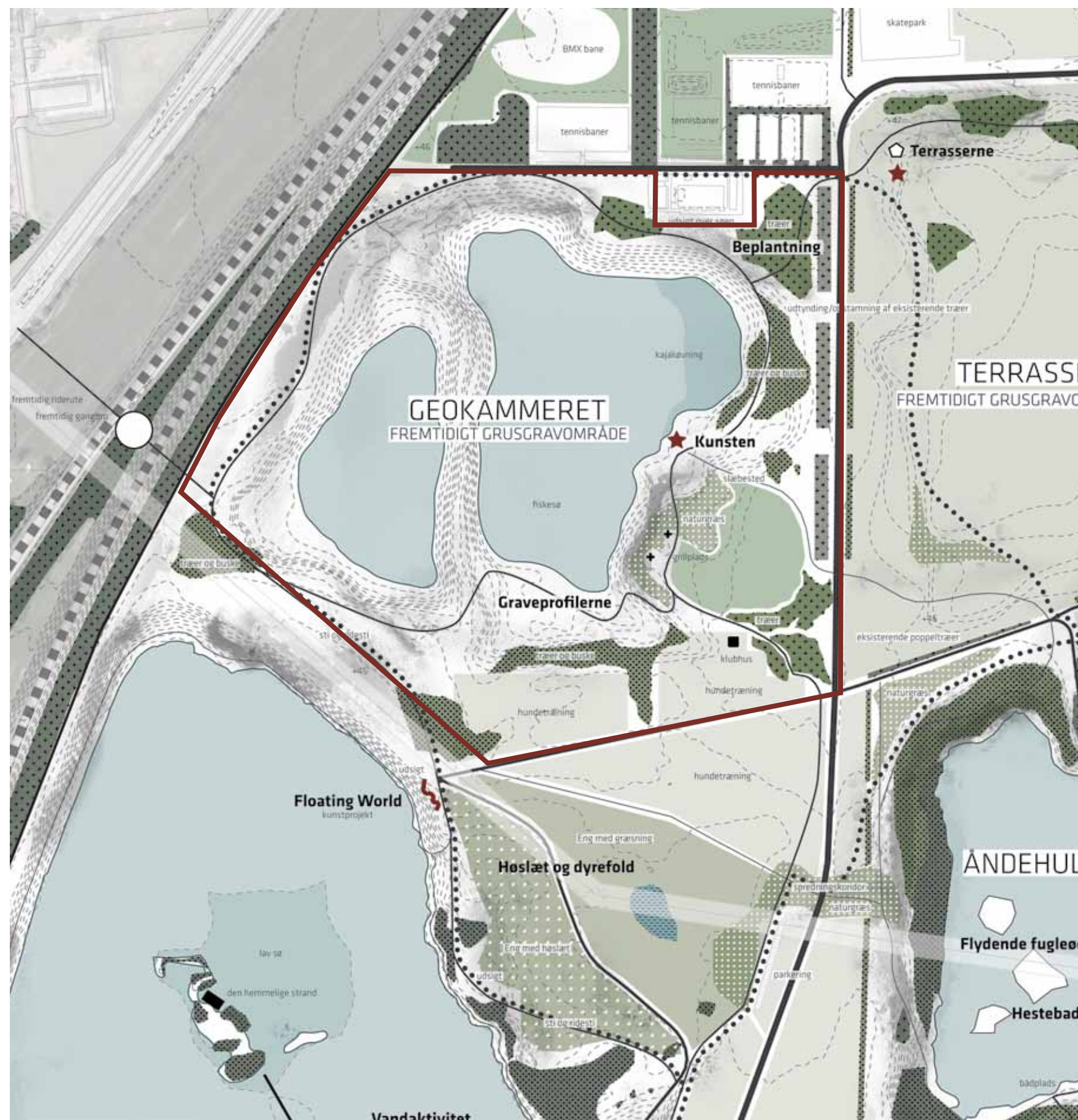
Regnen tegner mønstre i skrænterne - en nutidig proces i landskabet! (Roskilde)

Naturlig succession i grusgrav i området

Naturlig succession i Hedeland

NB: for signaturforklaring, se bakerste side.

situationsplan 1:4000

3.6 | TERRASSERNE (GRAVEOMRÅDE 2)

Modellerede skrænter · kunstprojekt · åbent program

Markområdet øst for jernbanen er graveområde i etape 2 for grusindvindingen i området.

Området ligger tæt på Roskilde Dyrskueplads og er derfor attraktivt areal for både festival og dyrskue (til henhv. camping og parkering). Ved udgravning af området skal det derfor tilsigtes at området efterlades uden en permanent sø, også selv om der graves under grundvandspejlet. Ved efterbehandling af området skal der opnås brugbare flader, men den tidligere grusgravning skal afspejle sig i udformningen. Skrænterne bør modelleres, så der opnås et varieret landskab af dramatiske skrænter, præcise terrasser og blødere skråninger/ramper. Der skal sikres god tilgængelighed for både mennesker og køretøjer, så dyrskue og festival kan udnytte området.

AGORA: TERRASSERNE

I det nordvestlige område etableres et terrasseret landskab, der kan udnyttes til camping under Roskilde Festivalen og parkering under Roskilde dyrskue. Der etableres et kunstprojekt, som f.eks. kunne være store støbte betonvægge langs med ramper, der forbinder landskabets terrasser. Nord for terrasserne etableres en ny træbeplantning, der indrammer rummet og tager lyden fra motorvejen. Stedet kan fungere som agora under Roskilde Festival.

ÅBENT PROGRAM

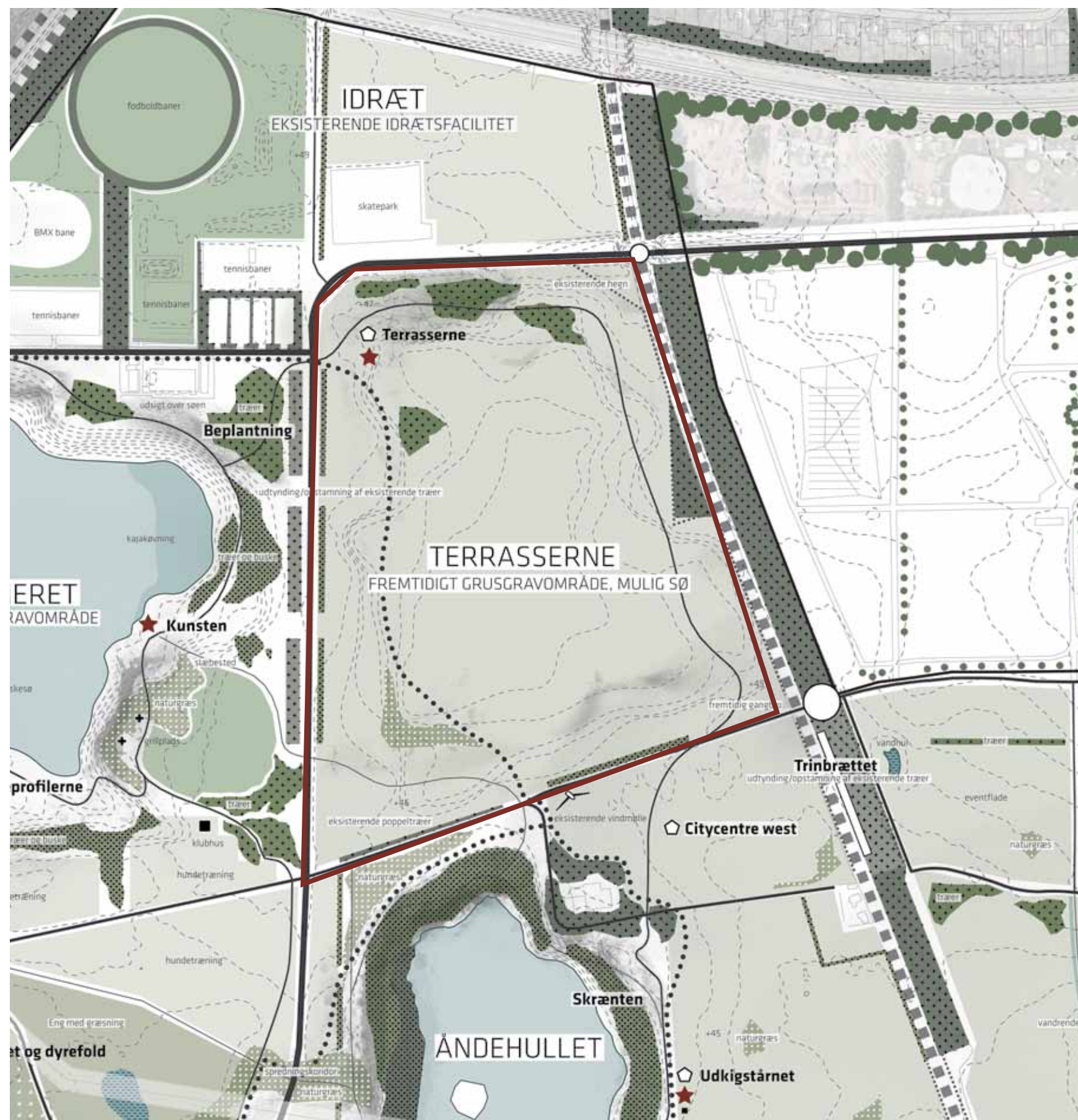
Området er tænkt som et åbent program – det betyder, at fremtidige rekreative funktioner kan indarbejdes når tid er, og man kender de aktuelle behov og ønsker i Roskilde kommune bedre.

Området kan risikere at ende som en stor sø, hvis der bliver indvindet grus fra de dybeste gruslag under grundvandsspejlet. Her præsenteres dog et scenarie, hvor grusgraven ender som et tørt hul, da dette vil være optimalt for området ud fra en helhedsbetragtning.

Modelfotos samt visualisering, der viser princip for
bearbejdning af grusgravslandskabet til terrasser.
Terrasserne formes, så de kan udnyttes til camping
under Roskilde Festival og parkering under Roskilde
dyrskue. Kunstprojektet kan eksempelvis være store
betonstøbninger, der skaber forbindelser mellem
terrasserne.

NB: for signaturforklaring, se bakerste side.

3.7 | PLATEAUET (GRAVEOMRÅDE 3)

Fladt område · multifunktionelt · åbent program · genetablering af arboret · kunstprojekt

Mod øst finder man "Plateauet", graveområde 3 ifølge rækkefølgeplanen.

På grund af en privat aftale og gammel lokalplan skal grusgraven fyldes op til terræn efter endt råstofindvinding.

Således er området i dag - og vil fremover være - karakteriseret af at være et relativt fladt område, et plateau.

Området skal kunne bruges til camping og parkering i forbindelse med Roskilde Festival og Roskilde Dyrskue og bør derfor i vid udstrækning bevares som en stor 'tom flade'.

Området ligger i forlængelse af et planlagt nyt idrætsområde i Roskilde kommune, og det vil derfor være oplagt at bruge det flade plateau som ekstra kapacitet til sport og leg i det fri.

Dog planlægges området indtil videre med et åbent program – det betyder, at fremtidige rekreative funktioner kan indarbejdes, når tid er, og man kender de aktuelle behov og ønsker i Roskilde kommune bedre.

Der går en højspændingsledning tværs over arealet, og zonen omkring ledningen er i dag hegnet af med trådhegn for tydeligt at markere det område, der ikke må bruges til ophold eller camping i forbindelse med festival.

For at bevare et frit udsyn over plateauet med kun Arboretet som et markant, rumligt afgrænsende element, er det ikke ønskeligt at erstatte trådhegn med levende hegn. I stedet erstattes trådhegn med et bælte af højt naturgræs, som markere zonen tydeligt, uden at forhindre udsyn.

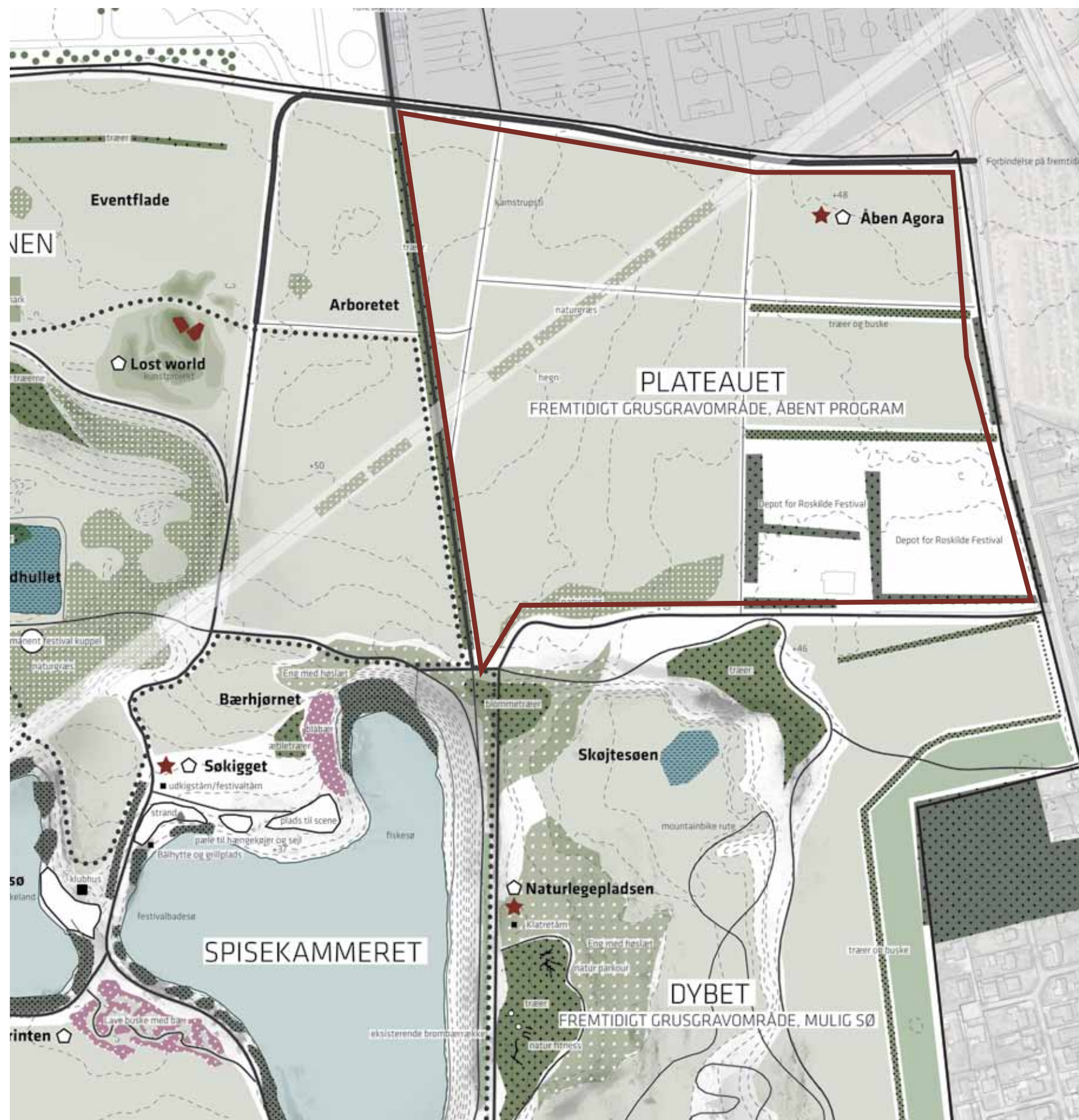
Stier på tværs af bæltet sikre på samme tid gode forbindelser i området.

AGORA: ÅBEN AGORA

Ny agora og kunstprojekt placeres i synsfeltet fra ankomsten ved 'Vor frue hovedgade', så historien om grusgraven anslås fra start.

Agoraens særlige identitet fastlægges først sammen med udformning af kunstværket – derfor anvendes betegnelsen 'åben agora' indtil videre.

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

situationsplan 1:4000

3.8 | DYBET (GRAVEOMRÅDE 4)

Det fjerde og sidste område udlagt til grusindvinding i rækkefølgeplanen, er beliggende i råstof- og festivalområdets sydøstligste hjørne. Området er attraktivt som campingområde for Roskilde festival, men ligger samtidig i råstof- og festivalområdets periferi.

Når grusgravningen er endt vil det være oplagt at udnytte området til forskellige robuste, rekreative aktiviteter på land, hvor man kan udnytte det specielle terræn, som grusgraven efterlader. Områdets udvikling er dog betinget af de andre områders status og vil derfor være underlagt et princip om åbent program, da en potentiel sø ved 'Terrasserne' vil resultere i et øget behov for campingarealer.

AGORA: NATURLEGEPLADS

Her findes forskellige former for 'natur-fitness' og 'natur-parkour' for områdets motionister, store som små. Et klatretårn udfordrer de fysiske evner og præmieres med et langt kig ud over naturen.

I 'bunden' af grusgraven efterlades et større plant areal, der kan benyttes til camping under festivalen, og som selvfølgelig skal være godt tilgængeligt gennem et udlignet, svagt skrånende terræn mod nordøst.

Naturlegepladsen kædes sammen med et nyt kunstværk i området og danner grundlag for en agora, så også Roskilde Festivals gæster kan få glæde af det aktive landskab.

NATURMULTIBANE

På 'Naturbanen' er der mulighed for høj fart, mountainbike-kørsel og bmx-tricks i løbet af sommerhalvåret. I vinterhalvåret når sneen daler transformeres skrånten til kælkebakke og omegnens børn kan indtage det store område.

SKØJTESØEN

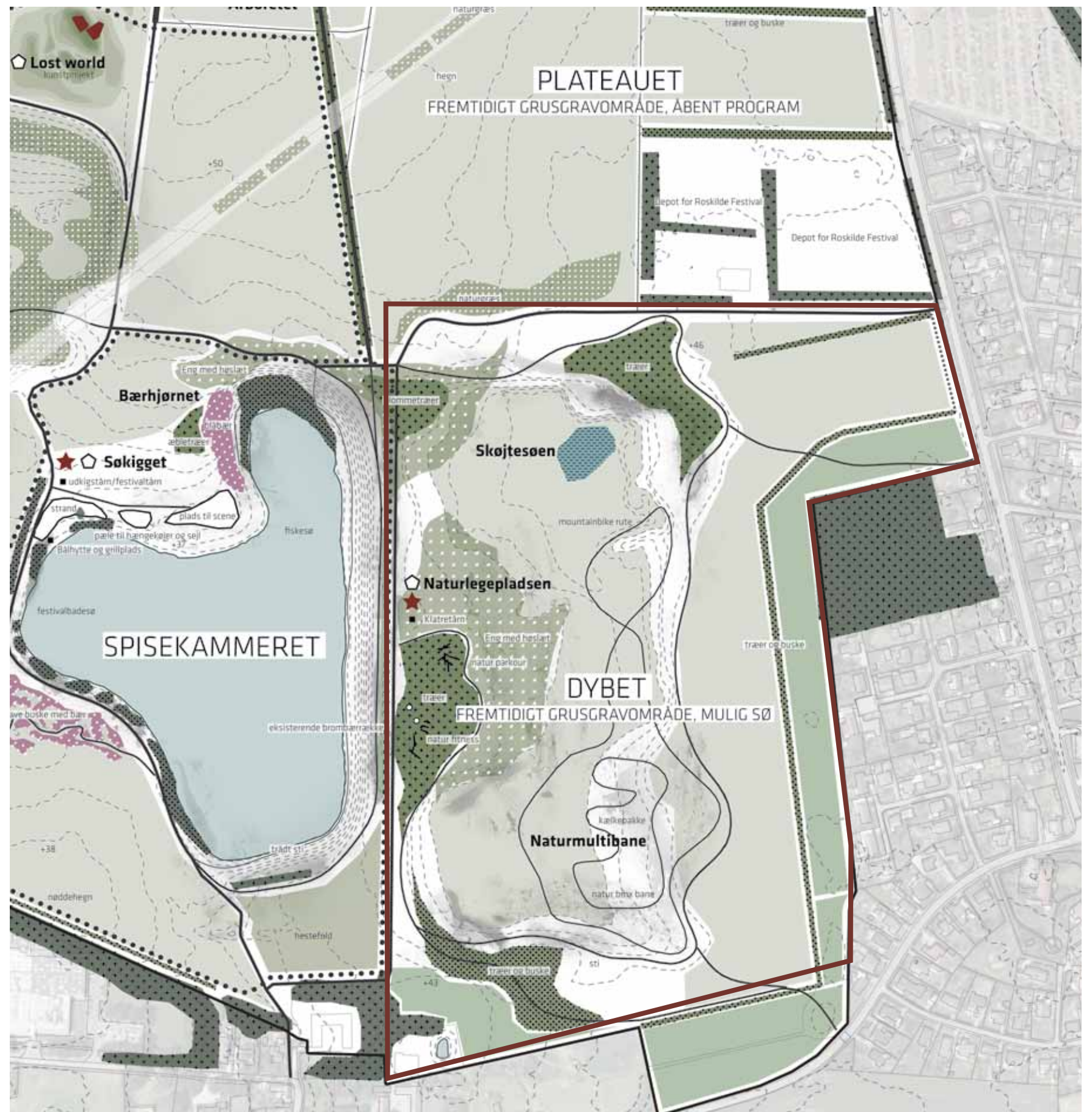
En sikker skøjtebane for børnefamilier og et til-løbsstykke for Roskilde by, lokal- og omegn. Da tidshorisonten er lang, for et socialt samlingspunkt, foreslås en midlertidig skøjtesø, så området kan anvendes i en nær fremtid.

Enkle og robuste installationer i den gamle grusgravs terræn skaber udgangspunkt for en multifunktionel og anderledes motionsoplevelse.

Om vinteren vil den gamle grusgravs skrånter være et skønt kælkested for omegnens børn

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

situationsplan 1:4000

3.9 | LANDBRUG

Marker · åbent program · Citycentre
West

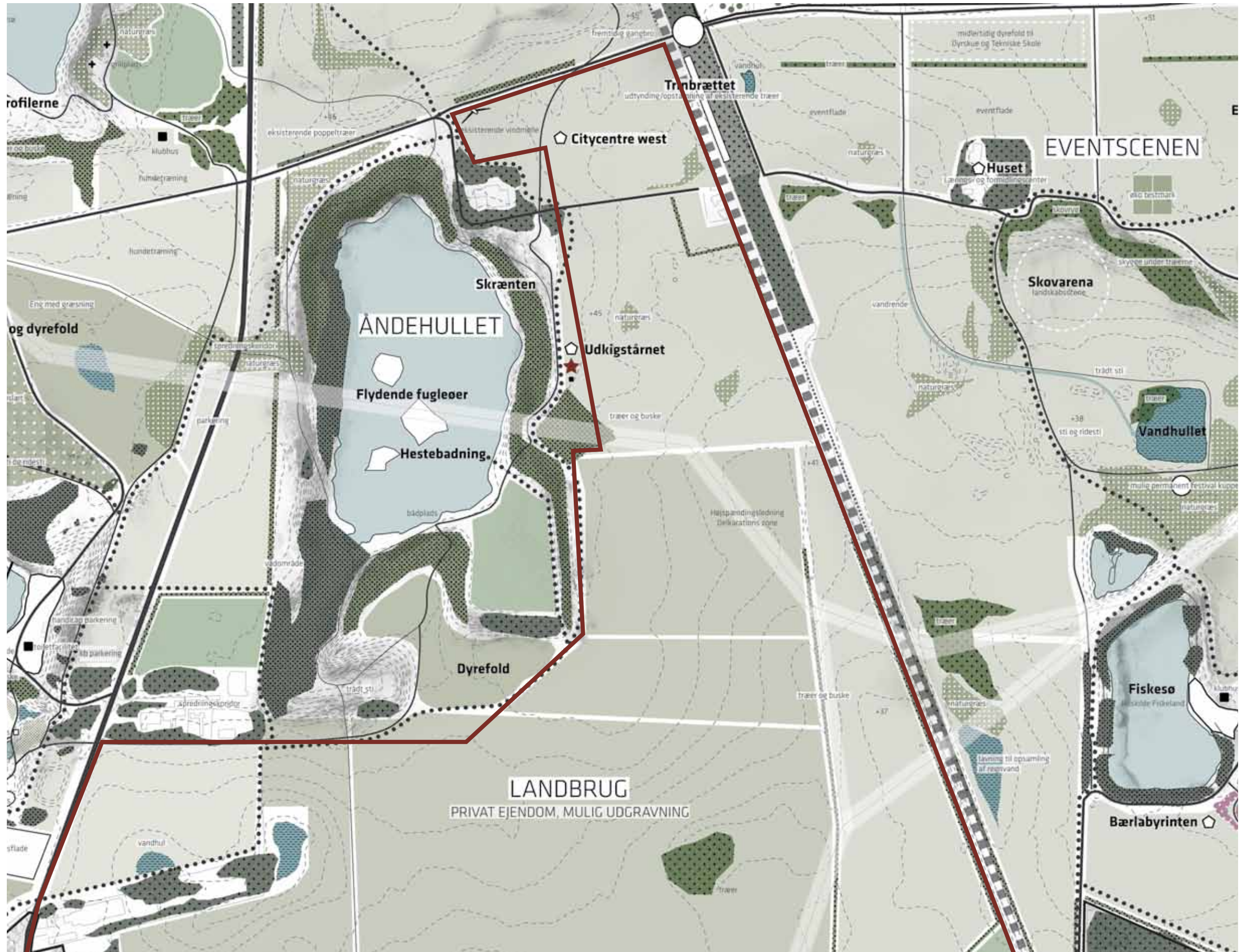
Området vest for jernbanen er et stort område med græsmarker og dyrkede marker. Området er privatejet med flere forskellige grundejere.

En mindre del af området, nær jernbanen, har ofte været udlejet til Roskilde Festival til camping, mens de dyrkede marker ikke har været i anvendelse til festivalen. Generelt kan man sige om hele området at det i fremtiden kan anvendes til camping og/eller parkering i forbindelse med festivalen, hvis grundejerne ønsker det.

Området er udlagt graveområde, så der kan muligvis også blive etableret grusgrave her, der er dog ikke konkrete ansøgninger eller vedtaget en etapeplan. Derfor behandles dette scenarie ikke i denne plan.

CITYCENTRE WEST

Citycentre West er betegnelsen for en større samling af boder og rekreative tilbud under Roskilde Festival. I de sidste mange år har Citycentre West ligget på den samme faste placering, som ligger strategisk i forhold til blandet vareindlevering og el- og vandforsyning.

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

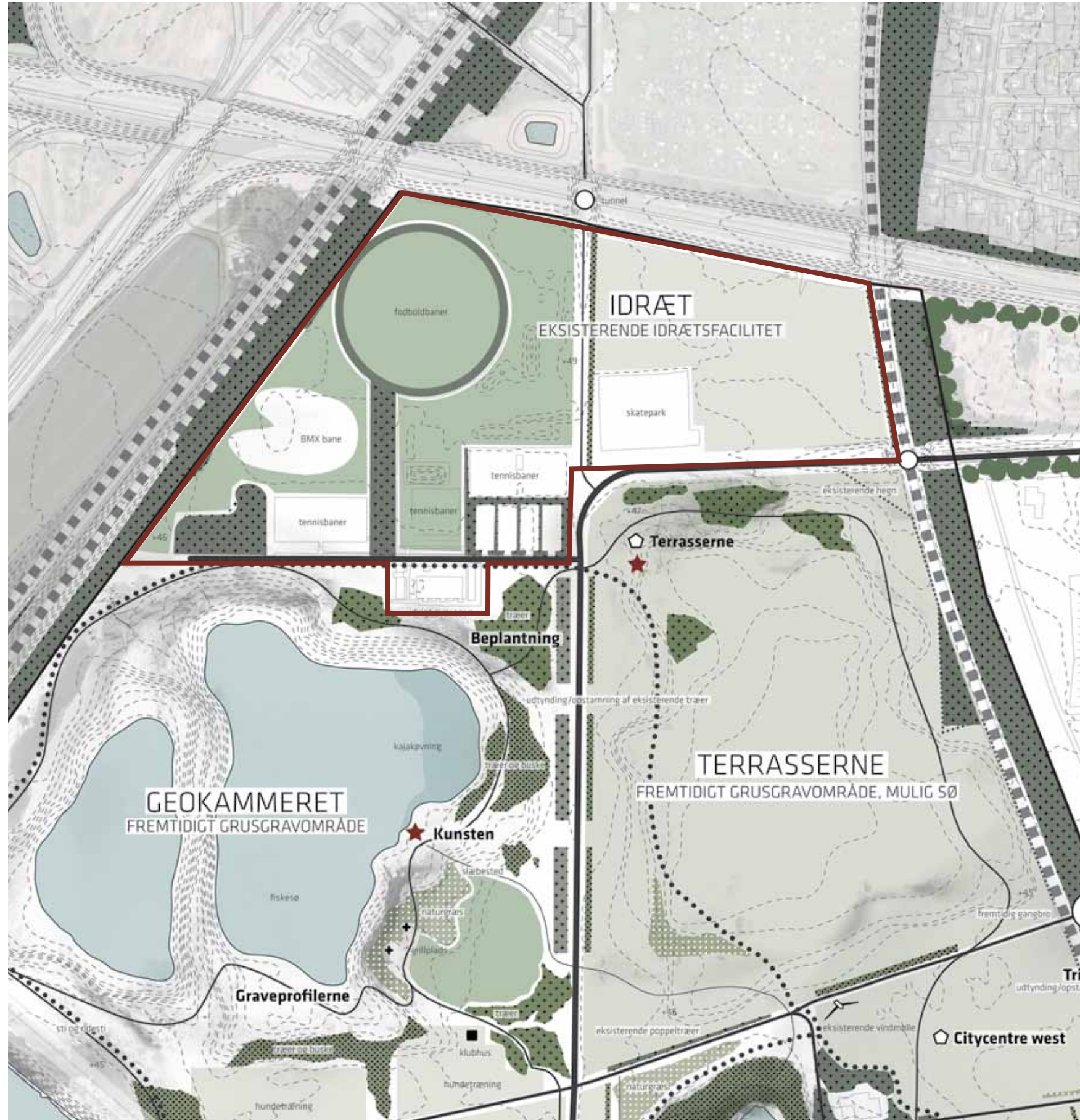
3.10 | IDRÆT

Idrætscenter · BMX · tennis · skate

I Milens nordligste del bevares et velfungerende idrætsområde med en række forskellige tilbud, herunder BMX-bane, tennisbaner og -hal samt skatepark.

Området har udviklingsmuligheder og man kan f.eks. forestille sig at græsfladerne nord og øst for skateparken kan bruges til boldspil, når de ikke er i anvendelse under Roskilde Dyrskue eller Festival.

Idrætsfaciliteter har mange brugere og er således en platform for at lokke folk ud i resten af Milen. Derfor skal der være visuel kontakt og kort afstand til nogle af Milens interessante steder. Således ligger agoraen 'Terrasserne' tæt på Idrætsområdet og fra Idræts klubhus i syd fås en unik udsigt udover 'Geokammeret', indrammet af beplantning.

NB: for signaturforklaring, se bagerste side.

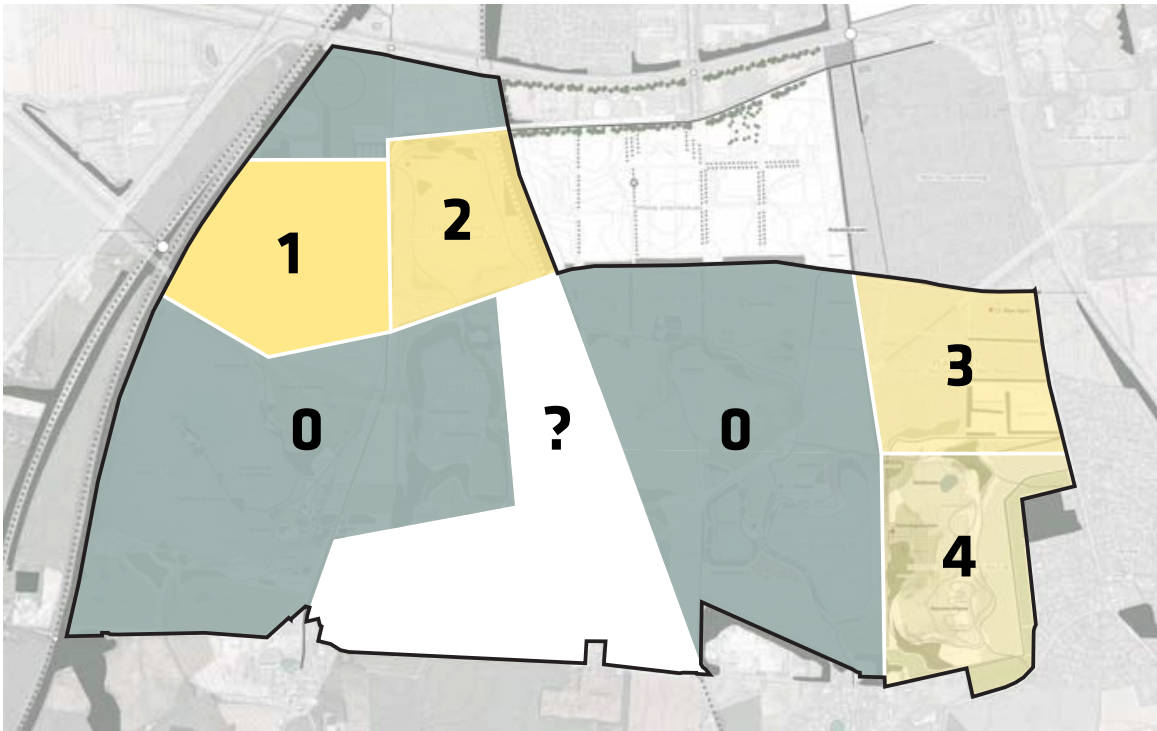
4.0 | ETAPEDELING

ETAPEDELING

I takt med at grusgravningen og råstofvindin-gen afsluttes, udvikles Milen løbende med en etapedelning.

Området Etape 0 er færdigudgravet og efter-behandlet i dag, og området vil kunne udvikles inden for en kort tidshorisont. Der igangsættes derfor en 4-årsplan for etape 0, som dækker over de væsentligste tiltag frem til 2018. (Der kan muligvis komme en grusgrav på privat grund, syd og øst for 'Åndehullet', men dette vil ikke forsinke planen yderligere)

Den 4-årige udviklingsplan repræsenterer en række højdepunkter, hvor nye områder kommer til og skabe opmærksomhed om udviklingen af Milen.

2014: HIMMELSØEN , EVENTSCENEN + NATURPROJEKT VED HIMMELSØEN

HIMMELSØEN
'Floating World' er det første synlige aftryk af grusgraven, og det første kunstprojekt der rea-liseres for at skabe opmærksomhed om Milen.

EVENTSCENEN
Arboretet realiseres som markant nyt træk i området.

Ved Vandhullet plantes ny træbeplantning, og på skrænterne rundt om får græsset lov til at gro vildt.

Træbeplantning langs hegnet til Dyrskueplad-sen tyndes ud og der etableres træerækker i om-rådet syd for, til at skabe rum og ekstra areal til Dyrskuepladsen. Naturgræs under højspæn-dingsledninger erstatte eksisterende hegn og signalere at ophold under lednigerne ikke er muligt. Beplantningen fungerer på samme tid som spredningskorridor. Grusstier og ridestier anlægges i nær tilknytning.

EVENTUELLE PRIVATE TILTAG
I Spisekammeret bør der anlægges ridestier i sammenhæng med ridestierne i Eventscenen. Disse tiltag ligger dog på privat jord og er betin-get af finansiering, der ligger ud over handlepla-nens økonomiske ramme.

NATURPROJEKT VED HIMMELSØEN
Der igangsættes terrænregulering nord for søen, da området i dag er ujævnt, porøst og utilgængeligt. Området omdannes til en ny dy-refold og et areal med høslæt.

Hestefolden syd for søen tilpasses området, så det er muligt for besøgende at bevæge sig om-kring og iagttage dyrene.
Der etableres nye vandhuller i området, der skal sikre, at de græssende dyr har adgang til vand.

Udenfor hestefolden etableres en aktiv græs-flade – et plant areal der kan anvendes til fri leg og boldspil.

Eksisterende stinet i området opgraderes og forbedre adgangen til de nye oplevelser.

2015: EVENTSCENEN, HIMMELSØEN, AKTIVITETER VED VANDET

EVENTSCENEN
'Lost World' realiseres og bliver et Landmark, der for alvor skaber opmærksomhed.

Testmarken i Eventscenen anlægges. Roskilde Tekniske Skole tilbydes et samarbejde, hvis de ønsker at tage del i udviklingen og driften.

HIMMELSØEN
'Stranden' anlægges, hvor grus sorteres til sand og sten. Overgangen mellem vand og land re-guleres, så badestranden bliver tilgængelig. En afmærkning af badevandet, med flydeponto-ner, skal markere badeområdet. Nye små sand-banker på stranden vil skabe gode opholdsrum i samspil med ny buskbeplantning. Der etableres forskellige opholdsfaciliteter i nær tilknytning til stranden, som fx bålhytte, bænke, affalds-krurve osv.

Første etape af flydebroen etableres (fra ky-sten ud til øerne) og 'Den hemmelige bade-strand' gøres tilgængelig. Flydebroen kan evt.

nedtages i vinterhalvåret, af hensyn til drift og vedligeholdelse. Det er vigtigt, at broen ligger lavt i forhold til vandhøjden, da en evt. kabelba-ne vil kræve man kan trække sig op fra vandet i tilfælde af fald.

2016: SPISEKAMMERET + BEPLANTNINGER

SPISEKAMMERET
Der anlægges et nyt kunstprojekt i tilknytning til søen.

BEPLANTNINGER
Ekstensive træbeplantninger etableres om-kring 'Skovarenaen' i Eventscenen og syd for søen i Himmelsøen.

EVENTUELLE PRIVATE TILTAG
Samtidig med kunstværket ville det være op-lagt at udvikle resten af Spisekammeret med beplantninger af æbletræer, frugtbuske og nøddehegn, opholdsfaciliteter ved søen samt nye stier i sammenhæng med stierne i Event-scenen. Disse tiltag ligger dog på privat jord og er betinget af finansiering, der ligger ud over handleplanens økonomiske ramme.

2017: ÅNDEHULLET + HIMMELSØEN

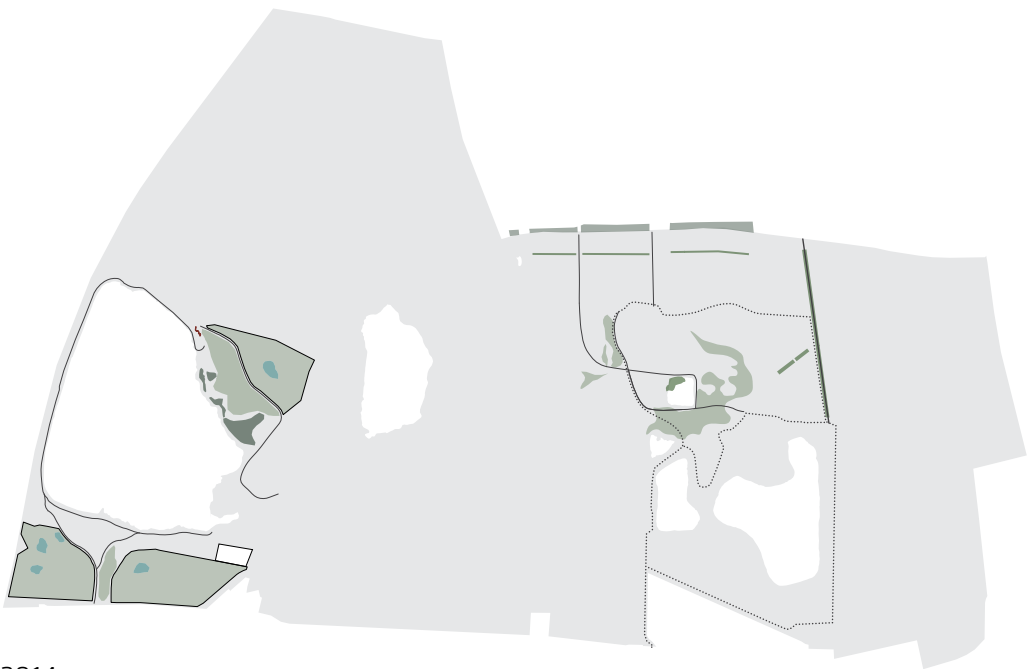
ÅNDEHULLET
Der anlægges et nyt kunstprojekt i tilknytning til Åndehullet (Agora: Udkigstårnet)

HIMMELSØEN
De rekreative muligheder ved Himmelsøen øges med flere stier, mere busk-beplantning ved Stranden og en 'Tarzan-bane' som en fysisk udfordrende legeplads til børn.

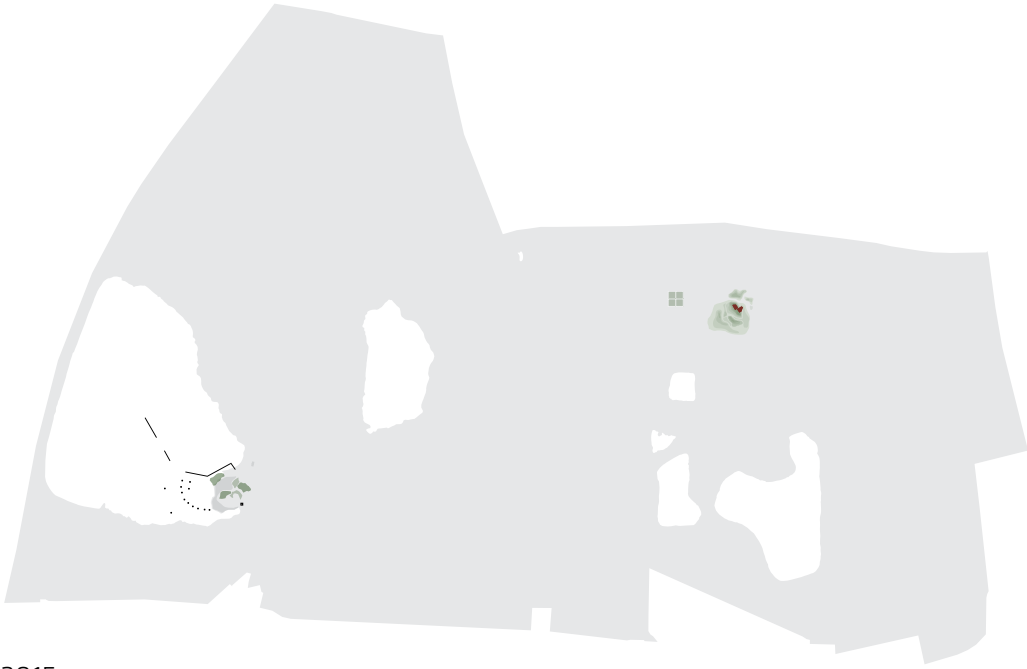
Mellem Himmelsøen og Åndehullet anlægges naturgræs, mens eksisterende hegn begrønnes med træer og buske. Beplantningen fungere på samme tid som spredningskorridor.

EVENTUELLE PRIVATE TILTAG
Samtidig med kunstværket ville det være op-lagt at udvikle resten af Åndehullet. Dette ind-befatter flydende fugleløber, dyrefold og udkigs-tårn sammen med de sidste gang- og ridestier i sammenhæng med stierne i 'Himmelsøen.' Dis-se tiltag ligger dog på privat jord og er betinget af finansiering, der ligger ud over handleplanens økonomiske ramme.

UDVIKLING I ETAPE 0

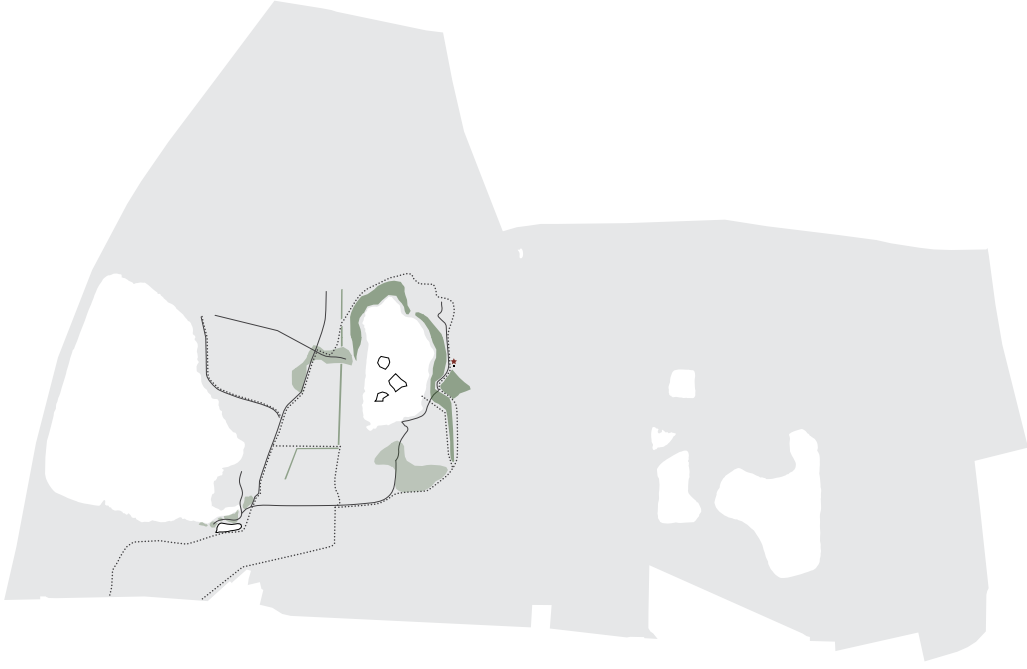
2014
Kunstværk i Himmelsøen, landskabelige tiltag i Eventscenen og Himmelsøen

2015
Kunstværk i Eventscenen, testmark og landskabelige tiltag i Himmelsøen

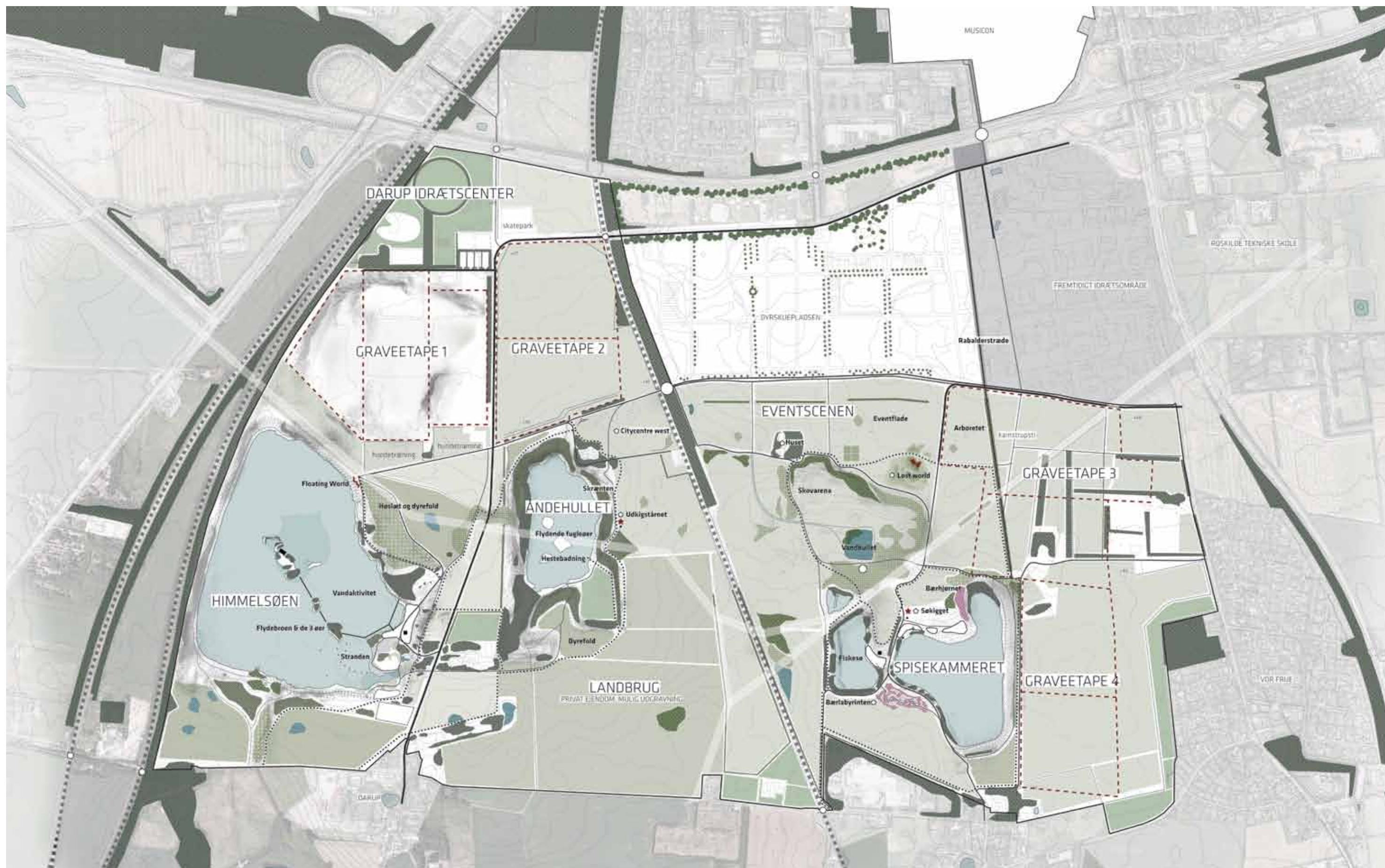

2016
Kunstværk og eventuelle landskabelige tiltag i Spisekammeret samt beplantninger i Eventscenen og Himmelsøen

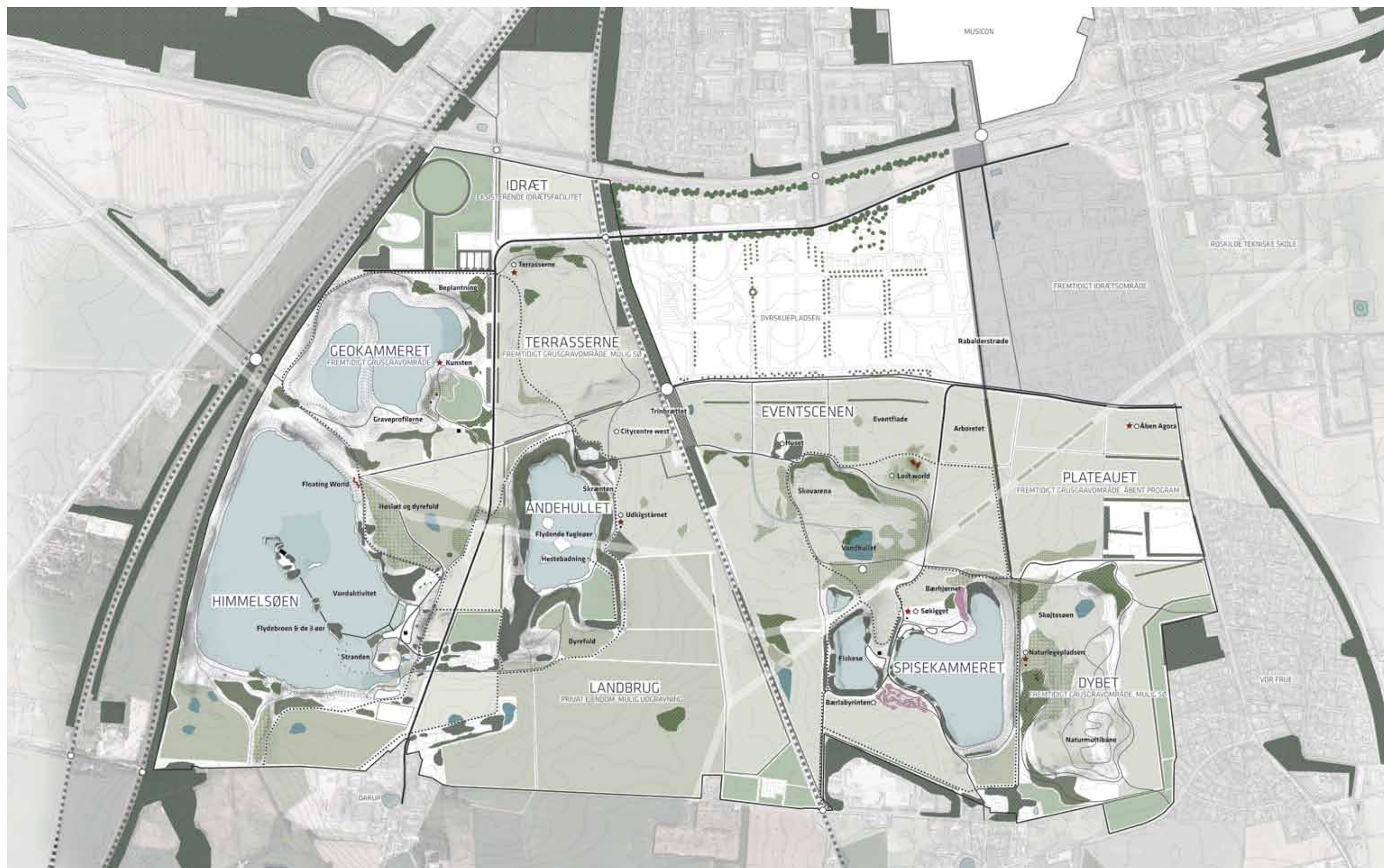

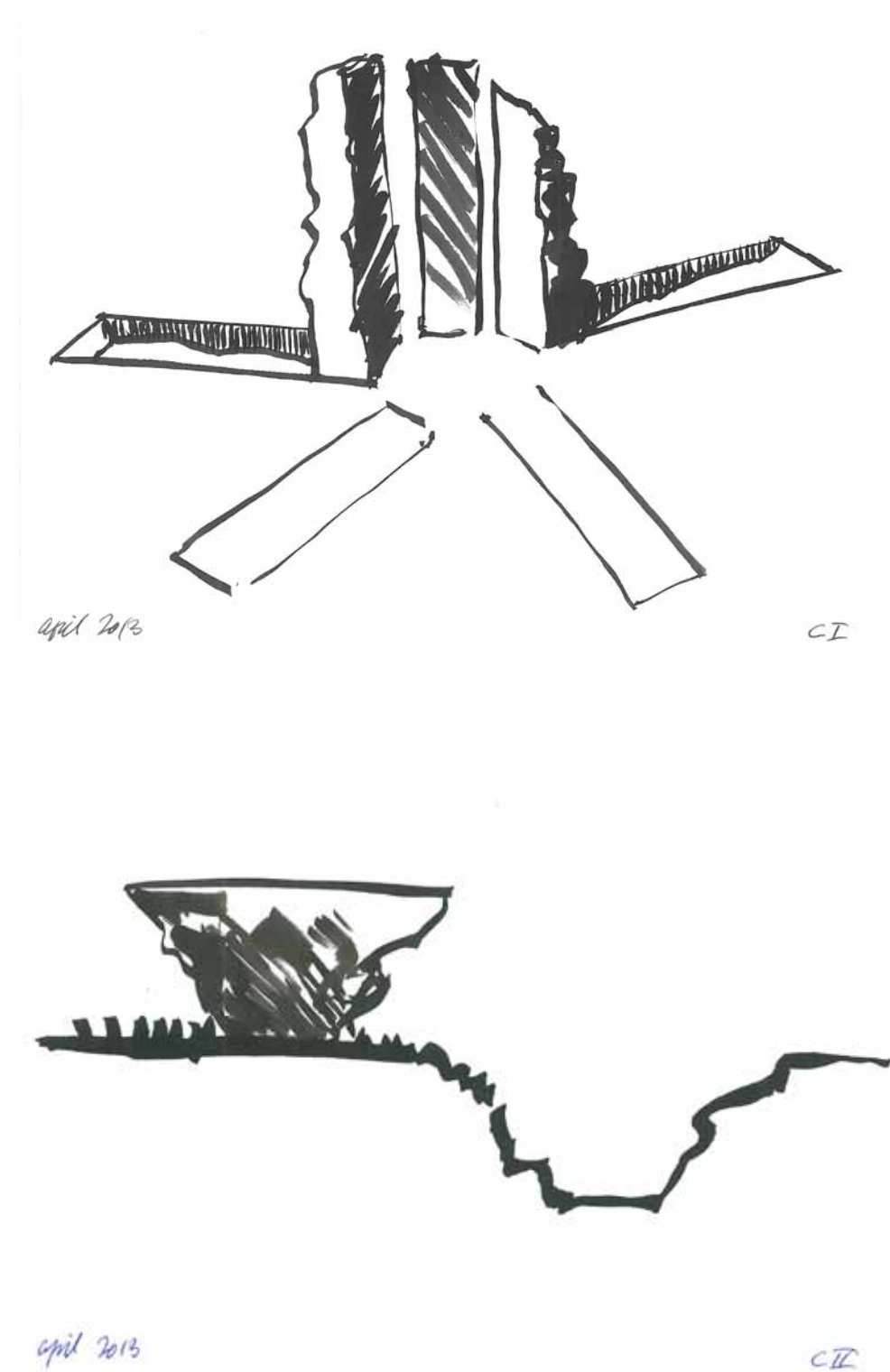
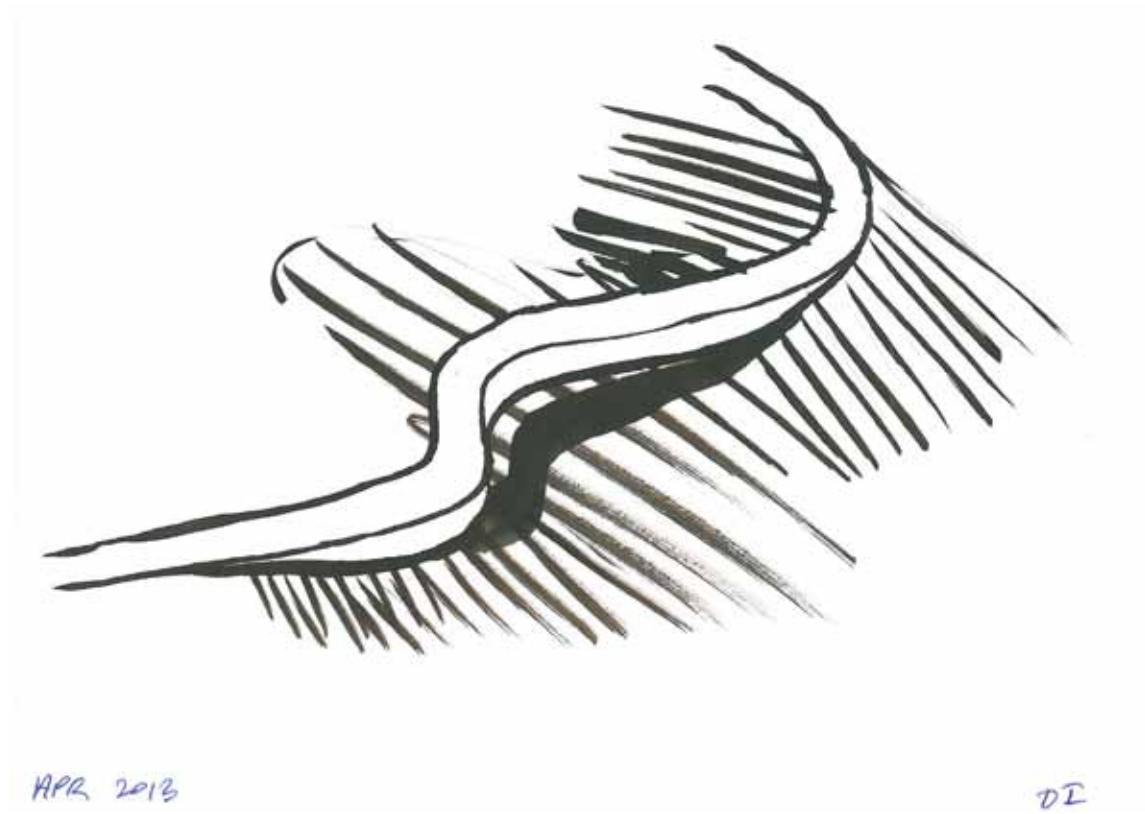
2017
Kunstværk og eventuelle landskabelige tiltag i Åndehullet samt landskabelige tiltag i Himmelsøen

4.1 | MILEN VISION 2018 (ETAPE 0, 4-ÅRIG PLAN)

4.2 | MILEN VISION 2040

5.0 | IMPLEMENTERING AF KUNSTSTRATEGIEN

INTRODUKTION

Milen rummer en enestående mulighed for at etablere en kunstparks med permanente kunstværker indlejret i områdets nye natur og i samklang med områdets øvrige aktiviteter.

Der er kunstparker mange steder i Europa, men intet sted findes en park med en meget tæt forbindelse mellem kunstværkerne og områdets geologi, ressourcer og den nye naturs processer. Sådan en park er det muligt at etablere i Roskilde, når man tager opgaven på sig fra starten og iværksætter den nydefinering af området, som er påbegyndt. Ved at knytte grusgravningen sammen med en dynamisk og ny natur, løbende tilføjelse af kunst og publikums adfærd, kan man brande området og dermed skabe mulighed for besøg af kunstinteresserede og turister.

Det kræver, at det kunstneriske ambitionsniveau er højt. Og det kræver, at der er klare beslutningsveje, når det gælder etableringen og den løbende udbygning af området.

KUNST I NÆR SAMMENHÆNG MED MENNESKENE, DEN NYE NATUR OG DETS FORANDRINGER

De kunstværker der etableres permanent i området, forholder sig til landskabets ændringer over tid og til publikums brug. Ændringerne i landskabet sker både som følge af naturens gang og menneskers indgriben i form af for eksempel grusgravning, festival, dyrskue, motion

og fritidsaktiviteter. Det er en langsom forandring. Derfor er etableringsfasen for kunstparks lang. Og det kræver at kunstværkerne er robuste.

Der er tale om kunstværker i nær kontakt med naturen på stedet. En meget vigtig faktor i området er publikum. Kunstværkerne indgår i den overordnede plan for området, som inviterer til, at mennesker tager det i brug på mange måder.

I det daglige tilbyder området et bredt spektrum af oplevelsesmuligheder og muligheder for aktiviteter året igennem, når landskabsplanen er gennemført. Det afspejler kunstværkerne.

DOGME FOR KUNSTVÆRKERNE

Kunstværkerne som etableres i området hænger nært sammen med den nye natur. Værkerne skal holde sig til det oprindelige oplæg, om at billedkunsten styrker og kommenterer den nye natur og dens forandring over tid.

Materialet er beton, fordi grus er landskabets topografiske grundlag, og fordi det er en del af historien om udnyttelsen af de lokale ressourcer. Det sikrer en enkelhed og ensartethed i områdets æstetik, og det giver mulighed for at få originale kunstværker til stedet.

Værkerne skal være i meget stor skala og fordeles sig ud over hele terrænet, hvor de placeres permanent.

Nogle værker kan udformes som brugsting som fx udsigtsplatforme, siddemure, balancebomme osv.

Som udgangspunkt er kunstværkerne støbt in situ – på stedet. Der kan dog være kunstværker hvis præcision kræver, at de støbes på fabrik og siden placeres i landskabet.

De kunstneriske udtryk skal kunne tåle vejrligets- og publikums hårde slid, og de skal kunne holde til en meget lav grad af vedligeholdelse uden at miste deres udtryksstyrke.

KUNST PÅ HØJT NIVEAU

Den kunstfaglige bedømmelse af kunstværkerne er en forudsætning for projektets succes. Det er afgørende at kunstværkerne har den højeste kvalitet. Både hvad angår den tekniske, men især den kunstneriske kvalitet, for det er kvaliteten, der skal sikre interessen fra ind- og udland, og som skal give dygtige kunstnere lyst til at arbejde i området.

Derfor nedsættes der en kunstnerisk rådgivnings- og aktivitetskomité, som løbende sikrer kvaliteten og fremdriften. De har ansvar for at der løbende tilføres kunstværker til området. Dette kan ske på tre måder:

1. Komitéen inviterer kunstnere til at udføre værker til området, og bistår ved den praktiske gennemførelse i samarbejde med de relevante instanser i kommunen.
2. Komitéen bedømmer forslag til værker indsendt af kunstnere med lyst til at arbejde i området.
3. Kommunen udskriver i samarbejde med komiteen en konkurrence om et permanent kunstværk til området udført på områdets betingelser. Konkurrencen offentliggøres internationalt, så også kunstnere uden for landets grænser får mulighed for at deltage.

De første kunstneriske tilføjelser til landskabet udføres af billedkunstner Morten Stræde i samarbejde med Roskilde Kommune, Museet for Samtidskunst og SLA. Dette sker for at gøre retningen for fremtidige kunstværker meget klar, og for at tydeliggøre de ”benspænd” kunstværkerne skal forholde sig til. Samtidig giver det mulighed for at høste erfaringer med hensyn til produktionen, så fremtidige projekter løber let.

Der er allerede en etableret praksis for kunst på Roskilde Festival. Disse projekter har en foreløbig karakter, som passer med den foreløbige ”by”, som opstår under festivalen. Roskilde Festivals projekter og de permanente værker står ikke i vejen for hinanden.

MUSEET FOR SAMTIDSKUNST

Museet for Samtidskunst, som er beliggende i Roskilde midtby, er en vigtig medspiller ved bedømmelsen, udvælgelsen og opfølgningen af de enkelte kunstværker. Museet for Samtidskunst har en vigtig funktion som et kvalitetsbindeled mellem kunstaktiviteter og kommunen, og dette gælder ikke mindst i formidlingen af kunst til offentligheden.

Museet har mange redskaber og idéer til formidling og aktivering af kunst - dette vil også gøre sig gældende for kunstparks. En del af formidlingen kunne foregå som en udvidelse af museets hjemmeside, så man kan finde kunsten i Roskilde der, hvor det er mest logisk - i forbindelse med kunstmuseet.

Samtidig kan museet have gavn af den udvidelse af sin profil, som kunstparks udgør. Formidlingsdelen kan uden tvivl være til gavn for både Milen og Museet for Samtidskunst.

5.1 | BEPLANTNING

Beplantningsstrategiens formål er, at gøre området mere oplevelsesrigt at færdes i og nemmere at orientere sig i samtidig med, at biodiversiteten øges på stedet. Herudover bidrager beplantningen også med læ og skygge i et ellers meget åbent landskab.

Der arbejdes med det eksisterende landskab og der udpeges områder til enge og naturgræs, samt naturlig etablering af træer og buske. For yderligere at underinnde landskabet, plantes der træer og buske på udvalgte placeringer. Træer og buske plantes både i naturligt formede trægrupper og i levende hegn, der ligger som rette linjer gennem landskabet.

Valg af arter og tilgangen til beplantningen i øvrigt afhænger af, om man arbejder i de allerede efterbehandlede grusgravsarealer eller med beplantningsstrategi for efterbehandlingen af de fremtidige grusgrave.

BEPLANTNING PÅ DE ALLEREDE EFTER-BEHANDELEDE GRUSGRAVSAREALER

I de allerede efterbehandlede grusgrave er der muldlag langt de fleste steder og beplantningsstrategien tager derfor udgangspunkt i dette.

Her plantes der med en stor diversitet i træer og buske. I områder med med rekreative tilbud plantes der træer og buske med spiselige frugter og nødder, hvilket både giver gode vilkår for dyrelivet og giver Roskilde-borgerne mulighed for at plukke mad i den frie natur.

Valg af beplantning afhænger af, om man arbejder i de allerede efterbehandlede grusgrave eller i de fremtidige grusgrave.

Træer og buske plantes på to forskellige måder: enten som naturligt formede trægrupper eller som levende hegn, der ligger som rette linjer gennem landskabet.

En række arealer udpeges til at plejes som enge og naturgræsarealer. De lokale vækstvilkår præger udtrykket. Her vil man kunne iagttage årstidernes skiften med stor tydelighed.

BEPLANTNING PÅ DE FREMTIDIGE GRUSGRAVSAREALER

I de kommende grusgrave bør der i langt mindre grad end hidtil lægges muld ud, når råstof-indvindingen er afsluttet. Her er der nemlig mulighed for at udnytte de særlige forudsætninger, som grusgravslandskabet giver for en anden slags natur.

Råstofgrave er bemærkelsesværdige ved, at der blotlægges en jomfruelig, næringsfattig mineraljord. Det betyder, at der kan ske primær succession - altså, at naturen udvikler sig gradvist fra "0". På denne måde er der mulighed for at iagttage naturens processer over tid på en langt tydeligere måde end i det landskab, som ellers omgiver os.

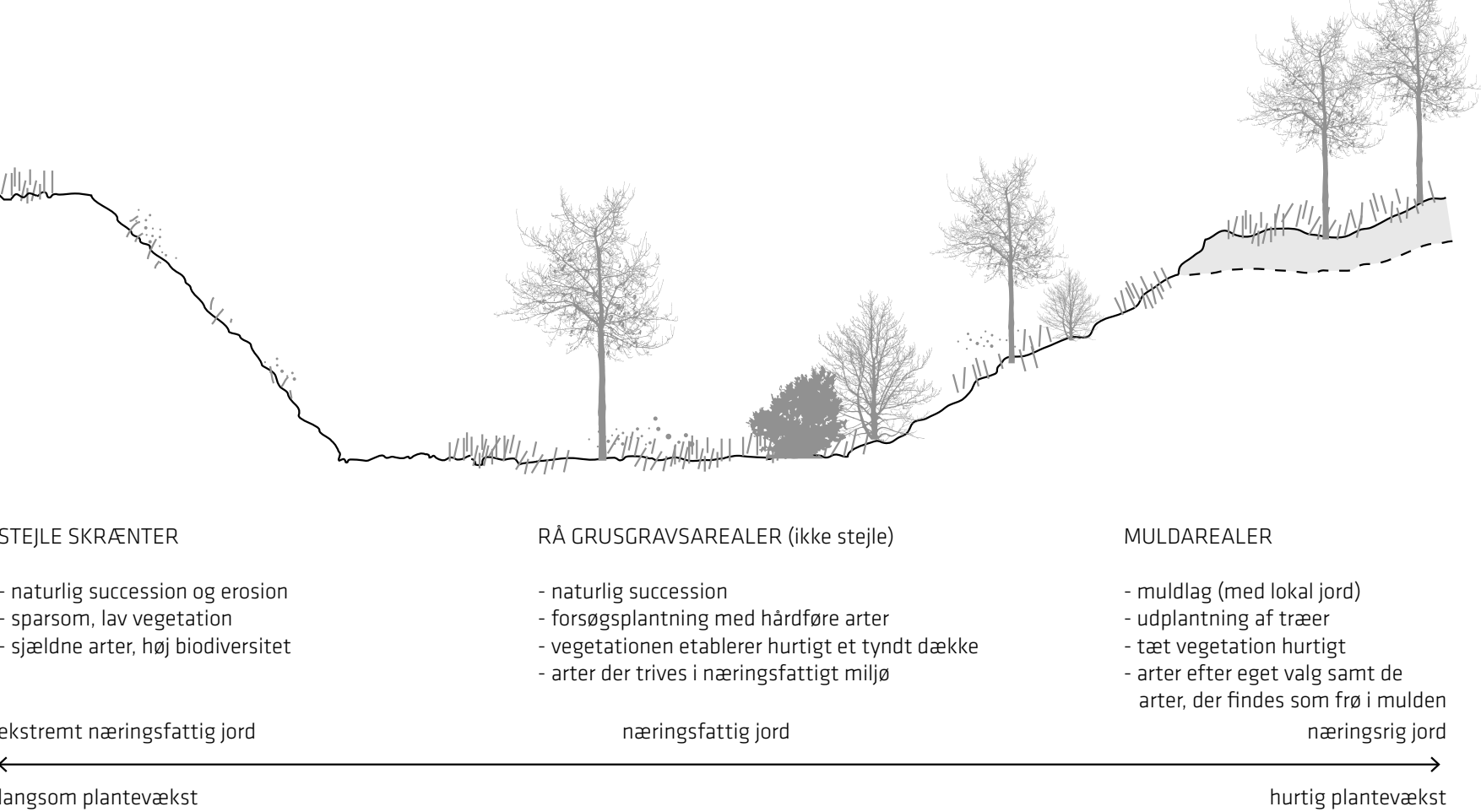
Spiringen af nye planter sker yderst langsomt og der går mange år, før et tæt plantedække er etableret. Dette skaber grundlag for en høj biodiversitet med mange blomsterplanter og et rigt dyreliv.

I et samspil med den naturlige og ustyrede udvikling etableres nogle få planlagte beplantninger for at skabe rumlig variationer og indramninger i landskabet. Træbeplantninger etableres gradvis over en lang periode.

Der varieres mellem at så frø og plante små og store træer, ligesom det også vil være en proces at bearbejde jord på forskellige vis. Nogle steder lader man grusgravens jord være uforarbejdet, andre steder udlægges muldlag i varierende tykkelser eller der sker forbedring af den eksisterende jord vha. løsning eller udlægning af jordforberende midler. Altsammen for at skabe variation og for at synliggøre naturens processer under forskellige vilkår.

Med det rigtige plantevalg kan næringsfattig jord give et enormt biodiverst og attraktivt udseende plantemiljø.

BEPLANTNING I FORSKELLIGE TYPER LANDSKAB

STEJLE SKRÆNTER

- naturlig succession og erosion
- sparsom, lav vegetation
- sjældne arter, høj biodiversitet

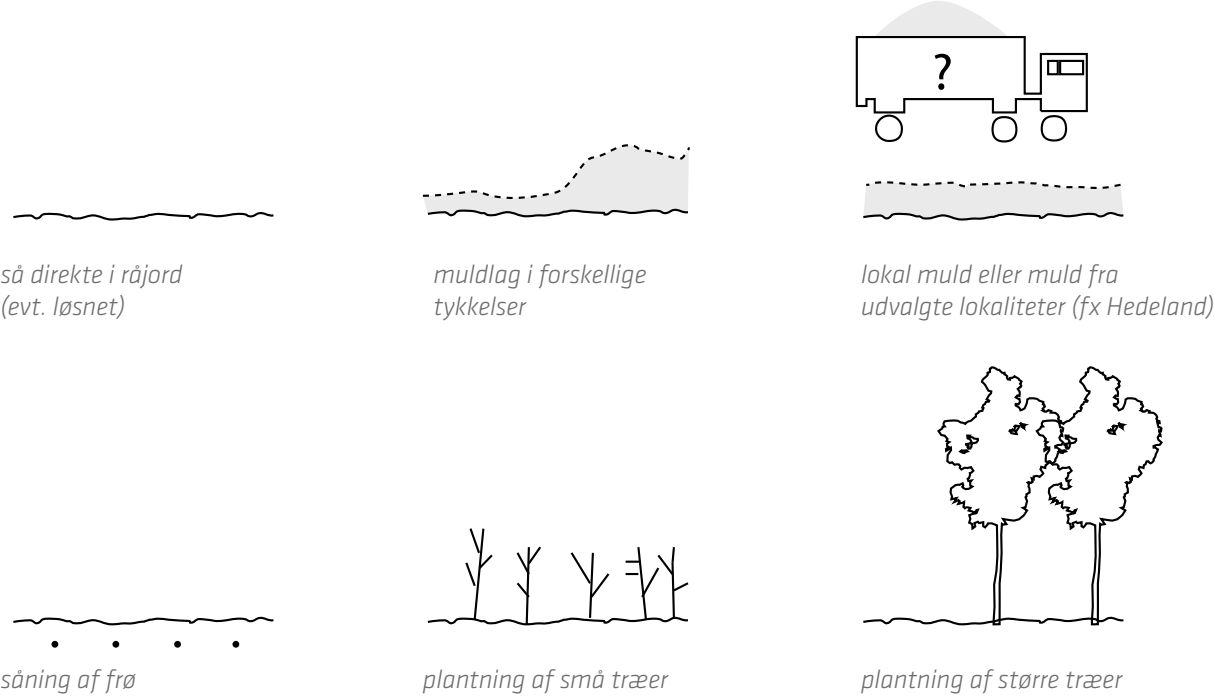
RÅ GRUSGRAVSAREALER (ikke stejle)

- naturlig succession
- forsøgsplantning med hårdføre arter
- vegetationen etablerer hurtigt et tyndt dække
- arter der trives i næringsfattigt miljø

MULDAREALER

- muldlag (med lokal jord)
- udplantning af træer
- tæt vegetation hurtigt
- arter efter eget valg samt de arter, der findes som frø i mulden

FORSKELLIGE MÅDER AT PLANTE PÅ

Primær succession i et tidligt stadie, grusgrav i Roskilde

Der varieres mellem at så frø og plante store og små træer. Som en særlig begivenhed kan lokale skolebørn inviteres til, at tage del i plantningen. For eksempel kan børnene indsamle ager fra forskellige steder i Roskilde, for derefter at så dem ud i området og etablere en egebeplantning på lang sigt.

5.1.1 | TRÆBEPLANTNING

TRÆER

- beplantningsvolumer med relativt åben karakter
- store træer er det visuelt fremtrædende element
- 'underskov' kan være mere eller mindre omfattende - eller i nogle tilfælde helt fraværende

UDPLANTEDE TRÆER

I de fremtidige grusgrave plantes hjemmehørende og hårdføre træer, der kan klare sig i den næringsfattige jord. Der plantes særligt mange eg, fordi den får meget forskellig vækstform afhængig af de betingelser, den står i.

Stilk-eg (*Quercus robur*) og Vinter-eg (*Quercus petraea*)

Fuglekirsebær (*Prunus avium*)

Skovfyr (*Pinus sylvestris*)

Bævreasp (*Populus tremula*)

Seljepil (*Salix caprea*)

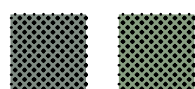
Dunbirk (*Betula pubescens*) og Vortebirk (*Betula pendula*)

UDPLANTEDE TRÆER MED SPISELIG FRUGT

På udvalgte steder plantes frugttræer til at plukke fra, som for eksempel æble og blomme. Her vælges kultiverede arter med sød frugt.

TRÆER OG BUSKE

- beplantningsvolumer med relativ tæt karakter
- kombination af store buske og lave træer
- kan være mere eller mindre tæt

SELVSÅEDE TRÆER OG BUSKE

I mange områder får de selvsåede buske og træer lov til at få frit spil. Her kan man blandt andet finde arter som havtorn, birk, pil, røn og brombær.

UDPLANTEDE TRÆER OG BUSKE I GRUPPER

Her plantes træer og store buske, såsom stilk-eg, bævreasp, femhannet pil, gråpil, seljepil, vortebirk, alm. ene, alm. hassel og alm. hyld. Bemærk: Der må aldrig plantes havtorn, da disse i forvejen spredes i mere end rigeligt omfang i området.

UDPLANTEDE TRÆER OG BUSKE SOM LEVENDE HEGN

I de levende hegn plantes flere forskellige arter, for eksempel skovfyr, søjleeg, bævreasp, vortebirk, hvidtjørn og slåen

5.1.2 | ENGE OG MARKER

ENG / HØSLÆT

Flere åbne arealer plejes som engarealer. Plejen består af med høslæt én gang årligt for at sikre, at området fortsætter som lysåben eng og ikke springer i skov. Høslæt giver en høj biodiversitet, og man vil kunne iagttage forskellige blomsteringer gennem årets løb.

ENG / GRÆSNING

Udvalgte arealer kan plejes som eng, hvor afgræsning med for eksempel får, heste eller kvæg holder vegetationen nede. Græsningen skaber et græs- og urtesamfund med stor biodiversitet og mange blomster.

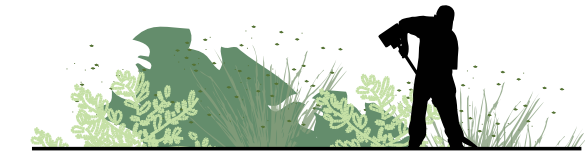
NATURGRÆS / KRATRYDNING

Her lader man jordbundsforhold og andre vækstvilkår præge udtrykket uden yderligere styring. Med et par års mellemrum ryddes der for spirende buske og træer for at fastholde området som åbent.

NATURGRÆS / FESTIVAL

I det festivalnære område er der også udpeget arealer, som får lov at gro vildt. Her vil det være 'kulturtrykket' fra festivalgængerne, der står for plejen af området. Naturen bliver trådt ned, men genetablerer sig selv året efter.

LAVE BUSKE

Ved stranden ved Vandkammeret skabes små nicher med beplantning af lave buske. Her plantes dværgbuske som krybende pil (gråris), tyttebær, hedelyng, alm. revling samt vilde roser såsom rynket rose, blågrøn rose og æblerose. Beplantningens udbredelse styres med kratrydning efter behov,

LAVE BÆRBUSKE

Andre steder plantes lave bærbuske til at plukke fra, for eksempel solbær, ribs og amerikansk blåbær. Her vil der oftest være brug for udlægning af muld eller jordforberende materiale. Beplantningens udbredelse styres med kratrydning efter behov.

GRÆSMARKER (PARKERING/CAMPING)

Ligesom det er tilfældet i dag vil en stor del af områderne omkring Dyrskepladsen også fremover fremstå som lave græsmarker. Disse arealer bruges til camping og parkering under festival og dyrske.

LANDBRUG

Nogle af de privat-ejede arealer i området vil fortsat være i brug som dyrkede marker.

SPOR AF GRUSGRAVEN

En del grusgravsarealer vil blive overladt til naturlig succession på de rå arealer (ingen muldpålægning) og få en helt særlig, langsomt fremspirende beplantning.

På lang sigt vil disse arealer også skulle plejes, eksempelvis som naturgræs, hvis de skal fortsætte som åbne arealer.

5.1.3 | PLACERING AF BEPLANTNINGER

Den nye beplantning er med til at samle rummet, iscenesætte og opdele de store markflader. Beplantning er opdelt i to volumengrupper, en lav beplantning og en høj beplantning:

Den høje beplantning består af træer og store buske. Her er der to forskellige underkategorier – 'træer' samt 'træer og buske'. Fremtidige beplantning i kategorien 'træer' er altid nyplantede områder. 'Træer og buske' kan både være områder, som får lov til at danne krat af sig selv eller områder, som i større eller mindre grad hjælpes på vej med udplantede træer og buske.

Træbeplantninger kan fremstå både lineære eller i naturligt formede grupper, som guide for bevægelsen rundt i Milen.

Området "Geokammeret" får lov til at udvikle sig over tid ved naturlig succession, hvilket vil give området sin særlige unikke karakter.

Den lave beplantning består af marker, enge og arealer, der plejes via høslæt, græsning eller anden pleje der forhindrer, at området springer i skov. Lav beplantning med bærbuske er også medtaget i denne kategori, eftersom det er beplantning man kan se henover og derfor ikke udgør en rumlig, men kun en mere visuel opdeling af fladen.

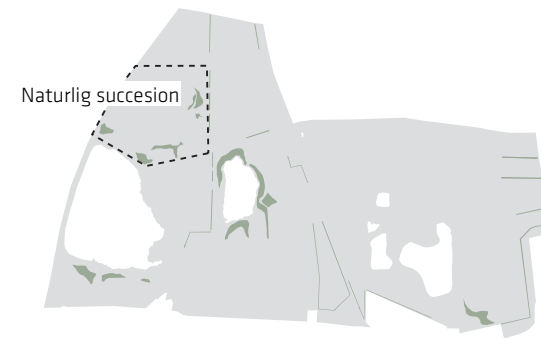
TRÆBEPLANTNING (HØJ BEPLANTNING)

EKSISTERENDE TRÆBEPLANTNING
Eksisterende beplantning i dag, både plantede og selvsåede beplantninger, træer og buske.

FREMTIDIG TRÆBEPLANTNING, TRÆER
Grupper af plantede træer skaber rum og identitet i de enkelte områder.

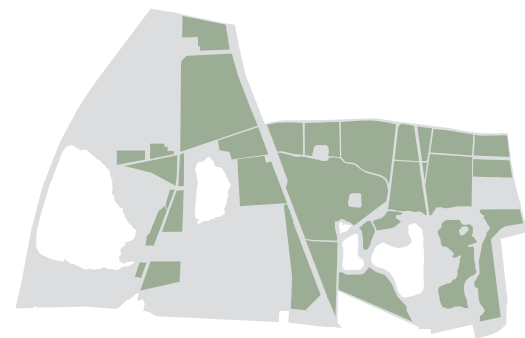

FREMTIDIGE TRÆBEPLANTNING, TRÆER & BUSKE
Disse område får lov at gro til med en beplantning, der har et lavt plejeniveau og en vild naturkarakter. Det geologiske kammer har det laveste plejeniveau og området vil udvikle sig ved naturlig succession over tid.

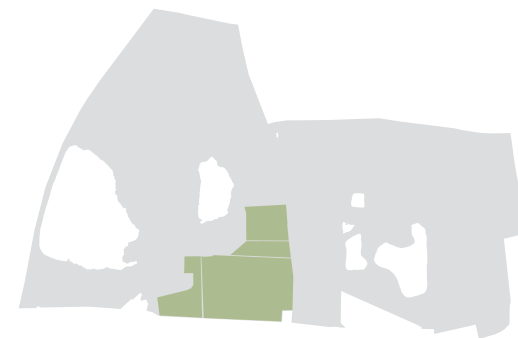

SAMLET SET
Samlet overblik over eksisterende og fremtidig træbeplantning, både plantet og selvsået.

ENGE OG MARKER (LAV BEPLANTNING)

GRÆSMARKER
Areal med lavt græs. Benyttes til parkering og camping under festival og dyrskue.

LANDBRUGSJORD
Landbrugsareal på privat ejendom, hvor areal ikke er udlejet til Festivalen.

ØVRIG LAV BEPLANTNING

- Eng med høslæt
- Eng med græsning
- Naturgræs (pleje kratrydning/festival)
- Lave buske
- Lave bærbuske

ROBUST BEPLANTNING
Beplantning i eventområdet er robust og tåler hård belastning under festivalen (evt. nedtrædning). Arealerne anvendes også som testmark af bl.a. Roskilde Tekniske Skole.

5.2 | HEGNING

I dag står der en hel del trådhegn på ca. 2 meters højde rundt omkring i området. Hegnene indgår i indhegningen af camping- og p-områder under Roskilde festival, men er et skæmmende element i området resten af året og forhindrer, at man kan færdes frit i området. Indhegningen skal derfor åbnes mere op for passage og integreres bedre i den eksisterende og nye beplantning.

Hegnet er enkelte steder unødvendigt, da terræn og beplantning gør området utilgængeligt. Andre steder erstattes hegnet med et tæt levende hegn eller beplantes mere frit på begge sider.

Visse steder er det dog vigtig med en visuel forbindelse og derfor bør visse trådhegn bevares fremfor at erstattes af en ugenomsigtelig beplantning. Andre bør kun sættes op i forbindelse med festivalen, da de ikke bør spærre for passage resten af året.

fra trådhegn til levende hegn

Tæt og u fremkommelig beplantning af fx tjørn, slåen og rose kan erstatte et trådhegn.

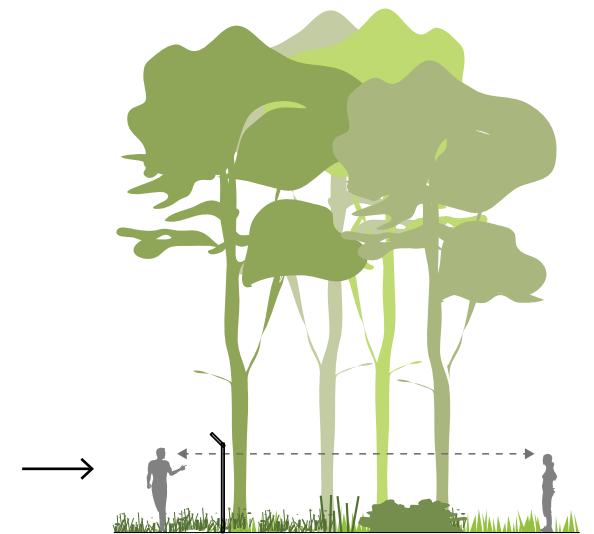
Visse steder bør trådhegn bevares for at sikre visuel kontakt på tværs af hegn.

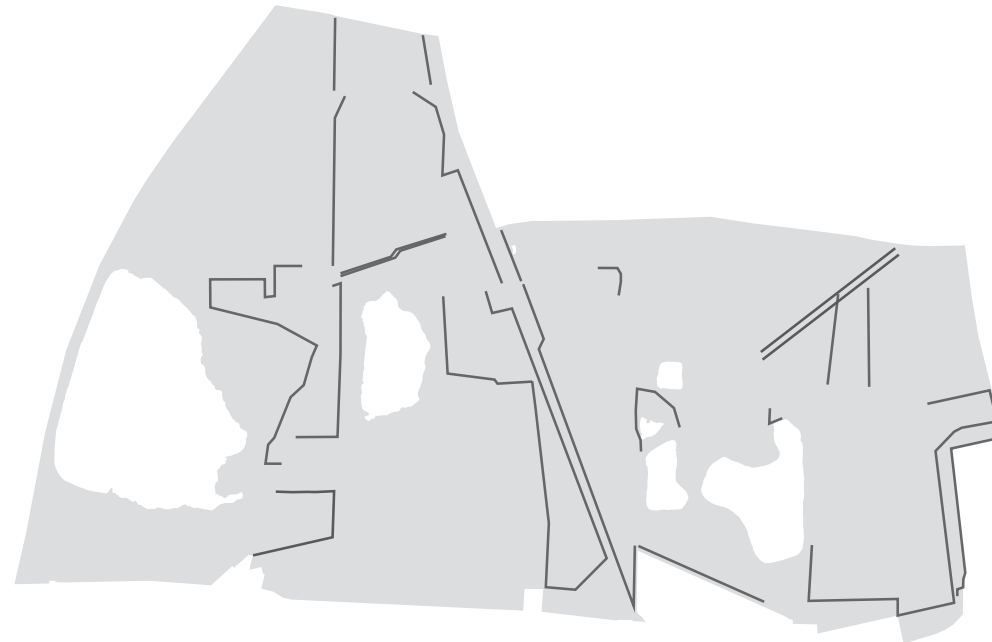
Levende hegn kan skjule et trådhegn ved at blive plantet rundt om eller på siden af hegn.

Langs med Dyrskuepladsen tyndes der i 'underskoven' i den eksisterende beplantning, så der kan opnås en bedre visuel forbindelse mellem Dyrskuepladsen og Roskilde Råstofkammer.

STATUS

Eksisterende hegn

FREMTID

Eksisterende hegn

Midlertidige hegn

Tæt beplantning, med eller uden trådhegn

Levende hegn, med eller uden trådhegn

Naturgræs under højspænding

5.3 | VEJE OG STIER

For at binde området sammen, så nye aktiviteter og kunstprojekter gøres tilgængelige, etableres et nyt stisystem.

Stisystemet skal være konsistent og vejledende og berette om stedets historie som tidligere råstofgrav. Materialet er derfor grus i forskellige sorteringsgrader, præcis som udvindingen har fundet sted.

Der anlægges først en hovedsti som forbindelse mellem områdets hovedattraktioner. Stien består af stampet grus og sand, som er let at cykle på og muliggøre blandet trafik. Fint grus anvendes til ridesti eller sandstrand, mens løse sten anvendes til markering af stiforløb langs veje, hvor fodgængere deler rabatten. Større sten bruges til at markere og skabe overgangszoner, f.eks. mellem land og vand.

Stierne er tilpasset brug og snor sig i det åbne land i relation til beplantning, udsigt og skala.

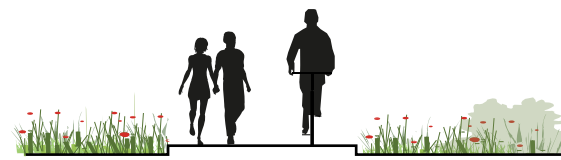
DIMENSIONER

natursti/ 0,5 m

ridesti/ 1 m

hovedsti - gang, cykel og begrænset kørsel/ 2,5m

kombineret hovedsti og ridesti/ 2 + 1 m

kombineret vej (asfalteret) og gangsti/ 2,5 + 1,2 m

natursti - græs

ridesti - blødt underlag

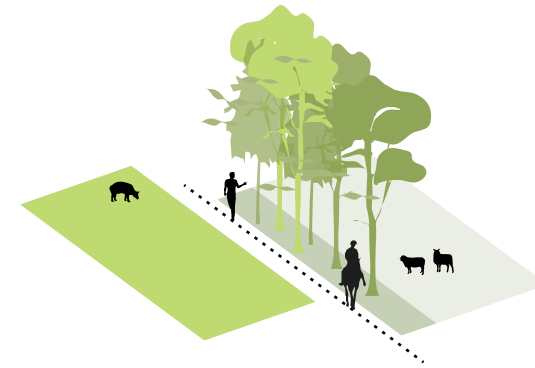
grusvej - fast underlag til cyklister

kombineret gang og ridesti - sorteret grus

kombineret vej og gangsti

FORLØB

Stiernes relation til beplantningen forløber både dynamisk og lineært.

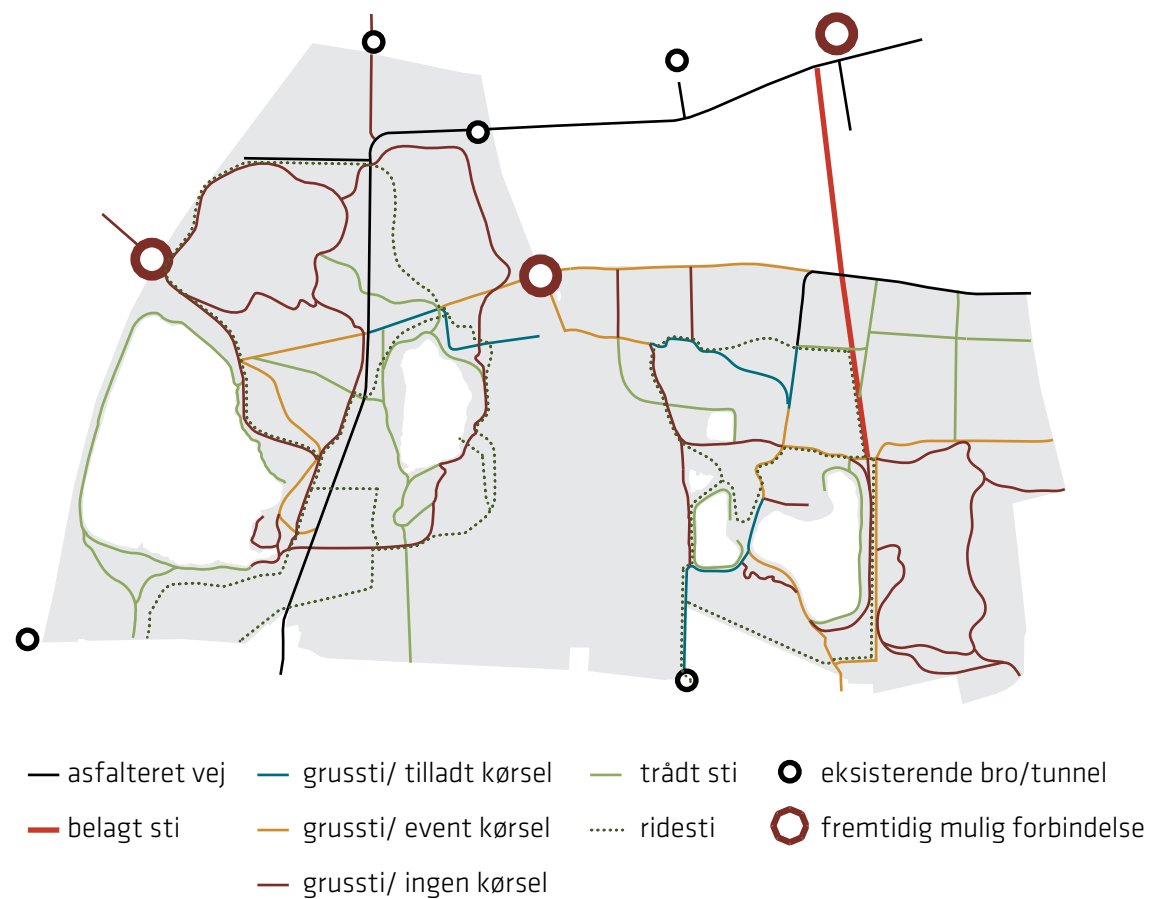
MATERIALER

For at skabe stoflighed og variation sorteres grus i fint og groft og anlægges i relation til typen af bevægelse.

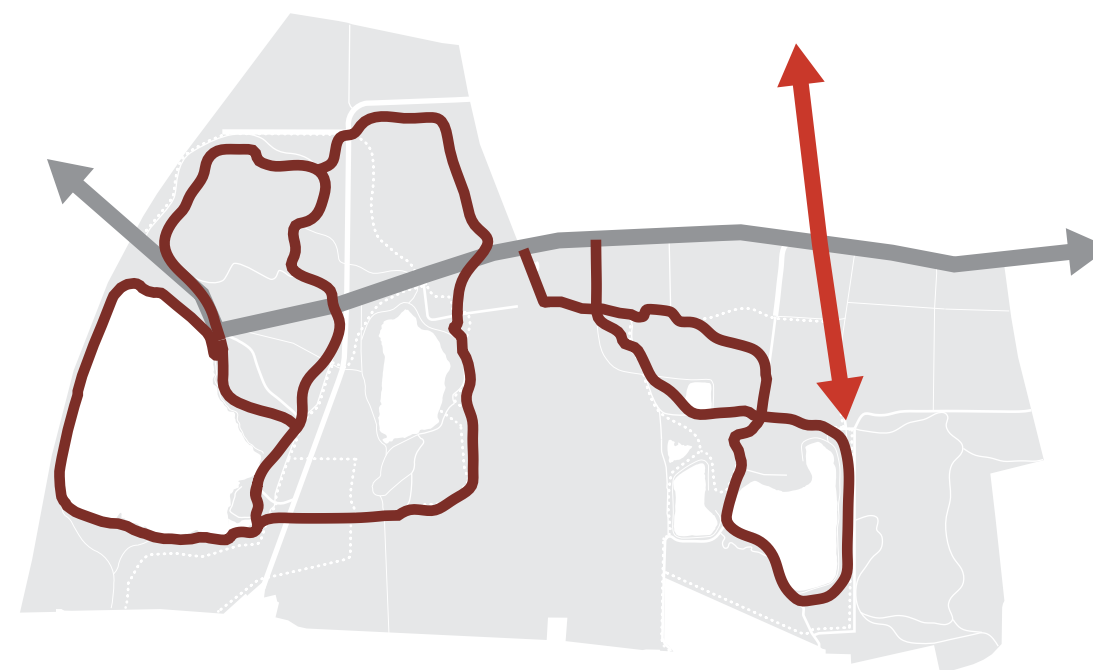

KANTER
Stiforløbet kan variere i form og vidde, således at kanten får et dynamisk formsprog.

FREMTIDIGT STINETVÆRK

HOVEDFORBINDELSER

fast belægning og natursten

tekstur og lyd

betonsti til rulleskøjteløb

sorteret grus til strandsand

sten og vand

5.4 | INVENTAR

MØBLERING

I takt med en øget brug af Milen skal der skabes forbedrede muligheder for ophold i form af siddemuligheder, affaldskurve, bålsteder, shelters mv.

For at passe ind i områdets rå naturkarakter bør inventar altid vælges i rå og enkle design og materialer.

Mange steder kan ligefrem nøjes med at placere en kampesten eller en træstamme på et strategisk sted for at skabe mulighed for uformelt ophold.

SKILTNING

For at hjælpe orienteringen i området og formidling af områdets tilbud er det vigtig med skiltning.

Der er behov for typer af skiltning:

- Skilte der viser oversigtskort over området, der giver overblik over stier og rekreative tilbud
- Skilte ved kunstværker
- Skilte ved spiselig beplantning

Skiltning med oversigtskort placeres strategisk ved indgange til området. Disse skilte må gerne være relativt store og markante i landskabet, så besøgende nemt får øje på dem.

Øvrig skiltning bør indpasses diskret i landskabet, så det kun er helt tæt på, at skiltene opdages. Især skiltning i forbindelse med kunstværkerne skal ske med bevidsthed om ikke at forstyrre oplevelsen af kunstværket.

Skiltning ved spiselig beplantning bør formidle, hvilke planter der kan spises og hvordan - gerne med en beskrivelse af plantens udseende, så der ikke kan ske fejltagelse med selvsåede, ikke-spiselige planter.

SKILTEDESIGN

Der bør udvikles et skiltekoncept, der er i samspil med Milens idé og udformning generelt. Man kunne fx hente inspiration i Musicon, hvor skilte er monteret på standard betonelementer. At bruge beton som gennemgående materiale kunne også passe ind i Milen.

I Musicon er skilte monteret på standard betonelementer. At bruge beton som gennemgående materiale i skiltningen kunne også passe ind i Milen.

BELYSNING

Da Milen dækker et stort areal og elforsyning i området er begrænset, anlægges belysning kun på udvalgte steder så anlægsarbejde minimeres bedst muligt.

I sociale områder som 'Stranden', 'Søkgigget' og 'Naturlegepladsen' anlægges sensorreguleret belysning, som er stemningsfuldt og samlende i perioder hvor det mørke landskab er aktivt. Projektering af mønstre, farver og sensorreguleret bevægelse, vil skabe atmosfære og tryk omkring de sociale mødesteder.

Arboretet, der er en vigtig forbindelse mellem Rabalderstræde og Kamstrup, tilføres en permanent belysning, som en oplyst sikker cykel- og gangforbindelse.

En måde at belyse Milen uden et større anlægsarbejde, vil være at lave en åben forankring med ledninger ophængt i master. Masterne kan samtidig placeres i solide fabrikeret betonfodder, som er fleksible og har en mere uformel rå karakter. Betonstøbningen vil derudover fremstå som et industrielt aftryk af den tidligere råstofgrav.

Som alternativ kan man anvende LED belysning trukket af solceller, der ikke kræver yderligere installation i form af kabler. Der findes master der er udviklet specielt til brug på skandinaviske breddegrader, hvor solen i vinterperioden er begrænset.

Rå industri karakter i lamper med ledninger over jorden og stemningsskabende belysning.

en anderledes siddemulighed

prototype

5.5 | FORSYNING

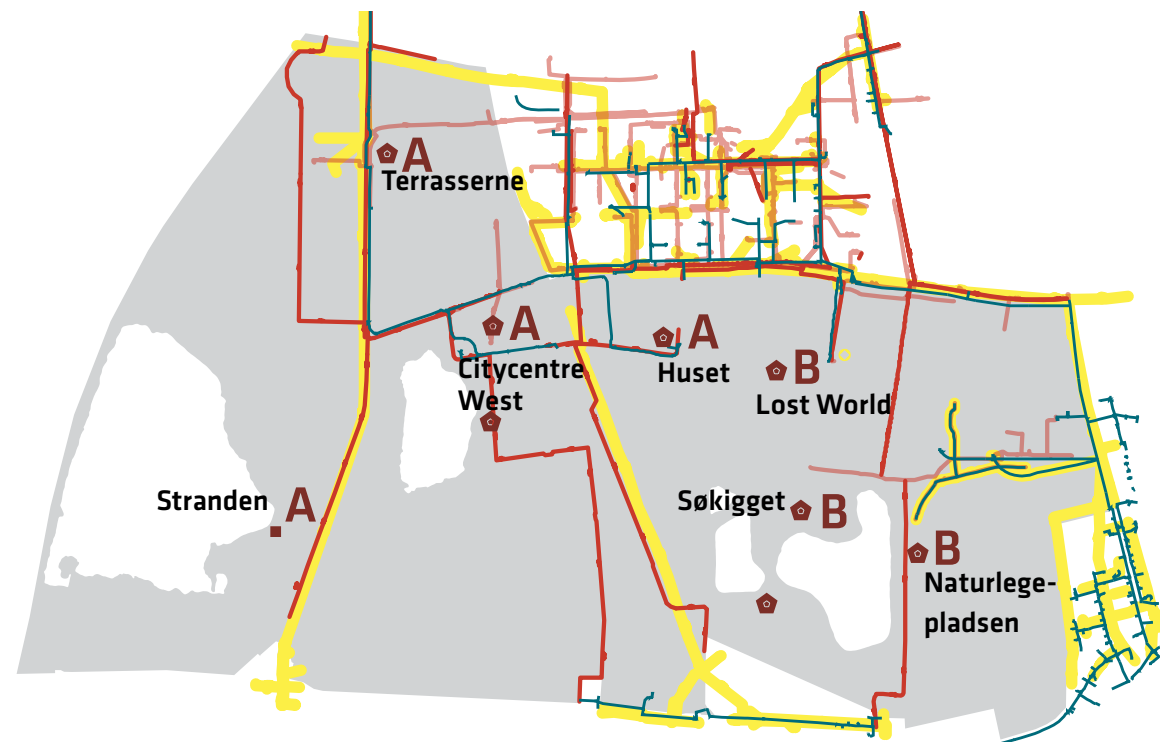
De eksisterende forsyninger skal fungere i tæt samspil med Milen og Roskilde festivals mange aktiviteter.

De udvalgte Forsyningspunkter er vigtige mødesteder og anlægges i tæt relation til festivalens agora'er. (Nogle agora'er kræver ikke fuld forsyning.)

Generelt vil man naturligvis opnå størst mulig fleksibilitet i muligheden for at inddrage landskabet i events, hvis så mange agora'er som muligt har fuld forsyning. Da der er et begrænset forsyningsnet i området i dag, er der dog her foreslået en prioritering af forsyningspunkterne. Derfor er forsyningspunkterne opdelt i kategorierne A og B.

A er det optimale forsyningspunkt, der har hel eller næsten fuld forsyning, hvad angår el, vand og spildevand. Disse punkter ligger allerede i eller meget tæt på det eksisterende ledningsnet og kræver derfor kun et mindre anlægsarbejde.

B er det begrænsede forsyningspunkt, som ligger større i afstand til det eksisterende ledningsnet og således kræver et større anlægsarbejde, hvis en ny føring af el, vand og spildevand ønskes i det pågældende område.

NYE FORSYNINGSPUNKTER OG EKSISTERENDE FORSYNINGSLEDNINGER

A/B	Forsyningspunkt	—	Højspænding
⬢	Agora	—	Lavspænding
■	Toiletfacilitet	—	Spildevand
		—	Vand

A OPTIMALT FORSYNINGSPUNKT

STRANDEN

El, vand og spildevandsføring.
Et nyt offentligt toilet vil være let at etablere.
En sensorreguleret belysning kan skabe stemning og øge de rekreative muligheder på mørke aftener.

TERRASSERNE

El, vand og spildevandsføring.
Fungerer allerede i dag som agora. Vil efter endt grusgravning og ny landskabsarbejdning have stort potentiale som ny 'scene' for uden-dørs events.

CITYCENTRE WEST

El og vand haves. Spildevandsføring mulig.
Har i mange år fungeret som stort knudepunkt under Roskilde Festival.

HUSET

El og vand. Formodet Spildevandsføring.
Velegnet som ny agora eftersom alle forsyningerne er der. Desuden er det en helt særlig mulighed for indendørs aktiviteter, opbevaring af materiel til events osv.

B BEGRÆNSET FORSYNINGSPUNKT

LOST WORLD

Ligger nær el og vandføring.
I sig selv har Lost World ikke behov for forsyninger, men til brug som agora og til events under Roskilde Dyrskue, vil især en el-føring give meget bedre muligheder.

SØKIGGET

Ligger nær eksisterende elledning.
Hvis områdets potentiale til afholdelse af events skal udnyttes, bør der etableres en ny tilkobling til den eksisterende elforsyning. Derudover kan en sensorreguleret belysning forbedre de rekreative muligheder.

NATURLEGEPLADSEN

Ligger nær el, vand og spildevandsføring.
Velegnet som 'sporty' agora under Roskilde Festival. En sensorreguleret belysning af området hele året rundt kan være aktuel, særligt for at muliggøre anvendelse i det mørke vinterhalvår.

5.6 | REGNVANDS- OG SKYBRUDSHÅNDTERING

I dag ligger Roskilde råstof- og festivalområde det meste af året hen som et ekstensivt, grønt område med begrænset brug. Her klarer naturen sig selv, almindelig hverdagsregn siver ned gennem de grønne marker og hvis kraftig regn skulle lave en midlertidig oversvømmelse, gør det ikke noget.

Anderledes ser det ud under festival og dyrskue! På telt- og parkeringsarealerne under dyrskue og festival, kan selv små oversvømmelser skabe store gener for de mange deltagere.

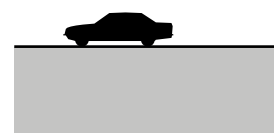
Derfor er der behov for en strategi for regnvands- og skybrudshåndtering for hele området. I første omgang er der brug for nogle overordnede principper, der kan gælde generelt, eftersom landskabet vil ændre sig drastisk de næste mange år i takt med råstofudvindingen og efterbehandlingen. Derfor er der brug for afvandingsprincipper, som passer til den skiftende brug af området og som kan ændre sig i takt med landskabsændringen. Principperne må dernæst undersøges nærmere og detaljeres i forbindelse med udførelse af hver enkelt anlægsetape.

Eftersom Roskilde råstof- og festivalområde er et åbent naturområde, baserer afvandingsprincipper på lokale løsninger integreret i landskabet (LAR - lokal afledning af regnvand).

METODIK FOR VALG AF AFVANDINGSPRINCIP

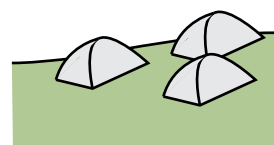
LANDSKABSANVENDELSE

Det bedste afvandingsprincip findes ved at tage hensyn til anvendelsen i et lokalt område.

INTENSIV ANVENDELSE

Områder med vigtige veje og fast inventar, som altid skal fungere.

TEMPORÆR ANVENDELSE

Temporære funktioner såsom camping og dyrskue, som er afhængige af at fungere optimalt i de perioder, hvor de løber af stablen.

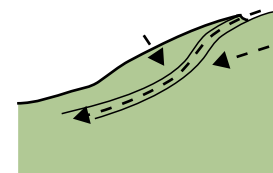

EKSTENSIV ANVENDELSE

Naturområder med ekstensiv anvendelse.

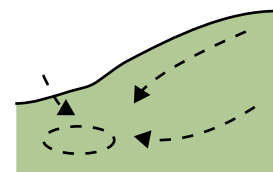
AFVANDINGSPRINCIP

På grundlag af landskabsanvendelsen, vælges mellem tre overordnede afvandingsprincipper, styret, bevidst ustyret og ubevidst ustyret.

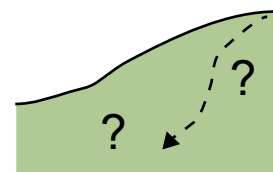
STYRET AFVANDING

Styret afvanding fungerer via anlagte render, dæmninger og lavninger.

BEVIDST USTYRET AFVANDING

Bevidst-ustyret afvanding fungerer uden at der er foretaget ændringer i terræn, men der er vurderet på strømningsmønstre og konsekvensen af forskellig regn er vurderet/beregnet.

UBEVIDST USTYRET AFVANDING

Ved ubevidst-ustyret afvanding foregår afvandingen på terræn uden stillingtagen.

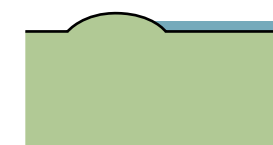
LAR - ANLÆGSTYPE

Den styrede afvanding sker i terræn via render, lavninger, dæmninger eller kombinationer heraf. Anlæggenes størrelse og dybde afhænger af hvor store skybrud, man ønsker at håndtere, men de bør som minimum udgøre 10-15 % af arealet.

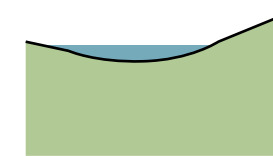
RENDER

Leder vandet i et bestemt forløb.

DÆMNINGER

Holder vandet tilbage på et areal eller styrer vandets løb ud af området.

LAVNINGER

Samler vandet i et område.

RENDER

Vandrender kan i princippet udformes på utallige måder, som grønne eller med fast bund, brede eller smalle, dybe eller lave.

I Roskilde Råstof- og festivalområde er det oplagt at arbejde med følgende typer:

- Grønne render igennem åbne grønne områder, gerne som svagt hældende 'trug'.
- Betonrender eller grønne render langs veje og stier.
- Stier forsænket i terrænet, så de både fungerer som sti og som vandrende.

DÆMNINGER

Dæmninger kan udgøres af højdedrag i terrænet eller af veje eller stier, som anlægges højt i terrænet og derved kan holde vandet tilbage på et område eller styre dets forløb ud af et område.

LAVNINGER

Lavninger i området kan tænkes sammen med eventarealer, hvor de midlertidige aktiviteter enten kan tåle vand eller kan flyttes i tilfælde af kraftige regn. Fx et sceneareal på campingområdet eller pladser for toiletter eller boder, der kan rykke ved udsigt til kraftig regn. Lavninger kan også danne grundlag for nye vandhuller og dermed naturområder.

TØMNING AF LAR-ANLÆG

Når regnvandet er ledt hen til en lavning, er der flere forskellige muligheder for tømning og løsningen afhænger af brugen af området.

Ligesom hidtil, vil almindelig regn sive ned uden at skabe væsentlige problemer i de fleste områder. Kraftig regn vil strømme til LAR-anlæg, hvor det vil magasineres, nedsive og fordampe.

Hvis LAR-anlæggene skal fungere ved ekstremregn, kræver det, at vandet kan ledes med fald hele vejen ud af området – det kan blive svært i et så relativt sammensat terræn som i Råstof og festivalområdet. Alternativt kan LAR-anlæggene etableres med afløb til regnvandskloak eller dræn (hvor jordbunden tillader dette). Endelig vil et pumpeberedskab også kunne løse problemet, da det kun er i forbindelse med festival og dyrskue, at det er et problem, hvis lavningerne oversvømmes.

Der skal altså findes en balance mellem billige beredskabsløsninger, klimarobuste installationer og dyrere investeringer i faste anlæg.

Eksempler på grønne vandrender. Renderne bør anlægges så de er i samspil med landskabets former og beplantning.

Eksempel på vej anlagt højt som en slags dæmning.

Et blødt formet landskab danner render og dæmninger.

Rende i beton - kan for eksempel bruges langs veje eller stier.

Eksempel på lavning i terrænet, der kan oversvømmes midlertidigt.

Lavninger til opsamling af regnvand kan danne udgangspunkt for nye naturområder.

5.7 | REGNVANDS- OG SKYBRUDSHÅNDTERING I EVENTSCENEN

Landskabet i Eventscenen er udformet med henblik på en bevidst styret afstrømningsstrategi således, at stort set al nedbør, der falder over området vil ledes mod syd til lavningen omkring Vandhullet. Der er ingen barrierer for overfladeafstrømningen som styres mere direkte mod lavningen ved anlæggelse af en strømningsrende.

Lavningen omkring Vandhullet fungerer som regnvandsbassin, hvorfra nedbør nedsives og/eller fordampes ved bevidst ustyret tømning. Hastigheden hvormed dette sker, afhænger af jordens permeabilitet og grundvandsspejlets niveau, ligesom temperaturen og luftens fugtighed naturligvis vil styre fordampningens størrelse.

Lavningen omkring Vandhullet kan uden problemer rumme selv meget store nedbørshændelser med gentagelsesperioder på over 100 år. Hvis man vil gardere sig mod de helt store hændelser, kan man tænke en eventlomme ind omkring Vandhullet, hvor oversvømmelsestruede arealer udnyttes på en måde, så aktiviteter let og hurtigt kan flyttes, eller kan tåle vanddækning.

Lavningen omkring Vandhullet er naturligt forbundet til en lille sø sydfor i kraft af terrænets form (se model A, s. 53). Såfremt det ønskes at rumme al nedbør indenfor projektområdet skal der etableres en vold der adskiller lavningen omkring Vandhullet fra lavningen syd herfor, idet denne ligger uden for projektområdet. Voldens højde afhænger af, hvor sjældne nedbørshændelser det ønskes at håndtere på egen grund (se model B, s. 53).

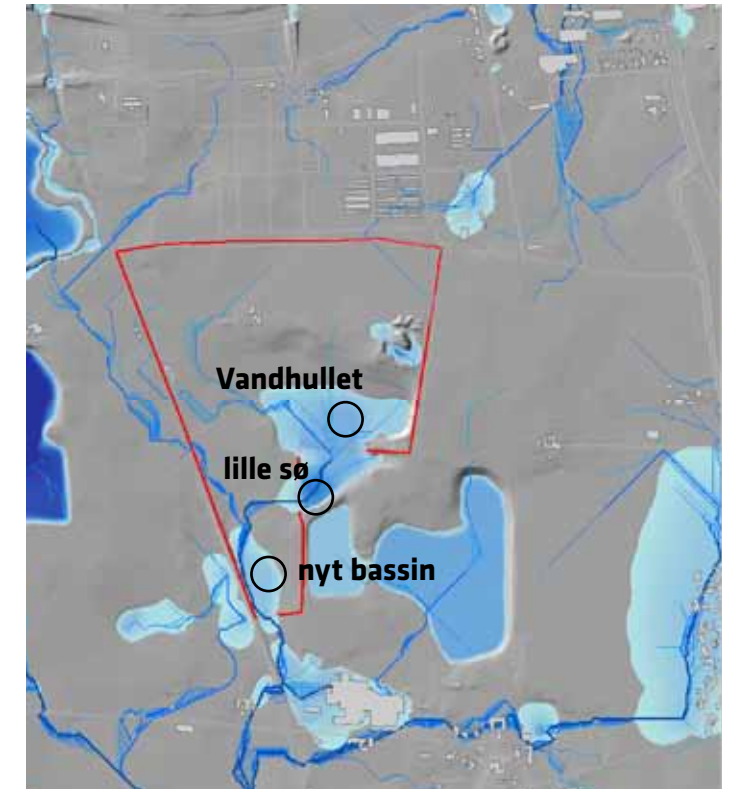
Princippet med at styre afstrømningen i overfladerender kan udbygges, såfremt der ønskes en endnu mere bevidst styret afstrømningsstrategi. Et mere udbygget net af render vil eventuelt kunne designes således, at den ene rende der er dimensioneret her kan aflastes og derved gøres mindre.

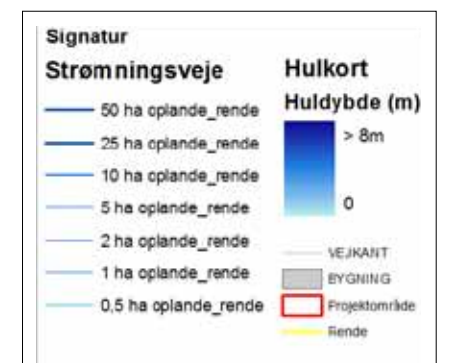
Det undersøgte område.

De naturlige trømningsveje beregnet på det reetablerede landskab (uden strømningsrende til styring af vandet). Baggrundsbilledet er en såkaldt Hillshade (skyggebillede), der giver en 3D fornemmelse af landskabet. Det fremgår, at stort set hele projektområdet dræner mod syd. I og med at terrænet har en jævn hældning sydover aflastes eventuelle drænledninger der løber øst-vest, idet vandet naturligt kan løbe af langs overfladen uden hindringer.

Model af strømningsveje vist sammen med hulkort. Området dræner mod den store lavning med "Vandhullet". Vandhullet ligger i samme lavning som et lidt dybere hul syd herfor, hvor der allerede i dag er en lille sø. Da der er meget lille terrænforskel mellem disse to områder, betragtes de under et, idet en oversvømmelse i vandhullet uvægerligt vil resultere i at vand løber til den lille sø. Hvis hele lavningen fyldes med vand løber vandet videre til en lavning i projektområdets sydligste del. Dette område ligger under en højspændingsledning og kan udformes endnu et vandhul/regnvandsbassin.

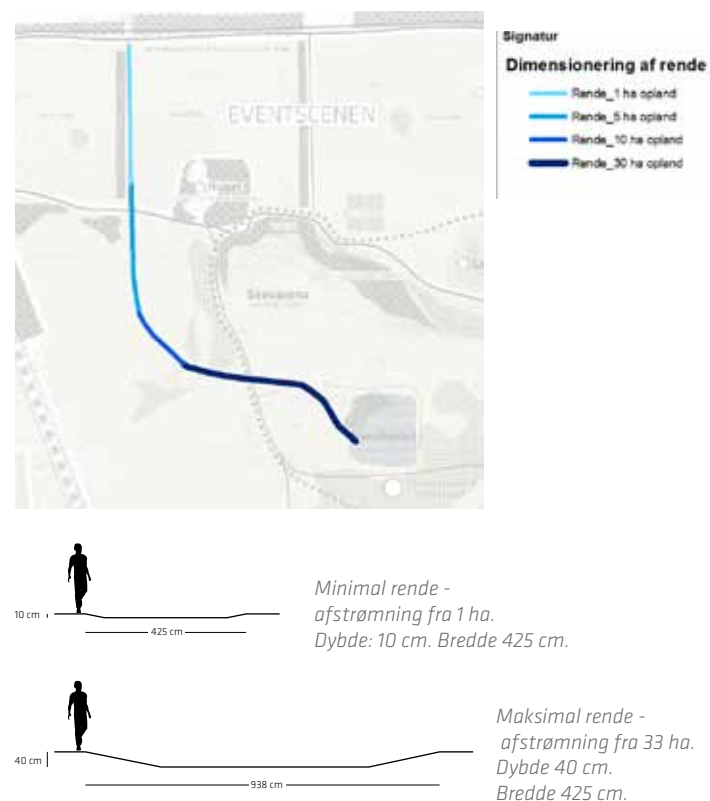

Strømningsveje og hulkort beregnet på højdemodel med indlagt rende.

Den naturlige strømningsvej, der snor sig ned midt gennem projektområdet rettes ud og følger nu én af stierne. Derved ledes vand hurtigere bort fra campingarealer. Der er derfor stemplet en rende ned i højdemodellen, hvorpå analysen af strømningsveje er foretaget på ny. Det fremgår af figuren at renden fanger overfladeafstrømningen, og at der nu kun er et lille område tilbage i vest med et opland større end 1 ha.

Renden skal ikke opfattes som en egentlig grøft, men som en lang fordybning i terrænet der i tørre år fint kan udnyttes af gående.

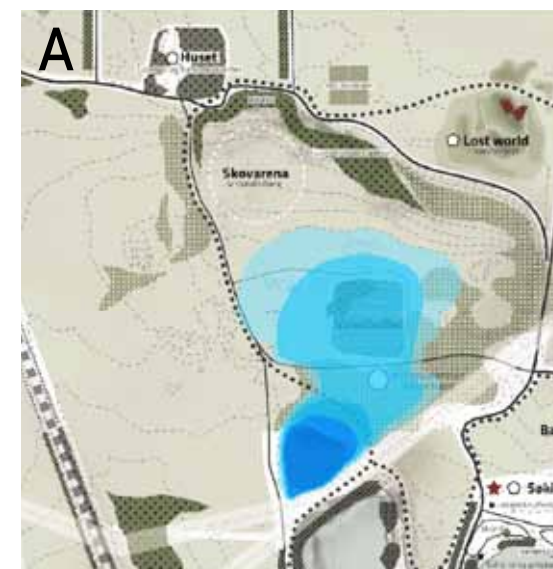
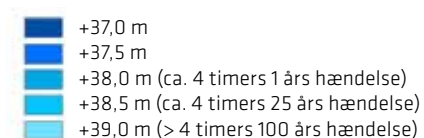
Dimensionering af strømningsrende

Renden skal naturligvis blive større nedstrøms, for at kunne rumme mere og mere vand.

Det er valgt at dimensionere renden til en 4 timer 100 års CDS nedbørshændelse. Renden er dimensioneret i 4 steps, til at kunne rumme afstrømningen fra 1 ha, 5 ha, 10 ha og 33 ha. Renden er lavet med anlæg 1:5 langs kanterne. Den bliver dybere nedstrøms, for ikke at blive alt for bred.

Den bliver dybere nedstrøms, for ikke at blive alt for bred.

Udbredelse af oversvømmelser

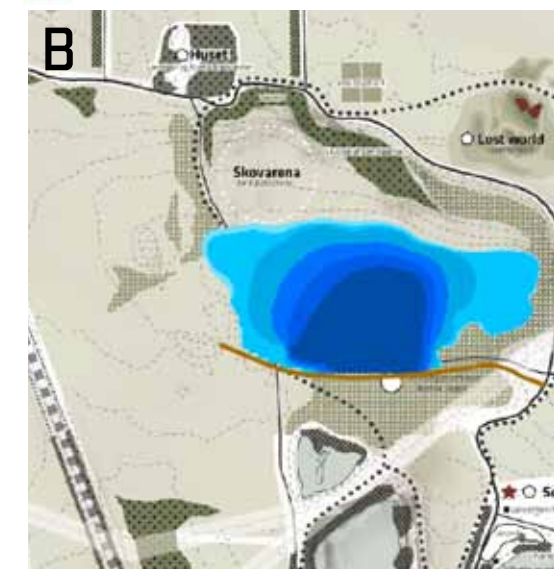
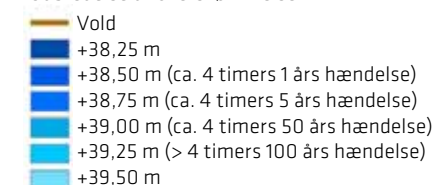
Udbredelser af vand på terræn ved forskellige vandspejlskoter
 Model A viser Vandhullet i dets nuværende sammenhæng med den lille sø sydfor. Som det ses vil området ved søen oversvømmes først og derefter vil området omkring selve Vandhullet oversvømmes. Model B viser et muligt scenarie, hvor en vold sørger for at tilbageholde vandet.

Til disse modelleringer benyttes CDS regn af 4 timers varighed. Ligeledes er den totale afstrømning til Vandhullet beregnet, ud fra en antagelse om, at intet vand nedsiver eller tilbageholdes ('worst case scenario').

En 100 års hændelse af 4 timers varighed vil - i model A - resultere i tilstrømning af 19.470 m³ vand, hvilket igen vil medføre en oversvømmelseskote på ca. 38,7 m DVR90.

På model B kan man se udbredelse af oversvømmelse ved forskellige topkoter på en eventuel vold. Planlægges landskabet f.eks efter at kunne rumme en 100 års hændelse indenfor projektområdet, skal volden have en topkote på ca. 39,10 m (ca. 1,1 m ift. omgivende terræn). Vælges det derimod at acceptere, at der løber vand fra Vandhullet til lavningen syd herfor lidt sjældnere end hvert 5. år, kan topkoten på volden reduceres med 40 cm til ca. 38,70 m.

Udbredelse af oversvømmelser

5.8 | DRIFT OG PLEJE

GENERELT

Det er en grundlæggende idé i Milen, at der anvendes simple, rå materialer, og at der er et vildt, naturligt udtryk, der kræver meget lille drift og pleje. Pointen er, at man skal kunne opleve tidens tand og naturens processer, og derfor skal drift og pleje kun ske med henblik på at opretholde funktionaliteten i området og ikke for at fastholde et bestemt udseende.

Således vil drift af belægningerne ganske enkelt handle om at opretholde tilgængelighed. Pleje af beplantningerne vil tilsvarende handle om, hvor man ønsker beplantningsvolumener og beplantningsflader af hensyn til muligheder for færdsel og udsyn.

BELÆGNINGER

Stier og veje er primært grusbelægninger, hvilket vil kræve en vis vedligeholdelse for ikke at blive for ujævne ved megen brug eller gro til over lang tid.

Vedligeholdelsen skal dog helst finde sted med store mellemrum, så man kan opleve planternes gradvise indtog, inden der skal ”luges” igen.

BEPLANTNINGER

Træbeplantningerne skal stort set klare sig selv og udvikle sig naturligt. Beplantningen vil derfor generelt kunne plejes efter det laveste plejeniveau for træer, nemlig som kategorien ’skov’. Plejen vil således indebære tyndningshugst og evt. udrensningshugst.

Mange åbne arealer vil plejes som naturgræs eller engarealer. På naturgræsarealer lader man jordbundsforhold og andre vækstvilkår præge udtrykket uden yderligere styring. Plejen består i slåning af græsset én gang årligt samt opsamling af klippet græs i den forbindelse.

Udvalgte arealer kan plejes som eng, hvor af-

græsning med for eksempel får, heste eller kvæg holder vegetationen nede. Græsningen skaber et græs- og urtesamfund med stor biodiversitet og mange blomster.

(Mere detaljeret gennemgang af forskellige typer af åbne arealer og deres pleje findes under afsnit 5.1.2 Enge og marker, s. 42-43)

SÆRLIGE STEDER

Udover drift af belægninger og pleje af beplantningen vil driften naturligvis også indebære drift og generelt renhold, altså opsamling af affald osv., i et omfang afhængigt af hvor intensivt området bruges.

Hvor der er det største behov, vil kun tiden og brugerne vise, men indenfor de næste fire år, vurderes behovet at være størst omkring rådets attraktioner, herunder:

- Stranden
- Flydebroerne & De tre øer
- Skovarena
- Lost World
- Bærhjørnet
- Søkgigget
- Bærlabyrinten

KUNST

Kunstværkerne skal have lov til at blive præget af tiden og de naturlige processer, og derfor er der som hovedregel ingen drift forbundet med kunstværkerne. Ved hærværk eller lignende uforudset omstændighed bør man konsultere kunsteren om hvorvidt en form for vedligeholdelse er nødvendig.

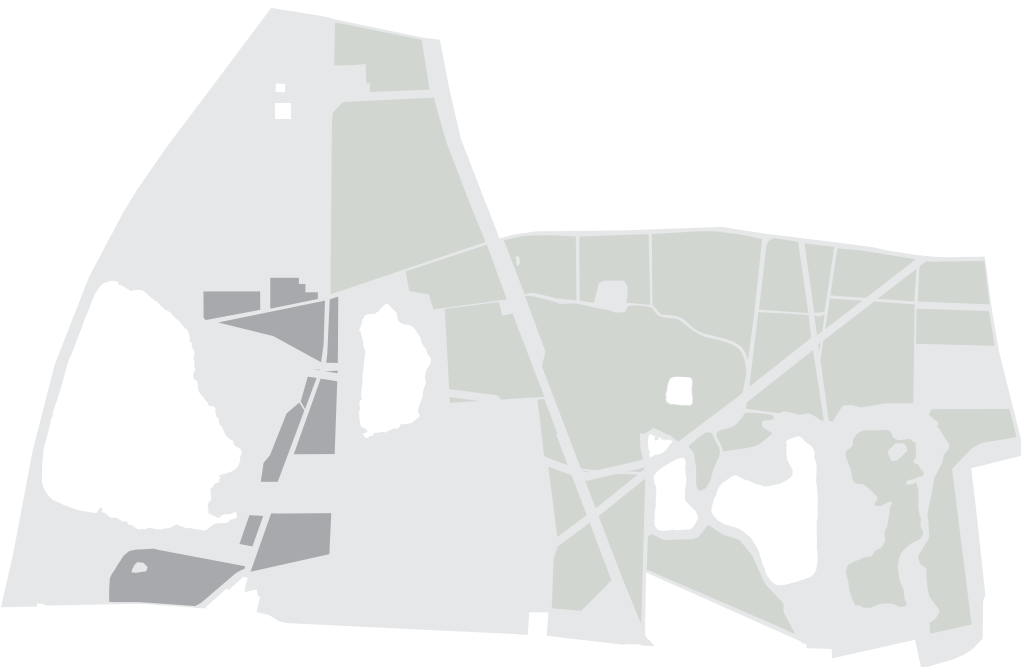

De fleste stier får det lokale materiale som belægning – grus. Stierne må gerne stå ’flossede’ og naturlige i kanten mod det grønne – der skal hverken anlægges eller vedligeholdes en skarp, præcis kant.

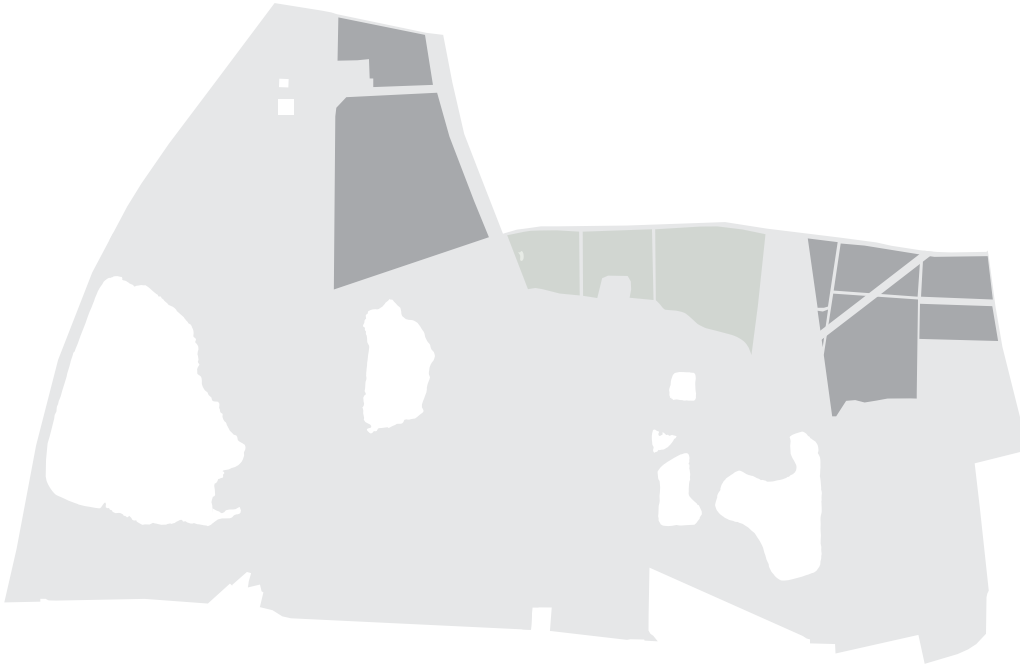
Mange åbne arealer vil plejes som naturgræs eller engarealer. På naturgræsarealer lader man jordbundsforhold og andre vækstvilkår præge udtrykket uden yderligere styring.

5.9 | AREALANVENDELSE

ROSKILDE FESTIVAL
Mulig arealanvendelse under Roskilde Festival

Parkering	100.000 m ²
Camping/ Events	760.000 m ²

DYRSKUE
Mulig arealanvendelse under DyrsKue

Parkering	290.000 m ²
Events	110.000 m ²

SIGNATURFORKLARING	
GÆLDENDE FOR ALLE PLANER OG PLANUDSNIT	
BEPLANTNING	ANDET
 Eksisterende træer	 Sø
 Eksisterende træer og buske	 Vandhul
 Nye træer	 Asfalteret vej
 Nye træer og buske	 Grussti, mulig kørsel
 Eng med høslæt	 Grussti, ingen kørsel
 Eng med græsning	 Trådt sti
 Naturgræs	 Rigesti
 Lave buske	 Jernbane
 Lave bærbuske	 Permanent festivalhegn
 Græsmarker, festivalparkering	 1m kurve
 Græsmarker, campingområde	 Trafikovergang
 Landbrug	 Agora
 Andre grønne flader	 Kunstprojekt
 Spor af grusgraven	